

T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tezli Yüksek Lisans Programı

**ROMANTİK İLİŞKİLERDE ŞİDDETİN YORDAYICILARI
OLARAK REDDEDİLME DUYARLILIĞI VE KENDİNİ
SUSTURMA**

Faika Merve KARADOĞAN
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Özlem TAGAY

Burdur, 2024

T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tezli Yüksek Lisans Programı

**ROMANTİK İLİŞKİLERDE ŞİDDETİN YORDAYICILARI
OLARAK REDDEDİLME DUYARLILIĞI VE KENDİNİ
SUSTURMA**

Faika Merve KARADOĞAN
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Özlem TAGAY

Burdur, 2024

**MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

M.A.K.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 19.04.2024 tarih ve 514/10 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 24.04.2024 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Faika Merve Karadoğan'ın "Romantik İlişkilerde Şiddetin Yordayıcıları Olarak Reddedilme Duyarlılığı ve Kendini Susturma" konulu tez çalışması Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE (TEZ DANIŞMANI) : Prof. Dr. Özlem TAGAY

ÜYE : Doç. Dr. Tuğba SARI

ÜYE : Dr. Öğr. Üyesi Fatma KOCAAYAN

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 19/04/2024 tarih ve 514/10 sayılı kararı.

İMZA / MÜHÜR

BİLDİRİM

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu taahhüt edip, tezimin kaynak göstermek koşuluyla aşağıda belirttiğim şekilde fotokopi ile çoğaltılmasına izin veriyorum.

[X] Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[] Tezim/Raporum sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

[] Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Faika Merve Karadoğan
Tarih
İmza

TEŞEKKÜR

Üniversiteye başladığım ilk yıllardan itibaren hayalini kurduğum eğitimi tamamlamış olmanın gururu içindeyim. Bu yolculuk benim için uzun olduğu kadar da heyecan vericiydi. İleride yüksek lisans hayatıma dönüp baktığımda mesleğimin içinde kendimi bulduğum ve tekrar tekrar iyi ki dediğim yılların aklıma geleceğinden eminim. Bu süreçte yanımda olup bana destek olan kişilere çok teşekkür ederim.

Öncelikle yüksek lisans eğitimime başladığım ilk günden bugüne kadar her konuda destek ve yardımlarını gördüğüm danışman hocam Sayın Prof. Dr. Özlem TAGAY’a teşekkürlerimi sunarım. Yolumu aydınlatmanız, ufkumu genişletmeniz beni hem mesleki olarak hem de kişisel olarak çok geliştirdi.

Tezimin son aşamasında tanıştığım değerli jüri üyelerim olan Doç. Dr. Tuğba SARI ve Dr. Öğr. Üyesi Fatma KOCAAYAN hocalarıma bana kattıkları her bilgi için teşekkürü borç bilirim. Kıymetli zamanınızı ayırıp tezim için yaptığınız tüm geri bildirimler benim için çok kıymetliydi.

Hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, her zaman yanımda olan canım babam İbrahim AKER’e, canım annem Fatime Zehra AKER’e ve birtanecik kardeşim Berkay AKER’e sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Çok uzun yıllardır hayatımda olan onunla çocuk olabildiğim, ebeveyn olabildiğim, tüm rollere bürünebildiğim beni en iyi anlayan ve desteğini hep hissettiren hayat arkadaşım, Seyit Ramazan KARADOĞAN, sana ne kadar teşekkür etsem az. Aldığım her kararda arkamda olduğunu hissettirmenin benim için çok kıymetli olduğunu bilmeni isterim. Ayrıca tez sürecindeki tüm akademik desteklerin için sana çok teşekkür ederim. Verileri toplarken yanımda olman, verileri analiz ederken bana destek olman ve en önemlisi de tezimle ilgili akademik geri bildirimlerde bulunmam benim için çok değerliydi. *“There is only one happiness in life to love and to be loved.”*

En büyük teşekkür ise bana anneliği tattıran en değerli varlığım canım oğlum Eymen Uras KARADOĞAN’a. Ebeveynlik serüveni çok zor ama seninle bir o kadar da keyifli. Enerjin ve bana verdiğin *“sen her şeyin üstesinden gelirsin anne”* güveniyle elimden gelenin en iyisini yapmaya çalıştım. Hayatımda olduğun için çok mutluyum.

İyi ki varsınız güzel ailem...

Üniversiteye başladığım ilk yıllardan itibaren benzer hayallere sahip olduğum güzel dostlarım Ceyda Alparslan, Pelin Alaylı, Pınar Hakverdi ve Öykü Altıntaş Atay uzak olsak da desteklerinizi ve varlığınızı hep hissettirdiniz. Sizinle aynı yolda yürümek ve seneler geçse dahi aynı dilde konuşmak çok güven verici. Konuşacak akademik konularımızın hiç bitmemesini temenni ediyorum.

Canım zümrem Mehtap KARACA KOÇULU, bu süreçte sürekli yanımdaydın. Tezimi bitirmem için bana yaptığın motivasyon konuşmaları için sana çok teşekkür ederim. Hepsini aklımın bir kenarına not ettiğimden emin olabilirsin...

Ve yüksek lisans dönem arkadaşım Mümine BİLGİN, seninle aynı zamanda benzer işler yapmak çok keyifliydi. Birbirimizi strese soktuğumuz zamanlarda bile rahatlatacak bir şeyler bulmamız da bu yolculuğun keyifli taraflarındandı. Geriye dönüp baktığımda bana çok şey kattığını ve seninle bir ekip olmanın harika olduğunu söyleyebilirim. Varlığın için çok teşekkür ederim.

Romantik İlişkilerde Şiddetin Yordayıcıları Olarak Reddedilme Duyarlılığı ve Kendini Susturma

(Yüksek Lisans Tezi)

Faika Merve KARADOĞAN

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, romantik ilişki deneyimlemiş/deneyimlemekte olan üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma davranışlarının flört şiddeti tutumunu yordayıp yordamadığını incelemektir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde farklı fakültelerde eğitim gören 307 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Bu araştırma kapsamında veri toplamak için “Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği- Gözden Geçirilmiş Formu (YİŞTÖ-GG)”, “Reddedilme Duyarlılığı Anketi (RDA)” ve “Kendini Susturma Ölçeği (KSÖ)” kullanılmıştır. Veri toplama süreci tamamlandıktan sonra IBM SPSS 22.0 programına (Statistical Package for the Social Science) veri girişi yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde Bağımsız Gruplar t-testi, Tek Yönlü ANOVA, Pearson Korelasyonu ve Doğrusal Hiyerarşik Çoklu Regresyon Analizi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda YİŞTÖ-GG'nin kontrol ve istismar alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarının ve ölçeğin toplam puanının erkekler lehine farklılaştığı tespit edilmiştir ($p<.05$). YİŞTÖ-GG Şiddet, Kontrol ve İstismar alt boyutlarından alınan ve ölçeğin toplam puanının yaş ve ebeveyn tutumları değişkenlerine göre anlamlı oranda farklılaştığı belirlenmiştir ($p<.05$). Mevcut araştırmada genç yetişkinlerin reddedilme duyarlılıklarının YİŞTÖ-GG Şiddet, Kontrol ve İstismar alt boyutundan alınan puanların anlamlı yordayıcısı olduğu saptanmıştır ve model gözlenen varyansın %12'sini açıklamıştır. Genç yetişkinlerin reddedilme duyarlılıklarının ve kendini susturmanın alt boyutu olan fedakarlığın ve kendini susturmanın Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği Kontrol alt boyutundan alınan puanların anlamlı yordayıcısı olduğu belirlenmiştir ve model gözlenen varyansın %27'sini açıklamıştır. Katılımcıların reddedilme duyarlılığının ve bölünmüş benliğinin Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği İstismar alt boyutundan alınan puanların anlamlı yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir ve model gözlenen varyansın %25'ini açıklamıştır. Sonuçlar literatür çerçevesinde tartışılmış ve gelecekteki araştırmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Flört Şiddeti, Genç Yetişkinlik Dönemi, Kendini Susturma, Reddedilme Duyarlılığı, Romantik İlişkiler.

Sayfa Adedi : 121

Danışman : Prof. Dr. Özlem TAGAY

Rejection Sensitivity and Self-Silencing as Predictors of Violence in Romantic Relationships

(Master Thesis)

Faika Merve KARADOĞAN

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine whether rejection sensitivity and self-silencing behaviors of university students who were experienced/experience romantic relationships predict dating violence attitudes. Correlational Survey Model was used in this research. The study group of the research consists of 307 university students studying in different faculties at Burdur Mehmet Akif Ersoy University in the 2022-2023 academic year. Within the scope of this research, "Intimate Partner Violence Attitude Scale-Revised (IPVAS-R)", "Rejection Sensitivity Questionnaire (RSQ)" and "Self-Silencing Scale (STSS)" were used to collect data. After the data collection process was completed, data was entered into the IBM SPSS 22.0 program (Statistical Package for the Social Science). Independent Sample t-test, One-Way ANOVA, Pearson Correlation and Linear Hierarchical Multiple Regression Analysis were used to analyze the data. As a result of the analysis, it was determined that the mean scores of the control and abuse subscale of IPVAS-R and the total score of the scale differed in favor of men ($p < .05$). It was confirmed that the total score of the scale taken from the IPVAS-R Violence, Control and Abuse subscales differed significantly according to age and parental attitudes ($p < .05$). Also, it was established that the rejection sensitivity of young adults was a significant predictor of the scores obtained from the IPVAS-R Violence, Control and Abuse subscale, and the model explained 12% of the observed variance. It was determined that young adults' rejection sensitivities and self-sacrifice and self-silencing sub-dimensions of self-silencing were significant predictors of the scores obtained from the Control sub-dimension of the IPVAS-R, and the model explained 27% of the observed variance. Participants' rejection sensitivity and divided self were found to be significant predictors of the scores obtained from the Abuse subscale of the IPVAS-R, and the model explained 25% of the observed variance. The results were discussed within the framework of the literature and suggestions were made for future research.

Key Words : Dating Violence, Rejection Sensitivity, Romantic Relationship, Self Silencing, The Period of Young Adulthood.

Page Number : 121

Supervisor : Prof. Özlem TAGAY

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZ	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	x
TABLolar DİZİNİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	5
1.2.1. Alt Problemler.	5
1.3. Araştırmanın Amacı	6
1.4. Araştırmanın Önemi	6
1.5. Sınırlılıklar.....	8
1.6. Sayıtlılar	8
1.7. Tanımlar	8
BÖLÜM II.....	10
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	10
2.1.Kuramsal Çerçeve	10
2.1.1. Şiddet Kavramı.	10
2.1.1.1 Kendine Yönelik Şiddet.....	11
2.1.1.2. Kollektif Şiddet.....	11
2.1.1.3. Kişilerarası Şiddet.....	11
2.1.1.3.1. Topluluk Şiddeti.....	12
2.1.1.3.2. Aile ve Yakın Partner Şiddeti.....	12
2.1.2. Flört İlişkisi ve Flört Şiddeti.....	12
2.1.2.1. Flört Şiddeti Türleri.	14
2.1.2.1.1. Fiziksel Flört Şiddetinin Tanımı.	14
2.1.2.1.2. Psikolojik Flört Şiddetinin Tanımı.....	15
2.1.2.1.3. Cinsel Flört Şiddetinin Tanımı.....	16

2.1.2.1.4. Ekonomik Flört Şiddetinin Tanımı.	17
2.1.2.1.5. Dijital Flört Şiddetinin Tanımı.	17
2.1.2.1.6. Israrlı Takip (Stalking) Tanımı.	18
2.1.2.2. Flört Şiddetinin Döngüsü.	18
2.1.2.3. Flört Şiddetinin Kuramsal Açıdan Değerlendirilmesi.	19
2.1.2.3.1. Feminist Kuramı.	20
2.1.2.3.2. Sosyal Öğrenme Kuramı.	21
2.1.2.3.3. Bağlanma Kuramı.	21
2.1.2.3.4. Ekolojik Kuram.	23
2.1.2. Reddedilme Duyarlılığı.	26
2.1.3. Kendini Susturma.	30
2.1.3.1. Kendini Susturmanın Alt Boyutları.	31
2.1.3.1.1. Dışsallaştırılmış Benlik Algısı.	31
2.1.3.1.2. Fedakarlık.	32
2.1.3.1.3. Kendini Susturma.	32
2.1.3.1.4. Bölünmüş Benlik.	32
2.1.3.2. Kendini Susturma Kavramının Kuramsal Açıdan Değerlendirilmesi.	32
2.1.3.2.1. Bağlanma Kuramı.	32
2.1.3.2.2. Benlik Kuramı.	33
2.2. İlgili Araştırmalar	35
2.2.1. Flört Şiddeti ve Reddedilme Duyarlılığı ile İlgili Araştırmalar.	35
2.2.2. Flört Şiddeti ve Kendini Susturma ile İlgili Araştırmalar.	38
2.2.3. Reddedilme Duyarlılığı ve Kendini Susturma ile İlgili Araştırmalar.	39
2.2.4. Flört Şiddeti, Reddedilme Duyarlılığı ve Kendini Susturma ile İlgili Araştırmalar.	41
BÖLÜM III	42
YÖNTEM.	42
3.1. Araştırmanın Modeli	42
3.2. Çalışma Grubu.	42
3.3. Veri Toplama Araçları.	44
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu.	44

3.3.2. Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği-Gözden Geçirilmiş Formu (YİŞTÖ-GG).	45
3.3.3. Reddedilme Duyarlılığı Anketi (RDA).	45
3.3.4. Kendini Susturma Ölçeği (KSÖ).	46
3.4. Verilerin Analizi	47
BÖLÜM IV	53
BULGULAR VE YORUM	53
4.1. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi	53
4.2. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Yaş Değişkenine Göre İncelenmesi	54
4.3. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Algılanan Ebeveyn Tutumlarına Göre İncelenmesi	55
4.4. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkideki Flört Şiddeti Tutumlarının Şiddet Alt Boyutuna Göre Yordanmasına İlişkin Bulgular	57
4.5. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkideki Flört Şiddeti Tutumlarının Kontrol Alt Boyutuna Göre Yordanmasına İlişkin Bulgular	58
4.6. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkideki Flört Şiddeti Tutumlarının İstismar Alt Boyutuna Göre Yordanmasına İlişkin Bulgular	60
BÖLÜM V	62
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	62
5.1. Sonuç ve Tartışma	62
5.1.1. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Tartışılması	62
5.1.2. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Yaş Değişkenine Göre Tartışılması	63
5.1.3. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Algılanan Ebeveyn Tutumu Değişkenine Göre Tartışılması	64
5.1.4. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkideki Reddedilme Duyarlılıklarının Flört Şiddeti Tutumlarını Yordamasına İlişkin Bulguların Tartışılması	65

5.1.5. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkideki Kendini Susturma Davranışlarının Flört Şiddeti Tutumlarını Yordamasına İlişkin Bulguların Tartışılması.	66
5.2. Öneriler.....	68
5.2.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.	68
5.2.2. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	69
KAYNAKLAR	70
EKLER.....	91
EK-1	92
EK- 2	93
EK-3	94
EK-4	100
EK-5	102
EK-6	103
EK-7	104
EK-8	105

KISALTMALAR

CDC	: Centers for Disease Control and Prevention
IPVAS-R	: Intimate Partner Violence Attitudes Scale - Revised
KSÖ	: Kendini Susturma Ölçeği
MAKU	: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
PDR	: Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik
RDA	: Reddedilme Duyarlılığı Anketi
RSQ	: Rejection Sensitivity Questionnaire
STSS	: Silencing The Self Scale
YİŞTÖ-GG	: Yakın İlişkilerde Şiddet Tutumları Ölçeği- Gözden Geçirilmiş Formu
WHO	: World Health Organization

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri	43
Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları	49
Tablo 3. Değişkenlere Ait Tanımlayıcı İstatistikler	48
Tablo 4. Çalışmanın Değişkenleri Arasındaki İkili Korelasyon Değerleri	52
Tablo 5. Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi (Bağımsız t-testi Sonuçları).....	54
Tablo 6. Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Yaş Değişkenine Göre İncelenmesi (ANOVA).....	545
Tablo 7. Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Algılanan Ebeveyn Tutumlarına Göre İncelenmesi (ANOVA).....	57
Tablo 8. Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği Şiddet Alt Boyutundan Alınan Puanların, Reddedilme Duyarlılığı ve Kendini Susturma Tarafından Yordanması.....	57
Tablo 9. Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği Kontrol Alt Boyutundan Alınan Puanların, Reddedilme Duyarlılığı ve Kendini Susturma Tarafından Yordanması... ..	6059
Tablo 10. Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği İstismar Alt Boyutundan Alınan Puanların, Reddedilme Duyarlılığı ve Kendini Susturma Tarafından Yordanması... ..	61

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sekiller

Sayfa

Şekil 1. Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri 25

Şekil 2. Reddedilme Duyarlılığı Modeli 29

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde ilk olarak araştırmaya temel teşkil eden problem durumu, ardından problem cümlesi ve alt problemler son olarak da araştırmanın amacı, önemi ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Bireyler dünyaya geldikleri andan itibaren birbirlerinden farklı psikolojik ve fizyolojik özellikler içeren gelişim dönemlerinden geçmektedir (Aktu, 2016). Bebeklik, çocukluk, ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılık (Selçuk, 2010) olarak sınıflandırılan gelişim basamaklarında kritik dönemler vardır (Senemoğlu, 2012) ve bireylerin kendini gerçekleştirebilmeleri için bu dönemlerde belli gelişim görevlerinin üstesinden gelmeleri gerekmektedir (Havighurst, 1970). Bebeklik, çocukluk ve ergenlik dönemi gelişim görevlerini başarıyla gerçekleştiren bireyler, yetişkinlik dönemine giriş yapmaktadır. Ergenlikten yetişkinliğe bir geçiş noktası olarak kabul edilen üniversite döneminde, öğrenciler yaşamlarındaki çatışmaları çözmeye çalışarak ve kendilerini yeni bir dünyaya hazırlayarak yetişkinliğe ilk adımlarını atmaktadır (Montgomery ve Cote, 2008). Üniversite öğrencileri yetişkinlik dönemine girerken kimlik oluşturmaya ve kişisel hedeflerini belirlemeye aynı zamanda da ailelerinden bağımsız olmaya çalışmaktadır. Bu nedenle, üniversite dönemi, yetişkinliğin erken yaşlarında öz kimlik oluşturmak, duygusal bağımsızlık ve sosyal uyum gibi gelişimsel görevler almak ve yetişkin yaşamına hazırlanmak amacıyla çeşitli sorumluluklara odaklanmak için önemlidir (Han ve Park, 2019).

Havighurst tarafından genç yetişkinlik olarak adlandırılan üniversite döneminde, bireylerin yakın dostluk ilişkisi kurması (Sunbas ve Durmuş, 2018) ve partner olmanın sorumluluğunu alması gibi gelişim görevlerini yerine getirmesi beklenmektedir (Levinson, 2011). Erikson'un Psikososyal Gelişim Kuramında, genç yetişkinlik

dönemini yakınlık karşısında yalıtılmışlık olarak ifade edilmektedir. Bu dönemde olan üniversite öğrencileri; sosyal ilişkiler kurma ve sürdürebilme, cinsel yaşamı keşfetme ve aile kurma gibi yaşam becerilerini kazanabilmekte ve böylece insanlarla yakın ilişkiler kurarak krizi atlatabilmektedir. Psikanalitik Kurama göre ise psikolojik açıdan sağlıklı olan genç yetişkin birey sevebilen ve çalışabilen birey olarak adlandırılmaktadır (Murdoch, 2016). Üniversite çağlarında bireylerin mesleki yönelim ve dünya görüşlerinin gelişmesinin yanında aşk kavramını da tanıyabilmeleri adına romantik ilişki yaşamalarının hayatlarının önemli bir parçası olduğu düşünülmektedir (Eryılmaz ve Ercan, 2011).

Romantik ilişki, bireyler için partnere duyulan yoğun sevgi ve aşkı ifade etmektedir (W. Collins, 2003). Romantik ilişki kavramı genç yetişkinlik döneminde bulunan bireylerle yapılan çalışmalarda daha çok flört ilişkisi olarak adlandırılmaktadır. Flört ilişkisi; taraflardan birinin ilişkiyi sona erdirmeye ya da ilişkiyi daha ciddi boyuta (birlikte yaşama, nişanlanma veya evlilik), taşıma kararı almasına kadar ilişkiyi sürdürmeye yönelik açık veya örtülü bir niyetin olduğu, sosyal etkileşim ve ortak faaliyetler için buluşmayı içeren ikili bir ilişki olarak tanımlanmaktadır (Straus, 2004). İnsanlar, flört ilişkilerinin yakınlık, bağlanma, güven, saygı ve sevgi gibi pozitif duyguları da beraberinde getirerek yaşamlarına anlam kattığına inanmaktadır (Atak ve Taştan, 2012). Flört ilişkisi bireyler için genellikle olumlu duyguları çağırırsa da bazı durumlarda şiddeti de içerebilen olumsuz duygu ve yaşantıları hatırlatabilmektedir (Tagay, Çalışandemir ve Ünüvar, 2018). Flört ilişkilerinde sıklıkla karşılaştığımız şiddet irdelenmesi gereken toplumsal sorunlardan biri olarak kabul edilmektedir (Zeren ve Demirli, 2021).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 2002, s. 4) şiddeti “Fiziksel güç ya da kuvvetin, amaçlı bir şekilde kendine, başkasına, bir gruba ya da topluluğa karşı fiziksel zarara ya da fiziksel zararlar sonucunda ihtimalini artırmasına, psikolojik zarara, ölüme, gelişim sorunlarına ya da yoksunluğa neden olacak şekilde tehdit edici biçimde ya da gerçekten kullanılması” olarak tanımlamıştır. Şiddet en genel anlamda bireylerin yaralanmasına, sindirilmesine ve duygusal baskı altına alınmasına neden olan davranıştır (Page ve İnce, 2008). Dünya Sağlık Örgütü (2002) şiddeti; bireyin kendine yönlendirdiği şiddet (kendine zarar verme, intihar vs.), kişiler arası şiddet (kişinin bir başka kişiye uyguladığı şiddet) ve kolektif şiddet (terör olayları, savaşlar vs.) olmak

üzere üç kategoride incelemiştir. Kişiler arası şiddet kapsamında değerlendirilen flört şiddeti (Türk, Hamzaoglu ve Yayak, 2020); en yaygın görülen şiddet türlerinden biridir (Polat, 2016). Flört şiddeti; evli olmayan partnerlerden birinin ya da partnerlerin birbirlerine fiziksel, cinsel veya psikolojik olarak kontrol etmeye veya onlara hükmetmeye yönelik, zararlı sonuçlanan herhangi bir girişim olarak tanımlanmaktadır (Wolfe ve Feiring, 2000).

Türkiye’de giderek kanayan yaraya dönüşen flört şiddeti; benlik saygısı (Turan, 2018; Biçer, 2022), bağlanma stilleri (Karaçay, 2021; Sunbas, Akyol ve Çoban 2023), toplumsal cinsiyet algısı (Tarı-Selçuk, Avcı ve Mercan, 2018; Karadayı, 2020; Devrim ve Beydağ, 2022), depresyon (Cinal, 2018), başa çıkma stratejileri (Yushan, 2022) ve çocukluk çağı travmaları (Türk ve Tekin, 2018; Kocamanoğlu, 2021) gibi birçok psikolojik faktör ile ilişkilendirilerek araştırılmaktadır. Flört şiddeti kavramıyla ilişkilendirilerek açıklanabilecek diğer bir kavramın literatüre son yıllarda giren reddedilme duyarlılığı olduğu düşünülmektedir.

Şiddet bağlamında bakıldığında; reddedilmeye duyarlı kişilerin davranışlarını ve bunun nedenlerini araştırmak önemli görünmektedir. Bağlanma teorisine dayanan reddedilme duyarlılığı, bakım veren kişiler tarafından ebeveyn ihmali ve aile içi şiddete maruz kalma gibi erken reddedilme etkileşimlerinin (Feldman and Downey, 1994) gelecekteki romantik ilişkilerde daha fazla reddedilme düşüncesine sebep olduğu öne sürülmektedir (Harper, Dickson ve Welsh, 2006). Downey ve Feldman (1996), reddedilme duyarlılığını; bireylerin endişeyle beklediği, kolayca algıladığı ve reddedilmeye aşırı tepki gösterdiği bilişsel-duygusal bir işlem çerçevesi olarak kavramsallaştırmaktadır. Reddedilme duyarlılığı yüksek bireylerin, ilişkilerindeki etkileşimlerini daha olumsuz algıladıkları ve partnerlerine daha olumsuz davrandıkları düşünülmektedir (Tutucu, 2021). Volz ve Kerig (2010)’nun yaptığı bir araştırmada reddedilme duyarlılığı yüksek olan kişiler ilişkilerini sürdürmeye çabaladıkları ve bu kedini zorlama davranışları sonucunda da partnerlerine şiddet gösterme eğiliminde oldukları düşünülmüştür. Elde edilen bulgulara göre, reddedilme duyarlılığına verilen öfke tepkisinin, ilişkide pasif bir şekilde kurban olmak yerine ilişkide şiddet uygulamak gibi aktif başa çıkma yollarına sebep olabileceği söylenmektedir. Downey ve Feldman (1996) tarafından yürütülen bir çalışmada reddedilme duyarlılığı yüksek olan bireylerin ilişkilerinde daha fazla reddedilme algıladıkları, daha kontrolcü ve

kıskanç davranışlar sergiledikleri öne sürülmektedir. Reddedilme duyarlılığı yüksek kadınların daha saldırgan ve soğuk, erkeklerin ise daha kıskanç ve kontrolcü olduğu ifade edilmektedir.

Flört şiddeti ile ilişkili olduğu düşünülen bir diğer önemli değişken ise kendini susturmadır. Kendini susturma; bireylerin çatışmadan kaçındıkları, herhangi bir ilişkiyi sürdürme ve psikolojik ya da fiziksel yönde güven duygusunu sağlamak amacıyla kendini ifade etmeyi bastırmaları ve eylemlerini engellemeleri olarak tanımlanmaktadır. (Jack ve Ali, 2010). Kendini susturma kavramı literatüre Jack (1991)'in depresyon tanısı almış ve klinik ortamda bulunan kadınların deneyimlerine ilişkin yaptığı boylamsal bir araştırma ile girmiştir. Kendini susturan bireyler, yakın ilişkileri sürdürmek için kişisel seslerini ve görüşlerini bastırmaktadır. Kendini ifade etmedeki bu engelleme, kaçınılmaz olarak bireyin ilişki içinde “kendini kaybetmesine” yol açmaktadır. Birey daha sonra samimiyeti artırmak için yapmacık bir benlik sunmaya zorlanmakta, bu da gerçek bir ilişki kurma olasılığını azaltmaktadır (Harper vd., 2006). Kendini susturma düzeyi yüksek olan bireyler; sosyal ve duygusal açıdan güvenliklerini koruyabilmek, sevgilisinin kendisini terk etmesine engel olabilmek gibi nedenlerle oldukları gibi davranabilme, kendi ihtiyaç ve gereksinimlerini fark edip ifade edebilme gibi becerilerden yoksun bir tutum benimsemektedir. Böylesine bir tutum, sürekli bir şekilde partnerini önceliklendirmeyi ve uyum sağlamayı içerdiği için, bir süre sonra kişinin kendi deneyim ve duygularından uzaklaşmasına, karşıdakine yönelik öfke gibi negatif duygularını bastırmasına, özsaygısının azalarak, duygusal açıdan zedelenmesine ve özellikle depresyona yatkın olmasına neden olmaktadır (J. Thompson, 1995).

Flört şiddeti kapsamında kadınlarda kendini susturma davranışının gelişmesinin belki de en olası nedeni, “kaçınılmaz olanı erteleme” aracı olarak kendi kendini susturmalarıdır. Bir başka ifadeyle, kadınlar partnerlerinden gördükleri şiddetle başa çıkmak için kendini susturma davranışı gösterebilmektedir (J. Thompson, Whiffen ve Aube, 2001). Yapılan bir araştırmada kadınların, partnerlerinden gelecek olası şiddet işaretlerine karşı bir şey söylemek yerine kendilerini susturdıkları tespit edilmiştir (Belenky, Clinchy, Goldberger ve Tarule, 1986). Joselyn (2011), istismara uğrayan erkek mağdurların deneyimlerinin, tipik olarak kadın mağdurların yaşadıklarına benzediğini öne sürmektedir. Hines, Brown ve Dunning (2007), erkeklerin polisin

herhangi bir işlem yapmayacağına inanarak istismarı bildirmemeyi tercih ettiklerini, yaptıklarında ise erkek mağdurun suçlanabileceğini ifade etmektedirler. Bu nedenle erkekler, gizlilik, kültürel değerler, erkeksi kimlik, hoşgörü, utanç ve itibarını kaybetme korkusu nedeniyle şiddet hakkında konuşmamayı tercih etmektedir.

Üniversite çağlarının, bireyin hayatında önemli bir etkisi olduğunu söylenebilmektedir. Bu dönemde kazanılan yaşantılar, edinilen deneyimler hayat boyu devam etmektedir. Bireylerin yetişkinliğe adım attığı bu çağlarda romantik ilişkilerinde flört şiddeti yaşamaları hayatlarını olumsuz etkilemektedir. Literatür incelendiğinde Türkiye çalışmalarında flört şiddeti, reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma kavramlarının birlikte incelendiği az sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yaygınlığı göz önünde bulundurularak geleceğe yönelik psikolojik danışma uygulamalarının geliştirilmesine ışık tutmak amaçlanmıştır. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma davranışlarının romantik ilişkilerindeki şiddet üzerindeki yordayıcı rolünü belirlemektir.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırma “Flört şiddetine yönelik tutum üniversite öğrencilerinin çeşitli demografik özelliklerine göre farklılık göstermekte midir ve üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumunda; reddedilme duyarlılığı ve kendini susturmanın yordayıcı rolü var mıdır?” sorusuna cevap aramaktadır.

1.2.1. Alt problemler. Araştırmanın amacı doğrultusunda mevcut çalışmanın alt problemleri aşağıda verilmiştir.

1. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
2. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları algılanan ebeveyn tutumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

4. Üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma davranışı flört şiddetine yönelik tutumlarının şiddet boyutunu yordamakta mıdır?
5. Üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma davranışı flört şiddetine yönelik tutumlarının kontrol boyutunu yordamakta mıdır?
6. Üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma davranışı flört şiddetine yönelik tutumlarının istismar boyutunu yordamakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı, üniversite öğrencilerinde reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma davranışlarının flört şiddeti tutumlarını ne ölçüde yordadığını incelemektir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Romantik ilişki, başkalarıyla iletişim kurarak var olmaya çalışan insanlar için hayatı anlamlı kılmaktadır (Yayla, 2022). Özellikle ergenlik döneminde kimlik karmaşasını atlatıp kimliklerini kazanan ergenler ne istediğine karar verebilen bireyler haline dönüşmektedir (Erikson, 1968). Erikson ancak kendisinin kim olduğunu bilen kişinin karşılıklı bir ilişkide kendini kaybetmeyi göze alabileceğini ifade etmiştir. Bu ifadeye dayanarak üniversite dönemi bireylerin yakın ilişki kurma ve sürdürme konusunda daha başarılı olduğu söylenebilmektedir (Douvan, 1997).

Yakın ilişkiler kurmak ergenlikten yetişkinliğe geçiş basamağında başarılması gereken gelişimsel görevlerden biridir (Gardiner ve Gander, 2010). Genç yetişkinlik dönemini içeren üniversite yılları, bireylerin yakın ilişkiler içerisinde bulunma ihtiyaçlarının da yüksek olduğu bir zaman dilimidir (Eren, 2019). Yakın ilişki kavramıyla kastedilen ilişki türleri çok çeşitli olsa da bu dönem için literatürde en çok flört ilişkisi kavramı kullanılmaktadır. Flört; iki kişinin bir arkadaşlığın ötesinde ancak nişanlı, evli ya da benzer bir bağda olmadıkları duygusal, romantik ve/veya cinsel bir birlikteliği paylaşması olarak tanımlanmaktadır (Murray ve Kardatzke, 2007). Flört ilişkisinde kişiler çoğunlukla kendilerini mutlu hissettikleri anılara sahip olsalar da maalesef onları yaralayan olaylarla da karşı karşıya kalabilmektedirler (Kılınçer ve Tuzgöl-

Dost, 2013). Flört şiddeti çiçeği burnunda partner olmaya çalışan bireyleri hayal kırıklığına uğratabilmekte ve ilişkiler konusunda olumsuz algılara sahip olmalarına sebep olabilmektedir. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin maruz kaldığı flört şiddeti alan yazında birçok araştırmaya konu olmaya devam etmektedir (Eslek, Kızıltepe ve Irmak, 2021; Toplu-Demirtaş ve Hatipoğlu-Sümer, 2022; Öztürk ve Bilican-Gökkaya, 2022; Bulut, 2023). Özellikle flört şiddetinin önlenmesine yönelik yapılan çalışmalarda flört şiddetine maruz kalan ve flört şiddeti uygulayan bireylerin tipolojik özellikleri ve flört şiddetinin bu bireyler üzerindeki etkisi incelenmektedir (Akcan, 2020; Türk ve diğerleri, 2020). Bu araştırmalar sonucunda bireylerin çocukluk çağında yaşadıkları duygusal istismar ve fiziksel ihmal (Konuralp, 2014), aile içi şiddete tanık olma (Capaldi, Knoble, Shortt ve Kim, 2012), geçmişteki flört ilişkisinde yaşanan şiddet deneyimleri (Tarı-Selçuk vd., 2018), toplumsal cinsiyet algısı (Devrim ve Beydağ, 2022) ve bireylerin yeterli desteği görememesi (Capaldi vd., 2012) gibi birçok nedenden ötürü flört şiddetini sindirerek ilişkiyi devam ettirmeye çabaladıkları düşünülmektedir. Diğer bir yandan, flört şiddeti uygulayan bireylerin karakterleri incelendiğinde bireylerin çoğunlukla antisosyal kişilik bozukluklarına sahip oldukları (Parlak ve Canel, 2021), depresyon belirtileri gösterdikleri (Jordan, Nietzel ve Walker, 2004) ve alkol kullandıkları (Türk vd., 2020) tespit edilmiştir.

Türkiye'nin toplumsal yapısına bakıldığında ailenin önemli olduğu ve aile içinde yaşanan her türlü şiddetin tüm aile bireylerini etkilediği göz önüne alınacak olursa, özellikle geleceğin yetişkinleri olan çocukların ileriki yaşamında partnerleriyle olan ilişkilerini etkileyecektir. “Kol kırılır yen içinde kalır.” atasözünün olduğu bir toplumda aile bireylerinin şiddeti saklaması yani kendilerini susturmaları empoze edilmektedir. Bu aile yapısında yetişen çocukların reddedilme duyarlılıklarının yüksek olacağı düşünülürse flört ilişkilerinde de şiddetin her türlüünü görmek mümkündür. Ayrıca yakınlığa karşı yalıtılmışlık olarak adlandırılan genç yetişkinlik döneminde bireyler olası bir ret ile karşılaştıklarında bazen depresyon, yalnızlık, geri çekilme gibi davranışlar gösterirken bazen de partnerlerine fiziksel, sözel veya psikolojik şiddet uygulamaktadır (Sunbas vd., 2022). Özellikle reddedilmekten çekinen bireyler ilişkilerinde reddedilme ihtimaliyle karşılaşmamak için partnerlerine baskı kurmakta ya da şiddet uygulamaktadır. Bu durum karşısındaki partnerini baskılamakta ve sindirmektedir, böylece reddedilme duyarlılığına sahip olan bireyler partnerlerine şiddet uygulayarak istedikleri davranışların reddedilmesini engellemektedir. Diğer bir

yandan, özellikle kendini susturan genç yetişkinlerin ilişkilerini sürdürmek amacıyla kendilerinden fedakarlık ettikleri ve şiddet karşısında sustuklarında ilişkilerinin devam edeceklerine inandıkları gözlenmektedir. Bu tarz bir ilişki içerisinde kendini susturan bireyler bir süre sonra depresyon belirtileri göstermekte ve sıklıkla agresyon yaşamaktadırlar. Toplumumuzda sürekli değinilmesi gereken şiddet olgusunun önüne geçmek ve önleyici tedbirler almak için bu konu literatür için önem arz edecektir.

Üniversite çağında deneyimlenen flört ilişkisinin ileriki yaşamdaki ilişkinin basamağı olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle flört ve flört şiddeti alan yazında sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Flört şiddetine maruz kalan ve flört şiddeti uygulayan bireylerin özellikleri sürekli araştırılarak literatüre katkıda bulunulmaya çalışılmaktadır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde uluslararası alan yazınında reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma kavramlarının flört şiddeti ile incelendiği az sayıda çalışma olduğu görülmüştür (Inman ve London, 2021; Freitag, 2021). Ancak ulusal literatürde bu kavramların beraber ele alındığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle bu çalışmanın alan yazına yeni bir bakış açısı sunacağı düşünülmüştür.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırmada elde edilen bulgular katılımcıların verdiği yanıtlarla sınırlıdır. Ayrıca çalışmanın verileri 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde üniversite öğrencisi olan ve flört ilişkisi deneyimlemiş/deneyimlemekte olan bireyleri kapsamaktadır.

1.6. Sayıtlar

Araştırmaya katılan katılımcıların ölçeklerde bulunan soruları doğrulukla ve içtenlikle cevapladıkları varsayılmıştır.

1.7. Tanımlar

Flört Şiddeti: Flört şiddeti; romantik ilişki içinde bulunan kişilere fiziksel, psikolojik veya cinsel zarar veren her türlü davranışı içermektedir (WHO, 2002).

Reddedilme Duyarlılığı: Reddedilme duyarlılığı; reddedilme olasılığına karşı kaygılı bir beklenti içinde olma, reddedilme sinyallerini algılamaya hazır olma ve reddedilme olasılığına aşırı tepki verme olarak tanımlanmaktadır (Downey ve Feldman, 1996).

Kendini Susturma: Kendini susturma; kişilerin romantik ilişkilerinde çatışma yaşamamak için kendi istek ve duygularını şiddetli bir şekilde bastırarak partnerinin istekleri doğrultusunda hareket etmesi olarak kavramsallaştırılmıştır (Jack, 1991).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde öncelikle şiddet kavramının tanımından ve alt kategorilerinden bahsedilmiştir. İkinci olarak, flört şiddetinin tanımı, yaygınlığı ve teorik arka planı sunulmuştur. Sonraki bölümde, reddedilme duyarlılığının gelişimi, teorik arka planı ve reddedilme duyarlılığı modeli anlatılmıştır. Üçüncü bölümde kendini susturma kavramsallaştırması kapsamında bilgi verilmiştir. Dördüncü bölümde flört şiddeti, reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma kavramları arasındaki ilişkiler güncel uluslararası ve ulusal çalışmalarla birlikte ele alınmıştır. Bölüm, literatür taramasının özetiyle sonlandırılmıştır.

2.1.1. Şiddet kavramı. İnsanların var olmasıyla başlayan ancak insanlığın gelişmesine rağmen etkisini kaybetmeyen şiddet olgusuna ya şahit olunmakta ya da maruz kalınmaktadır. İçinde bulunulan zamana, toplumda yaşayan bireylerin geçmiş deneyimlerine ve yaşanılan bölgeye göre değişiklik gösterebilen şiddetin; her kültürden bireyleri etkilemesi nedeniyle tanımlanması zorlaşmaktadır (Bal, 2014). W. Thompson (1986) şiddeti; bir kişiye fiziksel veya sözlü taciz içeren her türlü eylemi ya da eylem tehdidini içeren davranışlar olarak tanımlamaktadır. Sugarman ve Hotelling (1989) ise şiddeti bir başkasına acı vermek ya da onu yaralamak amacıyla yapılan fiziksel güç veya kısıtlamaların kullanılması olarak açıklamıştır. Şiddetin kavramsallaştırmaya başlandığı ilk yıllarda fiziksel zararın vurgulandığı gözlemlenmektedir, daha sonra şiddetle ilgili yapılan çalışmalar arttığında ise şiddet fiziksel zarar vermenin yanında psikolojik, sözel, cinsel ve ekonomik açıdan da bireylere zarar verme eylemi olarak adlandırılmıştır (Saraç, 2022). Taşdemir-Afşar (2015) şiddeti; maruz kalan bireyin bedeninde, psikolojisinde ve değerlerinde yaralara yol açan insan haklarını ihlal eden eylemler bütünü olarak tanımlamıştır. Türkiye’de şiddetle mücadele kapsamında çıkarılan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına

Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da şiddet “kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışı” ifade etmektedir (Resmi Gazete, 2012). Şiddet, Dünya Sağlık Örgütü tarafından bir halk sağlığı sorunu olarak ele alınmaktadır ve en genel tanımıyla bireyin kendine, bir başkasına ya da bir topluma fiziksel gücünü yaralama, öldürme, psikolojik zarar verme ya da gelişim engeline sebep olacak şekilde kasıtlı kullanması ya da kullanmaya teşebbüs etmesi olarak açıklanmaktadır (2002). Şiddetle ilgili yapılan tanımlamalardan yola çıkarak, bireyin yalnızca bir başkasına değil aynı zamanda kendisine ya da bir gruba yönelik zarar verici davranışlarının da şiddet olarak açıklandığı sonucuna varılmaktadır (Ayhan, 2020).

Şiddet kavramı kendine yönelik şiddet, kişiler arası şiddet ve kolektif şiddet olmak üzere üç kategoride incelenmektedir.

2.1.1.1 Kendine yönelik şiddet. Kendine yönelik şiddet davranışında, birey hem şiddete maruz kalan hem de şiddete maruz bırakan kişidir. Bu davranış örüntüsü, bireyin kendine kasıtlı olarak zarar verecek davranışlarda bulunmasını, intihara teşebbüs etmesini ve bireyin kendisini kötüye kullanmasını içermektedir (Dünya Sağlık Örgütü, 2002).

2.1.1.2. Kolektif şiddet. Kolektif şiddet türü kendini bir topluluğa ait hisseden bireylerin; politik, ekonomik veya sosyal amaçlar güderek başka bir gruba karşı şiddet uygulamasıdır. Bu kategorideki şiddete; silahlı çatışmalar, soykırım, savaş ve insan haklarına ihlal gibi suçlar örnek oluşturmaktadır (Dünya Sağlık Örgütü, 2002). Kolektif şiddetinin diğer türlerden en önemli farkı, bu şiddet türünün daha büyük gruplar ya da devletler tarafından uygulanıyor olmasıdır (Karlı, 2016).

2.1.1.3. Kişiler arası şiddet. Kişiler arası şiddet kategorisinde şiddeti uygulayan (fail) ve şiddete maruz kalan (mağdur) olmak üzere iki farklı birey

bulunmaktadır. Bu şiddet türü aile ve yakın partner şiddeti ve topluluk şiddeti olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

2.1.1.3.1. Topluluk şiddeti. Akraba olmayan ve birbirini tanıyan veya tanımayan kişiler arasında genellikle ev dışında gerçekleşen şiddet türü topluluk şiddeti olarak adlandırılmaktadır. Bu şiddet türü; gençlik şiddetini, rastgele şiddet eylemlerini, yabancılar tarafından yapılan tecavüz veya cinsel saldırıyı, okullar, işyerleri, hapishaneler ve bakımevleri gibi kurumsal ortamlardaki şiddet davranışlarını içermektedir (Dünya Sağlık Örgütü, 2002).

2.1.1.3.2. Aile ve yakın partner şiddeti. Aile ve yakın partner şiddeti bireyin aile içerisinde bulunan çocuğuna, eşine ve yaşlıya ya da yakın partnerine uyguladığı şiddet türüdür. Bu şiddet kategorisinde çocuğun istismar edilmesi, bireye yakın partneri tarafından şiddet uygulanması ve bakıma ihtiyaç duyan yaşlıların ihmal ve istismara maruz kalması gibi farklı şiddet biçimleri bulunmaktadır (Dünya Sağlık Örgütü, 2002).

Şiddet kavramının kişiler arası boyutlarından biri olan flört şiddeti; günümüzde romantik ilişki kalıplarında oldukça yaygın olarak görülmektedir. Romantik ilişkilerin insan yaşamındaki önemi ve vazgeçilmezliği göz önüne alındığında flört şiddetinin bireylerin yaşamını ne ölçüde etkilediği ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle flört şiddeti ve türlerinin kavramsallaştırılması, flört şiddeti konusunda farkındalığın artırılması ve flört şiddetinin etkilerinin azaltılması açısından oldukça önemlidir.

2.1.2. Flört ilişkisi ve flört şiddeti. Flört şiddetinin detaylı olarak kavramsallaştırılabilmesi için öncelikle flört teriminin tanımlanması gerekli görülmektedir. Flört kavramı Muehlenhard ve Linton tarafından karşı cinsle yapılan planlı sosyal aktivite olarak tanımlanmaktadır (1987). W. Thompson (1986) uzun ya da kısa süreli romantik birliktelikleri, çift olarak gerçekleştirilen her türlü buluşmayı ve bir grup arkadaşla birlikte sosyalleşmeyi flört kavramı içerisinde değerlendirmiştir. Sugarman ve Hotaling (1989) ise flört sürecini; karşılıklı olarak ödüllendirici faaliyetlere katılmaya odaklanan ve bu sayede gelecekteki paylaşımı, duygusal

bağlılık ve cinsel yakınlık olasılığını artıracak ikili bir etkileşim olarak ifade etmektedir. Flört ilişkisi, bireylerin karşılıklı fiziksel ve duygusal bir çekim hissettiği, duygularını paylaşabildikleri ve heyecanlı hissettikleri sürprizli bir süreç olarak da değerlendirilmektedir (Phillips, 1997). Flört ilişkisi; taraflardan birinin ilişkiyi sona erdirmeye ya da ilişkiyi daha ciddi boyuta (birlikte yaşama, nişanlanma veya evlilik), taşıma kararı almasına kadar ilişkiyi sürdürmeye yönelik açık veya örtülü bir niyetin olduğu, sosyal etkileşim ve ortak faaliyetler için buluşmayı içeren ikili bir ilişki olarak tanımlanmaktadır (Straus, 2004). Santrock (2012) flörtü; karşı cinsle fiziksel, sosyal ve cinsel birlikteliklerin deneyimlendiği ve bireylerin gelişmesine katkı sağlayan bir ilişki türü olarak tanımlamaktadır. Flört en genel anlamıyla; evlilik kurumu içerisinde olmayan bireylerin kısa ya da uzun süreli romantik ilişkilerini, tek gecelik yaşanan cinsel birlikteliklerini, bir veya birkaç kişiyle aynı anda buluşmayı, bir arkadaşlık grubuyla sosyalleşmeyi ya da sadece dijital ortamda görüşmeyi içeren yani her türlü heteroseksüel, homoseksüel, biseksüel ve eşcinsel birliktelikleri ifade etmektedir (Özkan, 2019).

Bireyler flört ilişkisi deneyimlerinde ortak beklentiler oluşturmaktadır (Honeycutt ve Cantrill, 2001). Flört ilişkisi içerisinde aşk, yakınlık, ait olma ve duygusal destek gibi insani özellikler karşılandığında bireylerin öznel iyi oluşuna katkı sağladığı ve ilişkiden alınan doyumunu arttırdığı bilinmektedir (Kalkan, Hamamcı ve Yalçın, 2015) ancak beklentiler karşılanmadığı ve ilişki içerisinde mutsuzluk, huzursuzluk ve iyi geçinememe gibi durumlar yaşandığında bireylerin zamanla iletişim sorunlarıyla karşılaşabileceği ve bu iletişim kopukluklarının daha büyük problemlere yol açabileceği düşünülmektedir (Sünetci, Say, Gümüştepe, Enginkaya, Yıldızdoğan ve Yalçın, 2016). Garthe, Sullivan ve Gorman-Smith de genç bireylerin flört ilişkisi içerisinde olumlu kazanım elde ettikleri ancak birçoğunun da bu ilişkide şiddet uyguladığını ya da şiddete maruz kaldığını ifade etmektedir (2019). İlişkinin başlangıcından birlikte yaşamaya kadar geçen süreçte meydana gelen her türlü şiddet flört şiddeti kapsamında değerlendirilmektedir (Quinlan, 2011).

Puig (1984) flört şiddetini, bir partner tarafından diğer partnere yönelik fiziksel saldırganlık eylemleri olarak açıklamaktadır. Thompson (1986) flört şiddetini, başka bir kişiyi fiziksel veya sözlü olarak taciz eden ve flört veya eş seçimi süreciyle ilgili herhangi bir sosyal etkileşim sırasında ortaya çıkan herhangi bir eylem veya eylem

tehdidi olarak ifade etmektedir. Carlson (1987) flört şiddetini, romantik ilişki yaşayan ancak evli olmayan çiftlerde görülen şiddet olarak tanımlamaktadır. Sugarman ve Hotaling'a göre flört ilişkisi bağlamında partnerine acı vermek veya onu yaralamak amacıyla gerçekleştirilen fiziksel güç, kısıtlama kullanımı veya bu durumların tehdidi olarak tanımlanan (1989) flört şiddeti kavramı, evli bireyleri ve ilişkilerini uzlaştırmaya çalışmayan boşanmış çiftleri kapsamamakta, ilk buluşmalardan birlikte yaşama ve nişanlanmaya kadar devam eden hem eşcinsel hem de heteroseksüel ilişkiler için kullanılmaktadır (Hotaling ve Sugarman, 1986). İlk zamanlarda flört şiddeti partnerini fiziksel olarak baskı kurmak olarak değerlendirilse de flört şiddeti konusu araştırılmaya devam edildiğinde daha farklı tanımlamalar da ortaya çıkmıştır. K. Anderson ve Danis (2007) flört şiddetini, evli olmayan partnerin bir flört ilişkisi bağlamında diğer üyeye tehdit oluşturması; fiziksel, cinsel veya sözlü tacizde bulunması olarak tanımlamaktadır. Benzer şekilde, Quinlan (2011) da flört şiddetini sadece fiziksel şiddet olarak düşünmek yerine ilişkinin başlangıcından birlikte yaşamaya kadar geçen süreçte meydana gelen cinsel, sözel veya ısrarlı takibi bu kapsamda değerlendirilmektedir. Amerikan Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC, 2015), flört ilişkisindeki bireylerin partnerleri tarafından maruz kaldıkları cinsel, fiziksel, sözlü ve duygusal şiddeti flört şiddeti olarak değerlendirmektedir. Bu bilgiler ışığında flört şiddeti en genel anlamıyla; flört ilişkisi sürecindeki bireyin partnerine uyguladığı fiziksel, psikolojik, sosyal, cinsel, ekonomik, (Makepeace, 1981), ısrarlı takip ve dijital tehditlerin veya kısıtlayıcı davranışların tümü olarak tanımlanmaktadır (Buğa, 2021).

2.1.2.1. Flört şiddeti türleri.

2.1.2.1.1. Fiziksel flört şiddetinin tanımı. Fiziksel şiddet davranışlarının bireyler üzerindeki hasarlarının kolay keşfedilebilmesi ve daha objektif bir şekilde değerlendirilebilmesi nedeniyle şiddet kavramı kullanıldığında akla gelen ilk şiddet türünün fiziksel şiddet olduğu düşünülmektedir (Gökulu, Uluocak ve Bilir, 2014). Fiziksel şiddet; yumruk atmak, tokat atmak, vurmak, ısırarak, çimdiklemek, tekmelemek, itmek, saçını çekmek gibi eylemleri içeren, bireyin vücut bütünlüğü ve psikolojisi üzerinde yıkıcı etkiler yaratan bir şiddet türüdür (Cohen ve Yavuz, 2018). Fiziksel şiddet, kişinin gücünü kullanarak diğer bir kişinin yaralanmasına, sakatlığına

hatta ölümüne neden olabilecek davranışların tümü olarak tanımlanmaktadır (Breiding, Basile, Smith, Black ve Mahendra, 2015). Fiziksel şiddetin partnerler arasında gerçekleşmesini ifade eden fiziksel flört şiddeti kavramı ise kişinin partnerine ya da partnerlerin birbirlerine acı vermek veya birbirlerini yaralamak maksadıyla gerçekleştirdikleri her türlü fiziksel güç eylemleri olarak adlandırılmaktadır (Özkan, 2019). Fiziksel flört şiddeti kişinin partnerini kontrol altına alma hakkına sahip olduğuna inandığında ortaya çıkmakta ve genellikle her olay bir öncekinden daha şiddetli olacak şekilde süreklilik arz etmektedir (Smith ve Donnelly, 2001). Farklı kültürlerde bir davranışın şiddet kategorisine alınıp alınmayacağı tartışılabilir olsa da fiziksel zarar içeren bir davranışın amacı, niyeti ne olursa olsun bu şiddet durumu dünyanın her yerinde fiziksel şiddet olarak kavramsallaştırılmaktadır (Küçükkesici, 2019).

2.1.2.1.2. Psikolojik flört şiddetinin tanımı. Psikolojik şiddet, olumsuz sonuçları göz ardı edilmemesi gereken (Follingstad, Rutledge, Berg, Hause ve Polek 1990) algılanması en zor olan şiddet formudur (Aslan, Vefikuluçay-Yılmaz, Zeyneloğlu, Erdost ve Temel, 2008). Psikolojik şiddet; bireylerin fiziksel, psikolojik, ahlaki ve sosyal gelişimlerine zarar veren tüm davranış ve tutumlar olarak tanımlanmaktadır (WHO, 2002). Flört ilişkisi içerisinde yaşanan psikolojik şiddet, kişinin partnerinde korkuya neden olarak özgüvenini ve özsaygısını hedef alacak aşağılayıcı söylemlerde bulunması olarak tanımlanmaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018). Psikolojik flört şiddeti flört şiddetinin en yaygın görülen türüdür (Üstünel, 2018) ve partner üzerinde kontrol sağlamanın etkili bir yolu olarak düşünülmektedir (Sugarman ve Hotaling, 1997). Partnere bağırarak, zorbalık yapmak, partnerin suçluluk duymasına, yetersiz hissetmesine neden olmak, partneri tehdit etmek (Straus, Hamby, Boney-McCoy ve Sugarman, 1996), partneri rencide etmek, utanç duymasına sebep olmak, arkadaşları önünde aşağılamak ve partnere hakaret edici sözcükler kullanmak gibi her türlü eylem psikolojik şiddet kapsamında değerlendirilmektedir (Offenhauer ve Buchalter, 2011). İlişkinin başlarında partnerinin davranışlarını kontrol etme, kiminle görüştüğüne müdahale etme şeklinde başlayan ve genç yetişkinler tarafından sevgi ve kıskançlık olarak adlandırılan tutumlar (Kaplan, 2020) ilerleyen süreçlerde partner üzerinde güç ve kontrol sahibi olma amaçlı psikolojik şiddete

dönüşebilmektedir (Finley, 2011). İlişkilerinde bu şiddet türüne maruz kalan bireylerin fiziksel şiddete (Cornelius ve Resseguie, 2007) ve cinsel şiddete de maruz kalma ihtimallerinin yüksek olduğu belirtilmektedir (Murray ve Kardatzke, 2007).

C. Murphy ve Hoover (1999) psikolojik şiddet davranışlarını, olası duygusal sonuçlarına göre gruplandırarak dört kategori belirlemiştir. “Hakimiyet/Gözdağı (Dominance/Intimidation)” kategorisi, kişinin partnerinin gözünü korkutması ve isteklerini gerçekleştirmeye teslim olması için tehdit etme ve sözlü olarak taciz etme gibi davranışlar içermektedir. İkinci olarak, “Kısıtlayıcı Yutma (Restrictive Engulfment)” kategorisi; partnerin sosyal izolasyonunu, kıskançlığı ve sahiplenici davranışları içermektedir; bu davranışlar da mağduru istismarcı partnere daha bağımlı hale getirmekte ve başkalarının ilişkiye müdahale etme olasılığını azaltmaktadır. “Aşağılama (Denigration)”, partneri küçük düşürmeyi ve utandırmayı amaçlayan ve partnerin öz değerini zedelemesi beklenen davranışları içermektedir. “Duygusal Teması Kesme ve Partnerden Düşmanca Bir Şekilde Geri Çekilme Eğilimi (Hostile Behavior)” kategorisinde, kişi partnerini cezalandırmayı ve partnerini ilişkileri konusunda endişelendirmeyi amaçlayan birtakım davranışlar sergilemektedir. Bu kategorilere ek olarak, 1994 yapımı bir filminden türetilen “Gaslighting” kavramı ise flört ilişkisi içerisinde bireyin partnerinin benlik algısına ve hafızasına olan güvenini sarsmak amacıyla kasıtlı davranışlar gerçekleştirmesi olarak tanımlanmaktadır (Sweet, 2019).

2.1.2.1.3. Cinsel flört şiddetinin tanımı. Cinsel şiddet mağdurun rızası olmaksızın veya rıza gösteremeyecek veya reddedemeyecek durumda olan birine karşı başka bir kişi tarafından gerçekleştirilen cinsel eylem olarak tanımlanmaktadır (Breiding vd., 2015). Cinsel şiddet, kişinin başka bir bireye herhangi bir ortamda gerçekleştirdiği cinsel eylem veya buna teşebbüs etme, istenmeyen cinsel içerikli yorumlar veya baskı yoluyla kişiyi cinsel amaçlı kullanma gibi davranışları içermektedir (WHO, 2002). Cinsel flört şiddeti, kişinin partneri hazır hissetmemesine rağmen cinsel ilişkiye girmek için baskı uygulaması (Smith ve Donnelly, 2000), partnerinin karşı çıkmasını kabul etmemesi (Sarıhan, 2019) ve doğum kontrolünü reddetmesi veya kürtaj olması için zorlaması gibi davranışları içermektedir (Miller, Decker, Reed, Raj, Hathaway ve Silverman, 2007). Flört ilişkisi sürecindeki bireylerin

partnerleri tarafından cinsel davranışlara maruz kalmaları, cinsel şiddetin yabancı biri tarafından yapıldığının düşünülmesi nedeniyle bu davranışların şiddet olarak algılanmaları zorlaşmaktadır. Bununla birlikte cinsel şiddet, bilinen ve güvenilen bir kişi tarafından uygulandığında kişinin ruh sağlığı açısından daha da yıkıcı olabilmektedir (Aslan vd., 2008).

2.1.2.1.4. Ekonomik flört şiddetinin tanımı. Kişinin rızası olmadan ekonomik durumunun baskı kurularak kontrol edilmesi ve hayatını idame ettirmesine yardımcı olacak ekonomik özgürlüğünden mahrum bırakılması ekonomik şiddet olarak tanımlanmaktadır (Ediz ve Altan, 2017). Ekonomik flört şiddeti ise, kişinin ekonomik olarak avantajlı konumunu kullanması ve romantik partnerini kontrol etmesi, cezalandırması veya aşağılamasıdır (Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, t.y.). Diğer bir ifadeyle ekonomik flört şiddeti, kişinin partnerinin ekonomik özgürlüğünü ve becerilerini istismar etmesi olarak açıklanmaktadır (Akbulut, 2022). Yapılan araştırmalara göre partnerin eğitim almasını engellenmek, işe girmesini engellemek, parasına el koymak, az miktardaki harçlıklarla geçinmesini istemek, sağlık hizmetlerinden yararlanmasını engellemek ve rızasını gözetmeden kazancını harcamak sıklıkla kullanılan ekonomik şiddet davranışlarına örnek oluşturmaktadır (Gürkan ve Coşar, 2009).

2.1.2.1.5. Dijital flört şiddetinin tanımı. Teknolojinin gelişmesi, telefon ve bilgisayar kullanımının artması ve kişiler arası iletişimin sosyal medya platformlarına taşınması, şiddet içeren davranışların gerçekleştirilmesine olanak sağlayan yeni bir platformun ortaya çıkmasına neden olmuştur (Offenhauer ve Buchalter, 2011). Dijital flört şiddeti, kişinin teknolojik platformları kullanarak partnerinin eylemlerini kontrol altına almak istemesi ve partnerini korkutması olarak adlandırılmaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018). Sarıhan (2019)'a göre dijital flört şiddeti, partneri üzerinde baskı kurmak ve partnerini kısıtlamak amacıyla teknolojinin kullanılmasıdır. Partnerini ortak bir sosyal medya hesabı açmak için zorlamak, partnerinin sosyal medya şifrelerini bilmek, sosyal medyadaki arkadaşlıklarına müdahale etmek, telefonunu izinsiz karıştırmak, sosyal medya paylaşımlarını kısıtlamak gibi eylemler dijital flört şiddetine örnek oluşturmaktadır (Kaplan, 2020). Bu davranışlara ek olarak, kişinin partnerine cinsel

içerikli mesajlar ya da resimler göndermesi veya partnerinin göndermesini talep etmesi de dijital flört şiddeti kapsamında değerlendirilmektedir (Offenhauer ve Buchalter, 2011). Flört ilişkisi içerisinde olan bireyler fiziksel olarak yakın olmasalar da teknolojik ortamın sağladığı sürekli birbirlerinden haberdar olma durumu nedeniyle partnerlerin birbirlerine olan kısıtlayıcı davranışları sürmektedir (Sarıhan, 2019). Bu şiddet türünün zaman ve mekan kısıtlamaları olmaması nedeniyle mağdur her an ulaşılabilir durumda ve tehlikede olarak değerlendirilmektedir (Shariff, 2005).

2.1.2.1.6. Israrlı takip (Stalking) tanımı. Tjaden ve Thoennes (1998) ısrarlı takibi, bir kişiyi takip etmek, bir kişinin evine veya işyerine gitmek, taciz edici telefon görüşmeleri yapmak, yazılı mesajlar veya nesneler bırakmak veya bir kişinin mülküne zarar vermek gibi tekrarlanan taciz veya tehdit edici davranışlar olarak tanımlamaktadır. Flört ilişkisi içerisinde yer alan ısrarlı takip davranışı ile kişi, partnerini korkutmayı ve partnerinin kendisini güvende hissetmemesini amaçlamaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018). Bireyin partnerinin evine veya okuluna habersiz bir şekilde gitmesi, istemediği halde sürekli hediyeler göndermesi ve partnerinin sosyal çevresiyle yakın olmaya çalışarak sürekli onun hakkında bilgi alması gibi davranışlar ısrarlı takibe örnek olarak gösterilmektedir (Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, t.y.). Israrlı takip durumunda kişi takibi hemen bırakmamakta, bu durum süreklilik gösterebilmekte ve bir döngü haline dönüşebilmektedir (Doğan, 2014).

2.1.2.2. Flört şiddetinin döngüsü. Flört ilişkisi içerisinde partnerlerin birbirlerinin davranışlarını kontrol etme, giydiğine, kiminle görüştüğüne, nereye gittiğine karışma şeklinde başlayan tutum ve davranışları partnerler tarafından “sevgi gösterme şekli” olarak yorumlanmakta ve değerli hissettirmektedir. Ancak ilerleyen süreçlerde partner üzerinde güç ve kontrol sahibi olma isteği taciz ve şiddete dönüşebilmektedir (Finley, 2011). Bu olumsuz ilişkilerde, şiddetin bir süreklilik içinde tekrar etmesi şiddetin döngüsü olarak adlandırılmaktadır (Walker, 1979).

Üç aşamadan oluşan şiddet döngüsü, çoğu şiddet içeren ilişkide görülebilen ve mağdurun ilişkiyi sonlandırmasını zorlaştıran bir döngü olarak ifade edilmektedir. İlk aşama olarak ifade edilen “gerginlik oluşturma aşamasında” kötü amaçlı kasıtlı

davranışlar ve/veya fiziksel istismar davranışlarında kademeli bir artış olmaktadır. Şiddet uygulayan partner tatminsizliğini ve düşmanlığını ifade etmekte, ancak bunu aşırı veya azami derecede patlayıcı bir biçimde yapmamaktadır. Kadın partner genellikle partnerini sakinleştirmeye çalışmakta ve daha kontrollü davranışlarda bulunmaktadır, bu durum da şiddet eylemine geçişi yavaşlatmaktadır. “Şiddet eyleminin gerçekleşmesi” evresi, birinci aşamada biriken gerilimlerin kontrolsüz bir şekilde boşaltılmasıyla karakterize edilmektedir. Bu aşamada erkek partner, kadını ciddi şekilde sarsabilecek ve yaralayabilecek sözlü ve fiziksel saldırganlık içeren davranışlar uygulamaktadır. Bunu takip eden balayı aşamasında, erkek partner özür dileyebilmekte, kurbanına yardım edebilmekte, nezaket ve pişmanlık gösterebilmekte ve ona hediyeler veya vaatler sunabilmektedir. Bu davranışlardan sonra kadın, partnerinin değiştiğini düşünebilmekte ve bir daha kendisine şiddet uygulamayacağına inanabilmektedir. Bu aşamada şiddetin seviyesi azalsa da bir süre geçtikten sonra şiddet döngü olmaya devam etmektedir (Walker, 1984, akt. Walker, 1989).

Rakovec-Felser (2014), Walker’ın üç aşama olarak kategorize ettiği şiddet döngüsü teorisine “sakinlik dönemi” olarak adlandırdığı dördüncü bir aşama daha eklemiştir. “Sakinlik aşamasında” istismarın durması, istismarcı partnerin istismar hiç olmamış gibi davranması beklenmektedir. Bu aşamada, balayı döneminde verilen sözler tutulabilmekte, istismarcı mağdura hediyeler verebilmekte, mağdur istismarın bittiğine veya istismarcının değişeceğine inanmakta veya inanmak istemektedir. Bu durum mağdurun ilişkiyi sürdürmesine ve ilerleyen süreçlerde tekrar şiddete maruz kalmasına neden olmaktadır.

2.1.2.3. Flört şiddetinin kuramsal açıdan değerlendirilmesi. Bir teori içinde farklı sosyolojik etmenler olan flört şiddeti konusunu mükemmel bir şekilde açıklamakta başarısız olacağı için son yıllarda araştırmacılar farklı teorik altyapılardan çok sayıda çok yönlü şiddet modeli ortaya koymaktadır. Bu kuramların şiddete bakış açısı farklı olsa da ataerkil yapı ve sosyo-ekonomik kaynaklar konusunda benzer fikirleri savunmaktadır (Larsen, 2016). Bu nedenle flört şiddetinin daha iyi anlaşılabilmesi için kuramsal bağlamda daha detaylı incelenmesi gerekmektedir. Bu bölümde flört şiddetini açıklamaya çalışan en etkili kuramlar sunulacaktır.

2.1.2.3.1. Feminist kuramı. Flört şiddeti kuramsal açıdan değerlendirildiğinde ilk olarak incelenmesi gereken kuram feminist kuramdır (Hutchinson, 2012). Şiddet içeren davranışlara feminist düşünce yapısı ile bakıldığında şiddetin, erkekler ve kadınlar arasındaki güç ve kontrol mücadelelerini teşvik eden altta yatan ataerkil toplumsal sistemin sonucu olduğu ileri sürülmektedir (E. Dobash ve R. Dobash, 1992). Mitchell ve Vanya (2009) da flört şiddetinin kökenini, erkeklerin dominant olduğu ve kadınların baskılandığı cinsiyet ayrımcılığına dayandırmaktadır. Toplumsal sistemde yaygın olarak kabul edilen erkeğin daha baskın ve kontrolcü, kadının daha bağımlı ve itaatkar olması gerektiği inancı kadın ve erkek arasında güç dengesizliği yaratmakta (R. Dobash, E. Dobash, Wilson ve Daly, 1992) ve bu durum da ilişkilerde şiddet içeren davranışlara neden olmaktadır (Shorey, Cornelius ve Bell, 2008). Toplumdaki cinsiyet rollerine ilişkin, şiddet uygulayan erkeğin toplumdaki erkeklik normlarına göre normal davrandığı, kadınların da zamanla şiddet davranışlarını olağan olarak gördüğü belirtilmektedir (Lundgren, 2012). Bu da flört şiddetinin günlük yaşamda normal olarak yaşanmasına ve gizli kalmasına neden olmaktadır. Bu nedenle, toplumsal cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesi kadınlara uygulanan flört şiddetinin önlenmesine büyük ölçüde yardımcı olacaktır (Winstok, 2012).

Feminist kuram, kadınların da şiddet uygulayabileceğini göz önünde bulundurmaktadır. Ancak kadınların uyguladığı şiddetin hem amaç hem de nitelik yönünden erkek partnerlerin uyguladığı şiddetten farklı olduğunu savunmaktadır (Akdeniz, 2022). Bu teori genellikle kadınların şiddet uygulamasının, partnerlerini sindirme arzusunda olan erkeklerin uyguladığı şiddete karşı meşru müdafaadan kaynaklandığını ileri sürmektedir (Walker, 1979).

Feminist kuram flört şiddeti durumunda erkeği fail, kadını ise mağdur olarak adlandırması nedeniyle eleştirilere maruz kalmaktadır (Hutchinson, 2012). Kadınlar tarafından uygulanan flört şiddeti davranışının sadece savunma amaçlı olduğu ve partnerini sindirmeye yönelik olmadığı anlayışı da kuramın eleştirilmesinin nedenlerindendir (Shorey vd., 2008). Ayrıca feminist kuramın özellikle heteroseksüel ilişkilere odaklanması ve lezbiyen ilişkileri açıklamada yetersiz kalması da eleştirilmesine neden olmaktadır (Arslan, 2020). Kurama ilişkin diğer bir eleştiri ise ataerkil toplum yapısının tüm toplumlarda geçerli olmaması ve bu toplum yapılarında görülen flört şiddetini açıklamakta yetersiz kalmasıdır (Cunningham vd., 1998).

2.1.2.3.2. *Sosyal öğrenme kuramı.* Sosyal öğrenme kuramı, öğrenmenin gözlem, modelleme ve taklit yoluyla gerçekleştiğini öne sürmektedir (Bandura, 1973). Doğrudan klasik ve/veya edimsel koşullanmanın bir sonucu olarak ya da dolaylı olarak bilişsel aracılık süreçleri yoluyla desteklendiğinde davranışlar gerçekleştirilmeye devam edilmektedir (Bandura, 1971). Bu kuram temelde, çocuğun davranışları gözlemlemesi ve taklit etmesi için ebeveynin önemli bir rol model olduğunu varsaymaktadır (Bandura, 1973).

Sosyal öğrenme kuramı, şiddet davranışının da doğrudan gözlemlenerek, taklit edilerek ve bilişsel kontrole bağlı olarak sosyal hayat içinde öğrenildiğini ifade etmektedir (Bandura, 1977). Sosyal öğrenme kuramcıları, bireylerin ilişkilerinde göstermiş oldukları şiddet davranışlarını ebeveynlerinden öğrendiklerini savunmaktadır (O'Leary, 1988). Özellikle çocukluk çağlarında birey, aile içi şiddete tanık olmuş ya da maruz kalmışsa, şiddet deneyimi yaşamamış bireylere oranla yetişkinlik döneminde partnerine benzer davranışlar gösterme ihtimalinin daha yüksek olduğu düşünülmektedir (Wekerle ve Wolfe, 1999). Başka bir ifadeyle; ailede şiddetin modellenmesi, şiddetin bir çatışma çözme stratejisi olarak kullanılmasının kabul edilmesi ve şiddetin sonuçları flört şiddetine başvurmada etkili olmaktadır (Tontodonato ve Crew, 1992). Çocuğun evde şiddet deneyimi yaşaması, şiddeti hangi durumlarda kullanabileceği ile ilgili zihninde yer edinmesine etki edebilmektedir (Corvo ve Carpenter, 2000). Çocuk model olarak aldığı ebeveyninin şiddet durumundaki tutumunu da yansıtmaktadır (J. Anderson ve Kras, 2005). Çocuğun kendisiyle aynı cinsiyette olan ve model aldığı ebeveyninin şiddete maruz kalması ya da şiddet uygulaması çocuğun bu davranışları öğrenmesine ve flört şiddetini kabul etmesine neden olmaktadır (O'Keefe 1997). Bu nedenle ailede şiddetle karşılaşan bir çocuk, sorunlarını şiddete başvurarak çözebileceği gibi şiddeti içselleştirip, tolere ederek bunun normal bir durum olduğunu da varsayarak davranmaktadır (J. Anderson ve Kras, 2005).

2.1.2.3.3. *Bağlanma kuramı.* Bağlanma, çocuk ile bakım veren kişi arasındaki sürekli ve tutarlı olan duygusal bağ olarak tanımlanmaktadır (Thompson, 2002). Bowlby (1969)'e göre bağlanma; insanlar arasındaki kalıcı psikolojik bağlılık anlamına gelmektedir. Bağlanma Kuramı John Bowlby tarafından bebek ile bakım

veren kişi arasındaki bağ göz önüne alınarak geliştirilmiştir. Bağlanma kuramı, çocuğın belirli durumlarda, özellikle de korktuğunda, yorgun veya hasta olduğunda belirli bir figürle yakınlık aramaya ve onunla iletişime geçmeye çalıştığını ifade etmektedir (Bolwby, 1969;1982).

Bowlby'nin teorisi, anne-çocuk ilişkisini, ileri çocukluk ve yetişkinlikte kişilerarası işleyişin başlıca noktası olarak tasvir etmektedir. Bowlby, erken bağlanma deneyimlerinin bir sonucu olarak, bir çocuğın kendisi, önemli olan başkaları ve daha geniş sosyal çevre hakkında bir dizi beklenti geliştirdiğini öne sürmektedir (Rothbard ve Shaver, 1994). Bir başka deyişle, sürekli etkileşim yoluyla bir çocuk, annenin ilgili ve duyarlı biri olup olmadığına ve aynı zamanda benliğin ilgiye ve değer görmeye layık olup olmadığına ilişkin inanç ve beklentileri içeren dahili "çalışma modelleri" geliştirmektedir. Bu çalışma modelleri yaşamın ilk aylarında oluşmakta ve daha sonraki beklentileri, algıları ve davranışları yönlendirdikleri yeni ilişkilere taşınmaktadır (N. Collins ve Read, 1990). Bağlanma, ilk olarak bebek ve bakım veren arasında gerçekteşmekte, daha sonra bu ilişki diğer yetişkin bireyler ile aralarında duygusal bağların kurulmasına destek olmaktadır. Dolayısıyla, bağlanma yalnızca bakım veren ve bebek arasında kalmayıp bireyin yaşamı boyunca var olmakta ve gelişmektedir (Saraç, 2022).

Romantik ilişkilerde bağlanma stilleri ile ilgili fikir beyan eden araştırmacılar Hazan ve Shaver'dır. Hazan ve Shaver (1987) yetişkin bağlanmasını; güvenli bağlanma, kaygılı bağlanma ve kaçınan bağlanma olarak kategorize etmişlerdir. Güvenli bağlanan bireyler yakın ilişkilerinde güvenilirlerdir ve girişkenlerdir. Kaygılı bağlanan kişiler ilişkilerinde terk edilmekten korkarlar. Kaçınan bağlanan bireyler ise yakın ilişkide bulunmaktan hoşlanmazlar. Diğer bir araştırmada ise, Bartholomew ve Horowitz bağlanma stillerini güvenli, saplantılı, kayıtsız ve korkulu olmak üzere dört alt boyutta incelemişlerdir. Bu dört bağlanma örüntüsü, bir kişinin kendi imajının (olumlu veya olumsuz) ve başkalarına yüklediği imajın (olumlu veya olumsuz) kombinasyonları kullanılarak tanımlanır. Güvenli bağlanan kişiler, yakın arkadaşlıklara değer vermekte, kişisel özerkliklerini kaybetmeden yakın ilişkilerini sürdürmekte ve ilişkileri ile ilgili konuları tartışırken tutarlı olmaktadır. Kayıtsız bağlanan kişiler; yakın ilişkilerin önemine inanmamakta, duygusal konularda sınırlı davranmakta, bağımsız olmayı sevmekte ve ilişkilerinde güvenmemektedir. Saplantılı

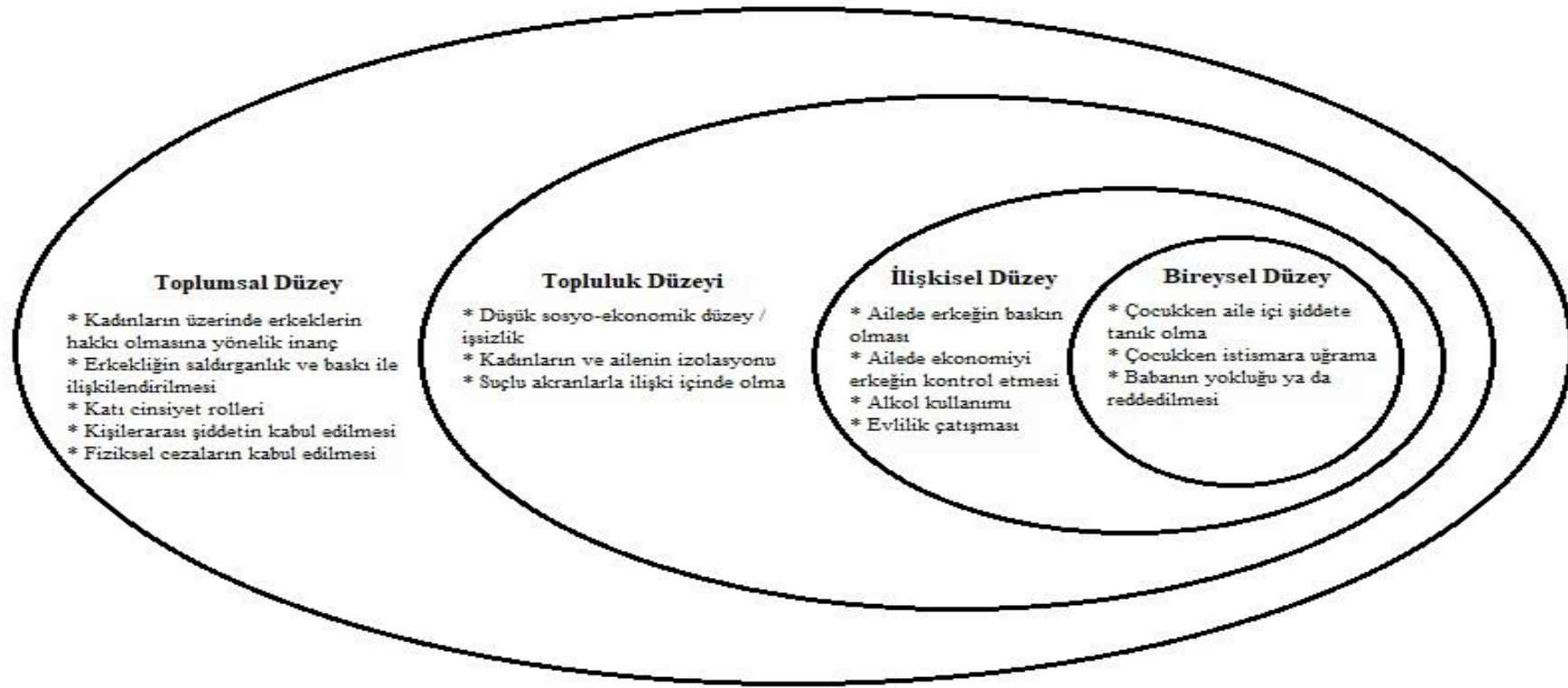
bağlanan kişiler; yakın ilişkilerinde çok fazla dahil olmaya çalışmakta ve kişisel iyi oluşlarını korumak için başkalarının onu kabullenmesine ihtiyaç duymaktadır. Korkulu bağlanan kişiler; reddedilme korkusu yaşamakta, kendine ve başkalarına güvenmemekte, bu nedenle de yakın ilişkilerden kaçınmaktadır (Bartholomew ve Horowitz, 1991). Kısaca, bakım veren kişi ile güvensiz bağlanan bireylerin yetişkinlik döneminde partneriyle olan ilişkisinde şiddet içeren davranışların ortaya çıkabileceği söylenebilmektedir (Cicchetti ve Toth, 2000).

2.1.2.3.4. Ekolojik kuram. Flört şiddetini açıklamaya yardımcı olan diğer bir kuram ise Ekolojik kuramdır. Ekolojik modelde flört şiddetinin risk faktörlerine ilişkin açıklamalar yapılmaktadır (WHO, 2002). Ekolojik yaklaşım, davranış üzerindeki hem toplumsal hem de bireysel düzeydeki etkilere odaklanmakta ve çok düzeyli önleme ve müdahaleye rehberlik etmektedir (Stokols, 1992). Bu nedenle, ekolojik yaklaşımın bireysel davranışlarla etkileşime giren ve onları etkileyen çevresel faktörleri ve etkileri belirlemek için faydalı olduğu düşünülmektedir (Traverse, 2023).

1970’li yıllarda ortaya çıkan ekolojik kurama göre bireyin refahı, yakın çevresi, resmi ve gayri resmi sosyal yapıları, toplumsal normları ve kurumsal kalıpları arasındaki karmaşık ilişkilere bağlıdır. Kurama göre; şiddetin nedenleri bireysel faktörler, ilişkisel faktörler, topluluk ve toplumsal normlar olarak kategorize edilmektedir. Bireysel düzey; biyolojik, psikolojik, demografik özellikler, madde kullanım öyküsü ve şiddete maruz kalma durumu gibi bireyin bilgisine, benlik kavramına ve gelişim geçmişine katkıda bulunan kişisel özellikleri içermektedir. İlişkisel düzey; aile, akrabalar ve arkadaşlarla olan ilişkiler gibi sosyal destek sistemlerinden oluşmaktadır. Bu düzeyde, partnerle olumsuz yönde gelişen ilişkilerin (partnerler arasında çıkan çatışmalar, ilişkideki kontrolün erkekte olması) şiddet uygulama ya da şiddet maruz kalma ihtimalini arttırdığı ifade edilmektedir. Topluluk düzeyi; yaşanılan semt, okul yaşamı, sağlık sistemi gibi yapıları içermektedir. Bu düzeyde; yoksulluk, işsizlik, nüfusun fazla olması, erkeklerin kadınlara şiddet uygulamasını normalleştiren davranışlar, yargı kararlarının caydırıcı olmaması gibi etkenler şiddet ile ilişkilendirilmektedir. Ekolojik modelin toplumsal düzeyi ise; toplumsal cinsiyet algılarının, adalet sistemi yetersizliğinin şiddet eğilimini etkilediğini savunmaktadır

(Heise, 1998). Ekolojik kuramdaki risk faktörlerinin etkileşimi Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Kadına yönelik şiddetin ekolojik modeli (Heise (1998). Violence against women: An integrated, ecological framework. *Violence Against Women*, 4(3), 262-290.)

Üniversite yıllarında flört şiddetinin önlenmesine yönelik ekolojik yaklaşım; bireysel faktörler, kişilerarası ilişkiler, toplumsal faktörler ve topluluk faktörleri bağlamında risk ve koruyucu faktörleri yapılandırmaktadır. Bu yaklaşım, üniversite yıllarında yaşanan flört şiddeti ile ilgili tüm faktörler (örneğin, risk, önleme, açıklama ve müdahale) üzerindeki bireysel düzeyler ve topluluk etki düzeyleri arasındaki etkileşimin sistematik olarak değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Modelde kesişen halkalar, faktörlerin birbiriyle olan ilişkisini ifade etmektedir. Bununla birlikte, flört şiddetini önlemek amacıyla farklı düzeylerdeki faktörlerin aynı anda dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Flört şiddeti müdahale programlarında önleyici stratejilerin planlanması için tüm bu düzeylerin etkileşiminin anlaşılması önem arz etmektedir.

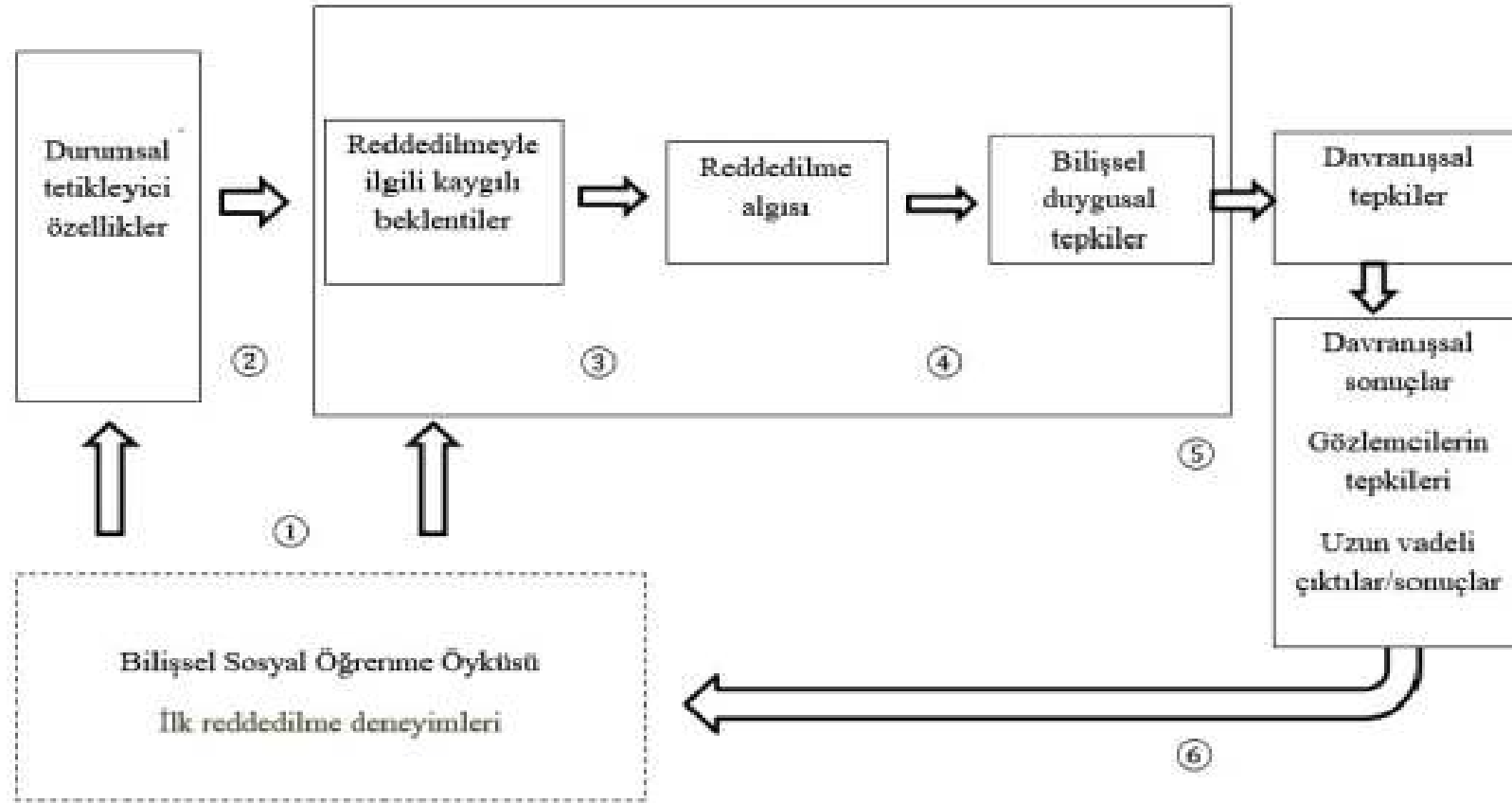
2.1.2. Reddedilme duyarlılığı. İnsanlar içsel olarak bazı temel ihtiyaçlarını karşılamaya gereksinim duymaktadır (Ercoskun ve Nalçacı, 2005). Maslow, bu ihtiyaçları fizyolojik, güvenlik, ait olma, saygınlık ve kendini gerçekleştirme olarak kategorize etmiştir. Sevgi ve ait olma basamağında olan insanlar kendilerini bir gruba ait hissetmekte, grubu sevmekte ve grup tarafından kendilerine değer verilmesini istemektedir (Maslow, 1943). Bu hipotez bireylerin sağlıklı ve nitelikli kişilerarası ilişkiler kurma ve devam ettirme yönünde istekli olduğunu ifade etmektedir (Baumeister ve Leary, 1995). Ancak gruba ait olmaya çalışırken birey kendisi için önemli olan insanlar (örn. arkadaşları, ebeveynleri, öğretmenleri ve romantik ilişki yaşadığı partneri) tarafından reddedilirse ya da dışlanırsa bu durum hayatında önemli probleme yol açabilmektedir (Şirvanlı-Özen ve Güneri, 2018). Bununla beraber, bireyler reddetmeyi algılama ve reddetmeye tepki oluşturma yönünden farklılaşmaktadır. Bazı kişiler ilişkilerinde yolunda gitmeyen durumları karşı tarafı anlayarak yorumlayabilirken bazıları onlar için anlam ifade eden kişilerin ufak hatalarını reddedilme olarak algılama eğilimi göstermektedir. Bunun sonucunda da birey kendisi için önemli olan kişilere olması gerekenden fazla tepki göstererek ilişkilerinin bozulmasına neden olabilmektedir. Bu kişiler reddedilmeye duyarlı bireyler olarak adlandırılmaktadır (Downey ve Feldman, 1996).

Reddedilme duyarlılığı kavramı, Downey ve Feldman (1996) tarafından reddedilme olasılığına karşı kaygılı bir beklenti içinde olma, reddedilme sinyallerini algılamaya

hazır olma ve reddedilme olasılığına aşırı tepki verme olarak tanımlanmaktadır. İnsanların reddedilme durumunu etkileşimin ilk kaynağı olan ebeveyn-çocuk ilişkisi sayesinde öğrendikleri varsayılmaktadır (Erözkan, 2007) ve bu nedenle Downey ve Feldman reddedilme duyarlılığı kavramını Bowlby'nin Bağlanma Teorisine dayandırmaktadır. Bowlby'nin Bağlanma Teorisi, anne-çocuk ilişkisini, ileri çocukluk ve yetişkinlikte kişilerarası işleyişin başlıca noktası olarak tasvir etmektedir. Bowlby, erken bağlanma deneyimlerinin bir sonucu olarak, bir çocuğun kendisi, önemli olan başkaları ve daha geniş sosyal çevre hakkında bir dizi beklenti geliştirdiğini öne sürmektedir (Rothbard ve Shaver, 1994). Bir başka deyişle, sürekli etkileşim yoluyla bir çocuk, annenin ilgili ve duyarlı biri olup olmadığına ve aynı zamanda benliğin ilgiye ve değer görmeye layık olup olmadığına ilişkin inanç ve beklentileri içeren dahili "çalışma modelleri" geliştirmektedir. Bu çalışma modelleri yaşamın ilk aylarında oluşmakta ve daha sonraki beklentileri, algıları ve davranışları yönlendirdikleri yeni ilişkilere taşınmaktadır (N. Collins ve Read, 1990). Bakım veren kişinin; çocuğun gönderdiği sinyallere duyarlı olması, sık ve sürekli fiziksel temas kurması, güvenli bakım ortamı sağlaması ve ihtiyaçlarını zamanında karşılaması; çocuğun bakım vereni ve çevreyi güvenli olarak algılamasına ve güvenli bağlanma ilişkisinin gelişimine destek olmaktadır. Diğer bir yandan, bu beklentiler bakım veren tarafından reddedildiğinde ya da ihmal edildiğinde çocuklar güvensizlik ve kaygıya dayalı bir model geliştirmekte, bu da onların gelecekteki ilişkilerinde değersizlik duygusu yaşayan ve şüpheli tutumlara sahip bireyler olmalarına yol açmaktadır (Bowlby, 1973). Çocukluk döneminde yaşadıkları reddedilme deneyimleri sonucunda bu bireyler, başkalarından kabul ve destek aradıklarında reddedilecekleri beklentisini geliştirirler ve reddedilme kaygısı yaşarlar. Erken reddedilme deneyimlerinden kaynaklandığı düşünülen reddedilme duyarlılığı, yetişkinlikte de bu deneyimlerin içselleştirilmesiyle etkisini sürdürmektedir (Downey ve Feldman, 1996). Reddedilme duyarlılığı yüksek yetişkinler, kişilerarası ilişkilerinde belirsiz durumları doğrudan ret olarak algılamakta ve bu duruma da olumsuz davranışsal tepkiler göstermektedir, bu davranışların sonucunda da karşıdaki kişi bireyi gerçekten reddetmektedir (Şirvanlı-Özen ve Güneri, 2018). Bu durumlara ek olarak reddedilme duyarlılığı yüksek kişiler ilişkilerinde olası bir ret ile karşılaşmamak için tercihlerinden, kişisel hedeflerinden ve savundukları ideolojiden vazgeçebilmekte ve böylece sağlam bir ilişki kurduklarını düşünebilmektedirler (Pietrzak, Downey ve Ayduk, 2005).

Yakın ilişki içerisinde olduğu kişiler tarafından kabul görmek ve reddedilmekten kaçınmak herkeste ortak bir eğilim iken reddedilme ihtimaline karşı gösterilen tepkiler bireylerin durumu nasıl algıladığına ve yorumladığına göre değişmektedir (Romero – Canyas, Downey, Berenson, Ayduk ve Kang, 2010). Bu nedenle reddedilme duyarlılığı kavramsallaştırmasında Mischel ve Shoda'nın (1995) Bilişsel-Duygusal İşleme Sistemi temel alınmıştır. Bilişsel-Duygusal İşleme Sistemi örnek alınarak oluşturulan Reddedilme Duyarlılığı Modeli Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2. *Reddedilme duyarlılığı modeli* (Şirvanlı-Özen, D. ve Güneri, F. K. (2018). İlişki başarısının temel belirleyicisi: Reddedilme duyarlılığı, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar* 10(4), 454-469.)

Downey ve Feldman (1996) reddedilme duyarlılığı modelinin temel dinamiğinin, geçmişte başkalarını kabul etme veya reddetme deneyimlerinin insanların zihinlerinde belirli bilişsel ve duygusal çerçeveler geliştirmesine neden olduğunu vurgulamıştır. Zihninde yerleşen bu bilişsel-duygusal kod nedeniyle, kişi kabul ya da reddedildiğine dair kanıtların olduğu bir sosyal ortama girdiğinde kendini daima tetikte tutmakta ve çevrede kabul edilmekten ya da reddedilmekten kaçınmak için çeşitli başa çıkma stratejileri ve davranışlar sergilemektedir (Şirvanlı-Özen ve Güneri, 2018). Model detaylı bir şekilde incelenecek olursa birey kendisi için önemli olan kişiler tarafından reddedilme deneyimine sahipse kişilerarası ilişkilerdeki reddedilme beklentisinin arttığı görülmektedir (Şekil:2'de, 1 numaralı ilişki). Reddedilmeye ilişkin kaygılı beklentiler, reddedilme ipuçlarına karşı aşırı tetikte olmaya sebep olmakta, böylece tehlike içermeyen sosyal etkileşimlerin özellikleri bile kolaylıkla "kasıtlı reddedilme" olarak algılanabilmekte ve reddedilmeyle ilgili kaygılı beklentiler geliştirebilmektedir (Şekil 2'de, 2 ve 3 numaralı ilişki). Daha sonra algılanan reddedilme yoğun olumsuz tepkilere yol açabilmektedir (Şekil 2'de, 4 ve 5 numaralı ilişki). Son olarak 6. aşamada bireylerin yanlış algılamaları sonucunda verdikleri tepkiler reddedilme durumunun ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

Modelde görüldüğü gibi reddedilme duyarlılığı dinamiğinin en önemli parçası kaygılı reddedilme beklentisidir. Hem reddedilmeyi beklemek hem de bunun gerçekleşeceğine dair kaygı duymak yüksek reddedilme duyarlılığı olarak tanımlanmaktadır (Downey ve Feldman 1996). Böyle bir dinamik ve döngü oluştuğunda kişinin yaşamı boyunca kişilerarası algı ve davranışlarına yön vermektedir. Farklı insanlar reddedilmeyi önlemek veya reddedilmeyle baş etmek için çeşitli yollar kullanmaktadır; bazıları öfkelenip şiddete başvurmakta, bazıları kaygı ve reddedilme içerebilecek her türlü durumdan kaçınmakta, diğerleri ise sürekli olarak başkalarını memnun etmeye çalışmaktadır (Pietrzak, Downey ve Ayduk, 2005). Ayrıca Downey ve Feldman (1996), kişilerarası ilişkilerin gelişimsel bir görev olduğu üniversite yıllarında, reddedilme duyarlılığının daha fazla ön plana çıkan bir konu olduğunu belirtmişlerdir.

2.1.3. Kendini susturma. Kendini susturma kavramı psikoloji alan yazınına Jack (1991) tarafından kazandırılmıştır. Depresyon tanısı almış üç farklı kadın

grubuyla yürüttüğü çalışmasında Jack (1991), yaptığı görüşmeler sonucunda bu kavramın kadınlarda bir baş etme yolu olarak kullanıldığını ortaya koymuştur. Kendini susturma kavramı alan yazında büyük ölçüde kadınların kendini susturma davranışı altında yatan cinsiyet normlarına ve kültürel beklentilere odaklanmaktadır. Her ne kadar kendini susturma ilk olarak kadınlarda yaygın bir davranış olarak teorize edilmiş ve çalışmaların büyük çoğunluğu kadınlarla yürütülmüş olsa da, son yıllarda hem kadınların hem de erkeklerin kendini susturma davranışlarının incelenmesi ile ilgili çalışmalar literatüre kazandırılmıştır (Remen, Chambless ve Rodebaugh, 2002; Jack ve Ali, 2010; Ussher ve Perz, 2010; Lutz-Zois, Smidt, Goodnight, Gordon ve Ridings, 2013). Erkekler ve kadınlar için kendini susturma, bireysel ve ikili etkileşimlerin işleyişinde önemli bir değişken olarak düşünülmektedir (Thomas ve Bowker, 2015). Kurulan yakın ilişkilerde kendini susturma eğiliminde olan kişilerin kendi istek ve ihtiyaçlarını arka plana attıkları daha çok partnerlerinin isteklerine öncelik tanıdıkları dikkat çekmektedir (Jack, 1991).

Kendini susturma; kişilerin romantik ilişkilerinde çatışma yaşamamak için geliştirdikleri inanç ve tutumları, ayrıca kişinin kendi istek ve duygularını şiddetli bir şekilde bastırarak partnerinin istekleri doğrultusunda hareket etmesi olarak kavramsallaştırılmıştır (Jack, 1991). Kendini susturma davranışı romantik ilişkiyi devam ettirme, çatışmadan kaçınma, başkalarının onayını alma ve kendini sıkıntıdan koruma amacıyla yapılmaktadır (Jack ve Ali, 2010; J. Thompson, 1995). Kendini ifade etme konusundaki bu engelleme, kaçınılmaz olarak bireyin ilişki içerisinde “kendilik kaybına” yol açmaktadır. Daha sonra birey, yakınlığı artırmak için yapmacık bir benlik sunmaya zorlanmakta ve bu da gerçek bir ilişkiye ulaşma olasılığını azaltmaktadır (Jack ve Dill, 1992).

2.1.3.1. Kendini susturmanın alt boyutları. Kendini susturma davranışı; dışsallaştırılmış benlik algısı, fedakarlık, kendini susturma ve bölünmüş benlik olarak dört farklı boyutta ele alınmaktadır.

2.1.3.1.1. Dışsallaştırılmış benlik algısı. Dışsallaştırılmış benlik algısı, benliğin dış standartlara dayalı olarak değerlendirilmesi anlamına gelmektedir (Jack ve Dill, 1992). Başka bir ifadeyle, dışsallaştırılmış benlik algısı yüksek bireyler yakın

ilişki içinde olduğu kişiler ya da toplumsal normlar tarafından belirlenen kuralları ve tutumları temel alarak davranma eğilimi göstermektedir (Jack, 1991).

2.1.3.1.2. Fedakarlık. Kendini susturma davranışının fedakarlık boyutu, ilişkiyi sürdürebilmek amacıyla kişinin başkalarının ihtiyaçlarını merkeze alarak kendini feda eden davranışlar sergilemesi anlamına gelmektedir (Jack ve Dill, 1992). Kendini susturmada fedakarlık güdüsü, ilişkilerde mutluluk ve doyum elde etmekten ziyade çatışmalara, onaylanmama hissine ve sevgi kaybına maruz kalmamayı amaçladığından doğası gereği daha çok kaçınma olarak ifade edilmektedir ve bu nedenle ilişkide olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir (Gable ve Reis, 2001; Maji ve Dixit, 2019).

2.1.3.1.3. Kendini susturma. Kendini susturma alt boyutu, bireyin ilişkisinde partneriyle yaşayabileceği herhangi bir çatışma durumunu ve olası ilişki kaybını önlemek amacıyla kendini ifade etmeye yönelik sözel ve davranışsal tepkilerini kısıtlaması olarak anlamlandırılmaktadır (Jack ve Dill, 1992).

2.1.3.1.4. Bölünmüş benlik. Bölünmüş benlik, bireyin isyan etmek isteyen ve öfkeyi deneyimleyen “içsel benliği” ile partnerinin görüş ve isteklerine uygun olan dışarıdan tasvir edilen dışsal “sahte benliği” arasındaki bölünmeyi ifade etmektedir (Maji ve Dixit, 2019). Bu alt boyutta içten içe hissedilen duygularla dışarıya yansıyanın farklı olmasından kaynaklanan bir bölünme hissinden söz edilmektedir (Durak, 2023).

2.1.3.2. Kendini Susturma Kavramının Kuramsal Açıdan Değerlendirilmesi. Bu çalışmada kendini susturma kavramının temeli olarak bağlanma kuramı ve benlik kuramlarına yer verilecektir.

2.1.3.2.1. Bağlanma kuramı. Bağlanma kuramına göre, bireyler ait olma ve güven ihtiyaçları nedeniyle yakın ilişkide oldukları kişilerle derin duygusal bağ kurma

eğilimi göstermektedir. Yaşamın daha ilk yıllarında bebek ile ona bakım veren kişinin arasında kurulan bu bağ, yaşam boyu diğer yakın ilişkilerin temellerini oluşturmaktadır (Bowlby, 1969). Her bireyin kendisi ve hayatındaki önemli kişileri algılayış biçimlerine göre oluşturduğu benlik yapıları bulunmaktadır ve bu yapılar kişilerin yakın ilişkilerdeki dinamiklerini etkilemektedir (Bowlby, 1980). Bartholomew ve Horowitz (1991) yetişkin bağlanma stillerini; güvenli, saplantılı, kayıtsız ve korkulu olmak üzere dört alt boyutta ele almışlardır. Güvenli bağlanan kişiler kişisel özerkliklerini gözeterek yakın ilişkilerini sürdürmekte, ilişkileri ile ilgili konularda tutarlı davranmakta ve diğer bireylerin kabul edici ve duyarlı olacağı beklentisiyle birlikte kendilerini değerli hissetmektedir. Saplantılı bağlanan kişiler yakın ilişkilerinde sürekli dahil olmaya çalışmakta ve kendilerini kabullenmek amacıyla değer verdikleri kişilerin onu kabullenmesine ihtiyaç duymaktadır. Kayıtsız bağlanan kişiler; yakın ilişkilerine önem vermemekte, duygusal konulara mesafeli yaklaşmakta, bağımsız olmayı tercih etmekte ve ilişkilerinde güven hissetmemektedir. Korkulu bağlanan kişiler; reddedilmekten korkmakta, kendine ve diğer insanlara güvenmemekte, bu nedenle de yakın ilişkiler kurmaktan kaçınmaktadır.

Bağlanma teorisi temel alındığında kendini susturma davranışı, diğer insanlara yüksek derecede bağımlılığa yol açan olumsuz bir benlik modeliyle ilişkilendirilmektedir. İlişkilerin yolunda gitmesi için güvenli bağlanmanın ön koşul olduğu söylenebilmektedir, bunun yanında saplantılı bağlanma stiline, korkulu veya kayıtsız bağlanma stillerine göre nispeten uyum sağlayıcı davranışlar geliştirmenin temeli olduğu düşünülmektedir (Drat-Ruszczak, 2010). Ancak korkulu ve kayıtsız bağlanma stiline bireylerin sergilediği kendini susturma davranışı ile ilişkili olduğu ifade edilmektedir (Culp, 1997; Kohanteb, 2021). Çünkü korkulu ve kayıtsız bağlanma stiline sahip bireyler diğer insanları olumsuz olarak algılamakta ve bunun sonucunda da kaçınma davranışları sergileyebilmektedir (Drat-Ruszczak, 2010). Kendini susturma davranışı bu bağlamda incelendiğinde; reddedilme, terkedilme, yalnız kalma ya da çatışma gibi kişilerarası ilişkilerde yaşanabilecek sorunlardan uzak tutan bir baş etme yolu olarak değerlendirilmektedir (Duarte ve J. Thompson, 1999).

2.1.3.2.2. Benlik kuramı. Psikolojide benlik kavramıyla ilgili ilk araştırmalar William James tarafından yapılmıştır. James benliği, kişinin kendisini anlatırken

kullandığı tüm ifadelerin toplamı olarak tanımlamaktadır. Benlik kavramı kişinin kendisi hakkındaki bildikleri, diğer insanların kişi ile ilgili görüşlerinden kişiye yansıyanlar ve kişinin kendisi hakkında yaptığı değerlendirmelerden oluşmaktadır (Cüceloğlu, 1997).

James benliğin Bilen Benlik (I) ve Bilinen Benlik (Me) olmak üzere iki yönü bulunduğunu belirtmektedir. Bilen benlik, yargılayan olup özne olarak değerlendirilirken bilinen benlik de gözlemlenen olup nesne olarak değerlendirilmektedir. Bilinen Benlik bir kişinin davranışının, ilişkide bulunduğu diğer kişilerin düşünceleri, duyguları ve eylemleri olarak algıladığı şeyler tarafından belirlendiği, bunlara bağlı olduğu ve büyük ölçüde onlar tarafından organize edildiği anlamına gelmektedir. Bu yapının bireylerin sürekli kendilerini izlemelerine ve kişilerarası ilişkilerde kendilerini olumsuz olarak nitelendirmelerine sebep olan içsel değerlendirmeler geliştirmelerine yol açtığı belirtilmektedir (Markus ve Kitayama, 1991).

Kendini susturma davranışı benlik kuramı çerçevesinde kavramsallaştığında, Dışsallaştırılmış Benlik ve Bölünmüş Benlik olmak üzere iki farklı benlik yapısından söz edilmektedir. Dışsallaştırılmış Benlik Algısı bireylerin kendisini başkalarının standartlarına uygun olacak şekilde yargılama eğiliminde olduğunu ifade etmektedir. Bölünmüş Benlik ise bireyin ilişkisini sürdürmek ve partnerini memnun etmek için dışa dönük olarak uyumlu bir benlik sergilemesi gerektiğini hissettiğinde, içsel benliği ise ihtiyaçlarının karşılanmamasından dolayı öfkeli ve kırgın olduğunda ortaya çıkmaktadır. Birey bu durumda gerçek benliği ve sahte benliği arasında sıkışıp kaldığını hissetmektedir (Jack, 1991). Başkalarının istekleri ve düşünceleri temel alınarak oluşturulan benlik değeri onaylanmaya ihtiyaç duymaktadır. Bireyin gerçek duygularından uzaklaşan benliği sevgi ve yakınlığı kazanmak için uyum sağlama eğilimi göstermektedir (Buchholz, Henderson, Hounsell, Wagner, Norris ve Spettigue, 2007). Davranışlarını toplumun yarattığı kültürel normların değerlendirmelerine dayandıran bireylerin gerçek benliğini bastırarak kendini susturma eğilimi gösterdikleri düşünülmektedir. Benliğin bastırılması özellikle romantik ilişkilerde sağlıklı iletişimin kurulmasını engellemektedir (Kabalar, 2023).

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırmada incelenen flört şiddetine yönelik tutum ile reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma davranışı arasındaki ilişkiyi inceleyen ve reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma aracılık rolünü inceleyen çalışmalar ve sonuçları sırasıyla verilmiştir. Bu çalışmalar verilirken her konu içerisinde verilen çalışmalar kendi içerisinde kronolojik sıra izlenerek sunulmuştur.

2.2.1. Flört şiddeti ve reddedilme duyarlılığı ile ilgili araştırmalar.

Türkiye’de ve yurtdışında flört şiddetine yönelik tutum ve reddedilme duyarlılığı ile ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

Downey, Feldman ve Ayduk (2000) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, 217 erkek üniversite öğrencisinin reddedilme duyarlılığı ile flört şiddeti arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu araştırmanın sonucunda reddedilme duyarlılığı yüksek olan erkeklerin bağlanma stillerine göre iki farklı alternatif uyumsuz stratejiye başvurabilecekleri ifade edilmiştir. Bunlardan ilki "yakınlıktan kaçınma" olarak tanımlanan, yüksek düzeyde reddedilmeye duyarlı erkeklerin, yakın arkadaşlıklar ve ciddi romantik ilişkiler gibi isteğe bağlı yakın ilişkilere daha az katılım göstererek kendilerini reddedilmekten korumaya çalışabilecekleri ve bu durumda da flört şiddeti uygulama ihtimallerinin daha düşük olduğu bulunmuştur. İkinci olarak “yakınlık arayışı içinde olma“ olarak tanımlanan yüksek reddedilme duyarlılığı olan erkeklerin ise ilişkilerine daha fazla yatırım yaptığı ve reddedilmeye ilişkin kaygılı beklentilerinin partnerlerine şiddet uygulama ihtimalini arttırdığı ortaya konulmuştur.

Kız ve erkek ergenlerden oluşan bir örnekleme Volz (2007) tarafından yürütülen bir çalışmada ilişkisel güvensizliğin; reddedilme duyarlılığı ve flört şiddetine maruz kalma ya da flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkiye aracılık edip etmediğini test edilmiştir. Katılımcılar iki farklı coğrafi bölgeden seçilen 2006-2007 öğretim yılında 6-12. sınıf aralığında öğrenim gören flört şiddetini önleme programına katılan etnik, ırksal ve gelişimsel açıdan farklı 176 ergenden oluşmaktadır. Bu araştırmanın sonucunda reddedilme duyarlılığının flört şiddeti uygulama davranışını etkilediği ancak reddedilme duyarlılığının flört şiddetine maruz kalma durumunu etkilemediği tespit edilmiştir.

Ayduk, Gyurak ve Luerksen (2008)'in 129 üniversite öğrencisi ile yaptıkları araştırmada sosyal reddedilmenin saldırgan davranışlara sebebiyet verip vermediğini reddedilme duyarlılığına sahip kişilerin bireysel farklarını gözetenek incelemişlerdir. Katılımcılara partnerlerinden ret cevabı aldıkları kabul edilen bir deneysel manipölasyon sistemi uygulanmıştır. Katılımcılara varsayılan partnerlerinin baharatlı yiyecekleri sevmediği iletilmiş, tat envanteri dağıtılmıştır. Katılımcılara partnerlerine istediği miktarda acı sos verebileceği de söylenmiştir. Saldırganlığın davranışsal indeksi olarak acı sos miktarı temel alınmıştır. Bu çalışmada ret yanıtı alan reddedilme duyarlılığı yüksek katılımcıların varsayılan partnerine daha fazla miktarda acı sos verdiği bulunmuştur. Çalışmanın bulgularına göre yüksek düzeyde reddedilme duyarlılığına sahip bireylerin olası bir ret cevabına karşı reddedilme duyarlılığı düşük olan bireylere göre daha fazla saldırganlık içeren davranışlar sergiledikleri söylenebilmektedir.

Galliher ve Bentley (2010) tarafından yapılan bir çalışmada yaşları 14-18 aralığında değişen 92 ergen romantik çiftte reddedilme duyarlılığı ile ilişki doyumu ve saldırganlık davranışları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada bir video kaydetme prosedürü kullanılarak, çift üyelerinin bir problem çözme görevi sırasında kendilerinin ve partnerlerinin davranışlarını derecelendirmelerinin, reddedilme duyarlılığı ile uyumsuz ilişki sonuçları arasındaki bağlantılara aracılık ettiği varsayılmıştır. Yapılan araştırmanın sonucunda, erkek partnerlerin kendi reddedilme duyarlılığına ilişkin verdiği cevapların, hem kendilerinin hem de kız arkadaşlarının saldırgan davranışlar gösterme eğilimleriyle anlamlı derecede pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Ancak, kız partnerlerin kendi reddedilme duyarlılığının, saldırgan davranışlar gösterme eğilimleriyle ilişkili olmadığı tespit edilmiştir.

A. Murphy ve Russell (2016)'ın yaptığı araştırmada 247 genç yetişkinin reddedilme duyarlılığı, kıskançlık ve saldırganlık davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda; yüksek reddedilme duyarlılığına sahip bireylerin, düşük reddedilme duyarlılığına sahip bireylere göre daha yüksek düzeyde kıskançlık duygusuna sahip oldukları ve bunun sonucunda daha fazla saldırganlığa eğilim gösterdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca reddedilme duyarlılığının saldırganlık üzerindeki etkisine kıskançlığın aracılık ettiği saptanmıştır.

Atay (2021) yaptığı çalışmada üniversite öğrencilerinde cinsiyet, yaş ve ilişkinin süresi kontrol altına alındıktan sonra reddedilme duyarlılığı, bağlanma stilleri ve öz-şefkatın psikolojik flört saldırganlığını ve mağduriyeti ne ölçüde yordadığını araştırmıştır. Çalışmaya 395 kadın, 159 erkek olmak üzere toplam 554 üniversite öğrencisi katılmıştır. Mevcut araştırmanın sonucunda ilişki süresinin, cinsiyetin, kaygılı ve kaçınmacı bağlanma stillerinin ve reddedilme duyarlılığının; bireylerin psikolojik flört şiddetine maruz kalma durumunu yordadığı ve bu değişkenlerin toplam varyansı %19 açıkladığı tespit edilmiştir. Bu duruma ek olarak ilişkinin süresi, kaygılı ve kaçınmacı bağlanma ve reddedilme duyarlılığı gibi yordayıcı değişkenlerin yanında yaş ve öz-şefkat değişkeninin de psikolojik flört şiddeti uygulamanın anlamlı yordayıcıları olduğu ve bu değişkenlerin toplam varyansı %18.9 açıkladığı bulunmuştur.

Serçe (2023) tarafından yapılan çalışmada 960 genç yetişkinin çocukluk çağı örselenme yaşantıları ile flört şiddetine yönelik tutumları arasındaki ilişkide reddedilme duyarlılığı ve akılcı olmayan inançların aracılık rolü incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre çocukluk çağı örselenme yaşantıları, reddedilme duyarlılığı ve akılcı olmayan inançlar ile flört şiddetine yönelik tutum arasında negatif yönlü ilişki tespit edilmiştir. Bu çalışmada flört şiddetine yönelik tutum için ölçekten alınan puan ortalamasının azalması flörtte şiddetin kabul edildiğini göstermektedir. Sonuç olarak, çocukluk çağı örselenme yaşantıları, reddedilme duyarlılığı ve akılcı olmayan inançlar puanları arttıkça bireylerin flört şiddetini kabul etme düzeyi de artmaktadır.

Mishra ve Allen (2023) tarafından yapılan reddedilme duyarlılığının romantik ilişkiler üzerindeki etkisini araştıran bir meta-analiz çalışmasında 60 araştırma, 16955 katılımcı incelenmiştir. Meta-analiz çalışmasının sonucunda, reddedilme duyarlılığı ile partnerine şiddet uygulama davranışı arasında orta derecede pozitif bir ilişki ($r=0.18$, $p<.05$) tespit edilmiştir. Ayrıca reddedilme duyarlılığı ile partner şiddetine maruz kalma arasında da orta derecede pozitif bir ilişki ($r=0.19$, $p<.05$) bulunmuştur. Bu bulguların sonucunda da reddedilme duyarlılığının genç yetişkinler arasındaki mağduriyet açısından daha önemli olduğunu ve genç yetişkinlerin sağlıklı ilişkileri yönetmek için somut ve bilgilendirici kaynaklara daha az erişime sahip olmasıyla açıklanabileceğini ifade etmişlerdir.

Alan yazın incelendiğinde reddedilme duyarlılığı ile flört şiddetinin pozitif yönde ilişkili olduğu görülmüştür. Bireylerin reddedilme duyarlılığı arttıkça partnerlerine şiddet uygulama olasılıkları artmaktadır. Benzer şekilde, yapılan bazı araştırmalarda yüksek reddedilme duyarlılığına sahip kişilerin ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmalardan yola çıkarak reddedilme duyarlılığının, flört şiddeti üzerinde önemli bir etkisinin olabileceği düşünülmektedir.

2.2.2. Flört şiddeti ve kendini susturma ile ilgili araştırmalar. Türkiye’de ve yurtdışında flört şiddetine yönelik tutum ve kendini susturma ile ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

Craver (1999) yürüttüğü çalışmada iki farklı üniversite öğrencisi grubu arasında (ilişkilerinde şiddete maruz kalan kadınlar ve ilişkilerinde şiddet ögesi olmayan kadınlar) katılımcıların kimlik, özsaygı ve kendini susturma davranışlarını incelemeyi amaçlamıştır. Yapılan araştırmaya 10 kadın katılmıştır, kadınlardan 5 tanesinin ilişkisinde şiddet öğelerine rastlanmazken 5 tanesi ilişkisinde şiddet görmektedir. Çalışmanın sonuçları, şiddet içeren ilişkilerde olan kadınların, şiddet içermeyen ilişkilerde olan kadınlara oranla ilişkilerinde kendilerini daha fazla susturdıklarını göstermiştir.

Masoudzadeh, Bonab ve Abbasi (2015), eşi psikoloji kliniğinde yatan veya ayakta tedavi gören 119 kadınla yürüttükleri çalışmada erkek psikoloji hastalarının eşlerinin şiddete maruz kalma durumunu değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Bu araştırmanın sonucunda kadınlar şiddete maruz kalmasına rağmen şiddetin herhangi bir türünü özellikle de duygusal istismarı kimseye söylememiş ve herhangi bir şikayette bulunmamışlardır. Ayrıca, kadınların dini inançları ve kültürleri nedeniyle sıklıkla istismara maruz kalsalar bile cinsel istismar hakkında konuşmamayı tercih ettikleri tespit edilmiştir. Uzmanla yapılan konsültasyon sırasında bu gizli bilgileri paylaşmışlar ancak sorunlarını yetkililere iletmeleri istendiğinde evliliklerini sürdürmeyi tercih ettiklerini ve şikayet etmeyi istemediklerini ifade etmişlerdir.

Sáez, Riemer, Brock ve Gervais (2020) tarafından yapılan araştırmanın temel amacı cinsel nesneleştirme deneyimleri ile heteroseksüel partner şiddeti arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu çalışmalar dizisinde, hem mağdur kadın (Araştırma 1) hem de erkek fail (Araştırma 2) için cinsel nesneleştirmenin yakın partner şiddeti üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Kadın (Araştırma 1) ve erkek (Araştırma 2) katılımcılardan, cinsel nesneleştirme deneyimlerinin ve yakın partner şiddetinin ne ölçüde mağduru veya faili olduklarını derecelendirmeleri istenmiştir. Araştırma 1 için 187 kadın katılımcıya ulaşılmıştır. Araştırma 1'in sonucuna göre kendini susturma eğilimi yüksek olan kadınların daha fazla psikolojik ve fiziksel şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur.

İncelenen araştırmalara göre flört şiddeti ile kendini susturma davranışının ilişkili olduğu görülmektedir. İlişkilerinde flört şiddetine maruz kalan bireylerin kendini susturma davranışı gösterme ihtimallerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca bireyler kendini susturdukça flört şiddetine maruz kalma olasılıklarının da arttığı tespit edilmiştir. Bu çalışmalar ışığında; kişinin flört şiddetine maruz kaldıkça kendini susturduğu, kendini susturdukça flört şiddetine maruz kaldığı ve bunun kısır bir döngü haline geldiği varsayılabilir.

2.2.3. Reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma ile ilgili araştırmalar.

Ayduk, May, Downey ve Higgins (2003) tarafından yapılan araştırmada bireylerin anlaşmazlığı dile getirmek ya da tartışmaya girmek gibi olumsuz duyguları diğer bireylere göstermemek için kaçınmacı düzenleyici odağı kullandıkları tespit edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre bu bireylerin yaşamlarında diğer bireylere karşı aşırı tedbirli davranarak ilişkisel hatalar yapmamayı hedefledikleri bulunmuştur. Bu nedenle bu bireylerin ilişkilerinde olumsuz duygu ve düşüncelerini ifade etmek yerine tartışmalardan uzak durmayı, tartışma sırasında kendini susturmayı, daha az açık düşmanlık sergileyerek soğuk ve uzak davranmayı tercih ettikleri bulunmuştur. Kişiler reddedilmeye karşı farklı taktikler geliştirmekte, bu sayede de reddedilmenin zararlarından kendilerini koruyabileceklerine inanmaktadır.

Harper ve diğerleri (2006) konuyla ilgili yaptıkları bir araştırmada ergenlik çağındaki çiftler arasında reddedilme duyarlılığı, kendini susturma davranışları ve depresif semptomatoloji arasındaki ilişki incelemişlerdir. Çalışmanın örneklemini en az 4 haftadır flört eden, 14-21 yaşları arasındaki 211 çift oluşturmuştur. Araştırma

sonuçlarına göre reddedilme duyarlılığı yüksek olan ergenlerin romantik ilişkilerinde daha fazla depresyon belirtileri gösterdiği ve daha yüksek düzeyde kendini susturma davranışları sergilediği tespit edilmiştir.

Lutz-Zois ve diğerleri (2013) tarafından yapılan çalışmanın amaçlarından biri KSÖ'nün alt ölçekleri ile teorik olarak ilgili yapılar (reddedilme duyarlılığı, öfke, depresyon, kaygılı ve kaçınan bağlanma stilleri) arasındaki ilişki modellerindeki cinsiyet farklılıklarının incelenmesidir. Mevcut çalışmaya 16-35 yaş arasında üniversite eğitimi gören 242 (140 kadın ve 102 erkek) öğrenci katılmıştır. Genel olarak çalışmanın sonuçları, Dışsallaştırılmış Benlik Algısı, Kendini Susturma ve Bölünmüş Benlik alt ölçeğinde yüksek puan alan hem erkek hem de kadınların öfke, depresyon, reddedilme duyarlılığı, kaçınan ve kaygılı bağlanma ölçeklerinden de yüksek puan aldıklarını ispat etmiştir.

Hafen, Spilker, Chango, Marston ve Allen (2014)'in yaptıkları çalışmaya 16 ila 22 yaşları arasında tekrar tekrar değerlendirilen 180 ergen katılmıştır. Çalışmanın sonucunda 16 yaşında reddedilme duyarlılığı yüksek olan bireylerin 22 yaşına geldiğinde romantik bir partnere sahip olma olasılıklarını daha düşük olduğu, ilişkileri olduğunda daha fazla kaygı ve kaçınma yaşadıkları ve romantik partnerleriyle etkileşimlerinde daha olumsuz oldukları gözlemlenmiştir. Ayrıca geç ergenlik döneminde reddedilme duyarlılığı artan kadınların, yetişkin romantik ilişkilerinde itaatkar bir kalıp benimseyerek kendini susturma olasılıklarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Hafeez, Ayaz ve Waseem (2024) tarafından yapılan bir araştırmada ergenlik çağında evlilik yapan 127 kadında kendini susturma davranışı ile yaşam doyumu arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu çalışma, genç kadınların ergenlik döneminde evlendiğinde, kendi düşünceleri ve duyguları hakkında sessiz kalmalarının (kendini susturma), reddedilmeye karşı daha duyarlı hissetmeleriyle bağlantılı olduğunu açıklamıştır. Diğer bir ifadeyle, eğer kadınlar kendilerini geri tutma ve kendilerini ifade etmeme eğilimindeyseler, reddedilme duygularından etkilenme olasılıklarının daha yüksek olduğu söylenebilmektedir.

Literatür incelendiğinde yüksek reddedilme duyarlılığına sahip bireylerin kendini susturma eğilimlerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan çalışmalardan

yola çıkarak bireylerin ilişkilerinde reddedilmekten kaçınmak için kendini susturma davranışını sergiledikleri düşünülebilir.

2.2.4. Flört şiddeti, reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma ile ilgili araştırmalar. Inman ve London (2021)'in 410 üniversite öğrencisi ile yaptıkları çalışmanın amacı reddedilme duyarlılığı ile flört şiddet deneyimleri arasındaki ilişkiyi ve kendini susturmanın aracı rolünü incelemektir. Bu çalışmanın sonucunda reddedilme duyarlılığı ile flört şiddeti mağduriyeti arasındaki ilişkide kendini susturmanın aracılık rolü olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde, reddedilme duyarlılığı ile partnere şiddet uygulama arasındaki ilişkide kendini susturmanın aracılık ettiği tespit edilmiştir.

Freitag (2021)'in yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında kendini susturma davranışının, reddedilme duyarlılığı ile cinsel şiddet mağduriyeti arasındaki ilişkiye aracılık rolünün olup olmadığını araştırmayı amaçlamıştır. Çalışmaya 241 heteroseksüel kadın üniversite öğrencisi katılmıştır. Çalışmanın sonucunda kendini susturma davranışının, reddedilme duyarlılığı ile istenmeyen cinsel temas ve tecavüz girişimi mağduriyeti arasındaki ilişkide aracılık ettiği bulunmuştur.

İncelenen araştırmalara göre kendini susturmanın, reddedilme duyarlılığı ve flört şiddeti arasında aracılık rolünün olduğu tespit edilmiştir. Yüksek reddedilme duyarlılığına sahip bireylerin kendini susturma ihtimallerinin daha yüksek olması flört şiddetine maruz kalmalarına neden olabilmektedir. Çalışmalardan yüksek reddedilme duyarlılığının ve kendini susturmanın flört şiddetine üzerinde önemli bir etkisi olabileceği anlaşılmaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde yöntemin detayları bölümler halinde sunulmaktadır. Öncelikle bu çalışmanın araştırma modeli verilmektedir. İkinci bölümde katılımcıların örnekleme prosedürü ve demografik özellikleri belirtilmiştir. Kullanılan araçlar veri toplama araçları bölümünde açıklanmıştır. Dördüncü bölümde veri toplama ve etik izinlere ilişkin izlenen prosedürlere değinilmiştir. Kullanılan analiz yöntemleri veri analizi bölümünde belirtilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılığı ile kendini susturma davranışlarının romantik ilişkilerindeki şiddeti yordamasının incelenmesini amaçlayan bu araştırma ilişki tarama modelindedir. İlişki tarama modelinde amaç iki veya daha çok sayıdaki değişkenler arasındaki değişimin varlığını ya da derecesini belirlemektir. Tarama çalışmasında araştırmanın konusuna, yapıldığı ortama ve koşullara müdahale edilmediği için ortada olan durum karıştırıcı bir etkene maruz kalmamaktadır (Karasar, 2009). Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma davranışlarının flört şiddetine yönelik tutumları üzerindeki yordayıcı etkisini araştırmak amaçlanmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde farklı fakültelerde eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Belirli bir yaş grubuna ve ilişki durumuna ulaşmak için uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklemede üniversitede öğrenim görüyor olmak ve yaşamında en az bir kez romantik ilişki deneyimlemiş olmak üzere iki kriter temel alınmıştır. Veriler, katılımcıların derslerinin başında elden verilen anket formları aracılığıyla toplanmıştır.

Araştırmaya toplam 367 üniversite öğrencisi katılmıştır. Çalışmaya 367 kişiden anketi eksik dolduran, üniversite öğrencisi olma ve flört ilişkisi deneyimlemiş olma kriterlere uymayan 52 kişinin yanıtları dahil edilmemiştir. Veri analizinde uç değerler olması nedeniyle 8 kişi veri analizinden çıkartılmıştır. Çalışmaya flört ilişkisi deneyimleyen ve üniversite öğrencisi olan toplam 307 katılımcı dahil edilmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Değişken		f	%
Cinsiyet	Kadın	164	53.4
	Erkek	143	46.6
Yaş	18-20	108	35.2
	>20-22	160	52.1
	>22-24	34	11.1
	>24	5	1.6
Aile bütünlüğü	Anne baba birlikte	273	88.9
	Anne baba ayrı	14	4.6
	Anne vefat	3	1.0
	Baba vefat	9	2.9
	Anne baba ayrı değil, farklı şehirlerde	8	2.6
Ebeveyn tutumu	Demokratik tutum	137	44.6
	Otoriter tutum	56	18.2
	Koruyucu tutum	114	37.1
Gelir düzeyi	Düşük	25	8.1
	Orta	253	82.4
	Yüksek	29	9.4
Üniversite öğrenimi sırasında konaklama yeri	Aile ile birlikte evde	43	14.0
	Evde tek başına	101	32.9
	Yurtta	163	53.1
Öğrenim gördüğü bölüm	PDR	105	34.2
	İlköğretim matematik	69	22.5
	İşletme	92	30.0
	Beslenme ve diyetetik	41	13.4
Romantik ilişki durumu	İlişkisi var	134	43.6
	İlişkisi yok	173	56.4
Var olan romantik ilişki süresi	<3 ay	28	20.5
	3-<6 ay	14	10.2
	6-<9 ay	14	10.2
	9-<12 ay	10	7.3
	1-<3 yıl	57	29.9
	3 yıl ve üzeri	30	21.9

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin 164’ü kadın (%53), 143’ü erkeklerden (%47) oluşmaktadır. Katılımcıların yaşları 18 ile 28 arasında olup katılımcıların yaş ortalaması 21 olarak (SD=1.37) bulunmuştur. Katılımcıların 273’ünün (%89) anne-babası birlikte, 14’ünün (%5) anne-babası ayrı,

12'sinin (%4) ebeveynlerinden en az biri vefat etmiş ve 8'inin (%3) anne-babası ayrı değil ancak farklı şehirlerde yaşamaktadır. Üniversite öğrencilerinin 137'sinin (%45) demokratik tutuma sahip olan ebeveynlerle büyüdüğü, 56'sının (%18) koruyucu tutumla büyüdüğü ve 114'ünün (%37) otoriter tutumla büyüdüğü tespit edilmiştir. Katılımcıların 253'ünün (%82) orta gelir düzeyine sahip olduğu, 29'unun (%9) yüksek gelir düzeyine sahip olduğu ve 25'inin (%8) düşük gelir düzeyine sahip olduğu görülmüştür. Üniversite öğrencilerinden 163'ü (%53) yurttta kaldığını, 101'inin (%33) evde tek başına yaşadığını ve 43'ünün (%14) ise ailesi ile birlikte yaşadığını beyan etmiştir. Katılımcıların 105'i (%34) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 92'si (%30) İşletme, 69'u (%23) İlköğretim Matematik Öğretmenliği ve 41'i (%13) Beslenme ve Diyetetik Bölümünde öğrenim görmektedir. Katılımcıların özelliklerini daha iyi anlayabilmek için demografik formda romantik ilişki özelliklerine ilişkin sorular da sorulmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin 173'ünün (%56) ilişkisi olmadığını 134'ü (%44) ilişkisinin olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların devam eden ilişki süresi 1-98 ay arasında değişmektedir. Katılımcıların ortalama ilişki süresi 20 aydır (SD= 21.20).

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu bölümde veri toplama araçlarına ilişkin detaylı bilgiler verilmektedir. Veriler üç araç kullanılarak toplanmıştır: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği-Gözden Geçirilmiş Formu (Toplu-Demirtaş, Hatipoğlu-Sümer ve Fincham, 2017), Reddedilme Duyarlılığı Anketi (Downey ve Feldman, 1996; Göncü-Köse, Özen-Çıplak, Ulaşan-Özgüle ve Sümer, 2017), Kendini Susturma Ölçeği (Jack, 1991; Birtane-Doyum, 2017) ve araştırmacı tarafından kişisel bilgi formu hazırlanmıştır.

3.3.1. Kişisel bilgi formu. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin demografik bilgilerini öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından kişisel bilgi formu hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formu; cinsiyet, yaş, aile bütünlüğü, algılanan anne-baba tutumu, algılanan gelir düzeyi, üniversite öğrenimi sırasında ikamet edilen yer, öğrenim gördükleri fakülte, öğrenim gördükleri bölüm ve flört süreleri gibi demografik özellikleri kapsamaktadır.

3.3.2. Yakın ilişkilerde şiddete yönelik tutum ölçeği-gözden geçirilmiş formu (YİŞTÖ-GG). Bireylerin fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla kullanılan ölçek 2008 yılında Fincham, Cui, Braithwaite ve Pasley tarafından geliştirilmiştir. Ölçek Toplu-Demirtaş, Hatipoğlu-Sümer ve Fincham tarafından 2017 yılında Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçekte şiddet alt boyunu ölçen 4 madde (12, 13, 14, 17), kontrol alt boyutunu ölçen 6 madde (1, 2, 5, 8, 11, 4) ve istismar alt boyutunu ölçen 7 madde (3, 6, 7, 9, 10, 15, 16) olmak üzere toplam 3 boyut ve 17 madde bulunmaktadır. Ölçeğin 2, 4, 5, 8, 12, 13, 14, 17. maddeleri ters kodlanmaktadır. Ölçekte şiddet alt boyutu için “Partnerime ait herhangi bir şeye zarar vermenin yanlış olduğunu düşünüyorum”; kontrol alt boyutu için “Başkalarıyla bir şeyler yapmamı engellemeye çalışan bir partnerle ilişkiyi sürdürmem” ve istismar alt boyutu için “Partnerim beni incitmediği sürece tehditlerini maruz görürüm” maddeleri örnek gösterilebilir.

YİŞTÖ-GG, 5'li Likert tipi bir ölçek olup 18 yaş üstü bireylere uygulanabilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar bireylerin psikolojik ve fiziksel şiddeti kabul eden tutumlara sahip olduğunu göstermektedir. Şiddet alt boyutu fiziksel şiddete yönelik tutumu, kontrol ve istismar boyutu ise psikolojik şiddete yönelik tutumu ölçmektedir. Şiddet, kontrol ve istismar alt başlıklarında sırasıyla 4-20, 6-30 ve 7-35 aralığında puanlar alınabilmektedir. Fincham ve diğerleri (2008) 14 hafta arayla yapılan test-tekrar testte güvenirlik katsayısını kontrol, istismar ve şiddet için sırasıyla .58, .53 ve .39 olarak saptamıştır. Ölçeğin Türkçe versiyonunun toplam Cronbach alfa değeri .72, şiddet, kontrol ve istismar alt ölçeklerinin Cronbach alfa değeri sırasıyla .72, .62 ve .65 olarak bulunmuştur (Toplu-Demirtaş vd., 2017). Bu çalışmada da ölçeğin toplam Cronbach's alfa değeri .69, şiddet, kontrol ve istismar alt ölçeklerinin Cronbach's alfa değeri sırasıyla .51, .51 ve .59 olarak hesaplanmıştır.

3.3.3. Reddedilme duyarlılığı anketi (RDA). Bireylerdeki reddedilme duyarlılığı düzeyini değerlendirmek amacıyla kullanılan ölçek, Downey ve Feldman (1996) tarafından geliştirilmiştir. Türkçeye Göncü-Köse ve diğerleri (2017) tarafından uyarlanmıştır. Ölçek reddedilme ihtimalini yansıtan bazı varsayımsal sosyal durumları içeren 18 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte “Çok kırıncı bir tartışmadan sonra romantik partnerinize telefon ediyor ve onu görmek istediğinizi söylüyorsunuz”, “Romantik

partnerinizden sizinle aynı eve taşınmasını istiyorsunuz.” gibi sosyal durumlar yer almaktadır. Ölçek 6’lı likert tipinden oluşmaktadır. Kişilerin hem bu sosyal durumla ilgili kaygı derecelerini belirtmeleri (1: hiç endişelenmem/ kaygı duymam, 6: çok endişelenirim/ kaygı duyarım) hem de bu durumla ilgili beklentilerini (1: çok küçük ihtimalle, 6: çok büyük ihtimalle) değerlendirmeleri istenmektedir. Reddedilme duyarlılığı düzeyi, verilen sosyal durumla ilgili üniversite öğrencilerinin beklentilerinin önce ters kodlama yapılarak sonra da reddedilme kaygı dereceleriyle çarpılarak hesaplanmaktadır. Bu işlem her bir madde için tekrarlandıktan sonra tüm puanlar toplanarak 18’e bölünmektedir. Bu işlemler sonucunda 1-36 aralığında değişen reddedilme duyarlılığı puanı elde edilmektedir (Göncü-Köse vd., 2017).

Downey ve Feldman (1996) tarafından yapılan çalışmada RDA’nın iç tutarlılık katsayısı .83 ve test tekrar test güvenirliği üç hafta arayla .83 olarak saptanmıştır. Dört ay arayla yapılan test tekrar test güvenirliği ise .83 olarak bulunmuştur. Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışmasında yapılan değerlendirmeler sonucunda ölçeğin Türkçe formunda iç tutarlılık katsayısı çalışma 1 ve çalışma 2 için sırasıyla .85 ve .82 olarak bulunmuştur (Göncü-Köse vd., 2017). Bu çalışmada da ölçeğin Cronbach’s alfa katsayısı .81 olarak hesaplanmıştır.

3.3.4. Kendini susturma ölçeği (KSÖ). Bireylerin kendini susturma düzeylerini ölçen ve Jack (1991) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışmasını Birtane-Doyum (2017) tarafından yapılmıştır. Kendini susturma ölçeği dışsallaştırılmış benlik algısı boyutunu ölçen 6 madde (6, 7, 23, 27, 28, 31), fedakarlık boyutunu ölçen 9 madde (1, 3, 4, 9, 10, 12, 22, 29), kendini susturma boyutunu ölçen 9 madde (2, 8, 14, 15, 18, 20, 24, 26, 30) ve bölünmüş benlik boyutunu ölçen 7 madde (5, 13, 16, 17, 19, 21, 25) olmak üzere toplam 4 boyut ve 31 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte dışsallaştırılmış benlik algısı boyutu için “Karar verirken, kendi düşüncelerimden ve görüşlerimden ziyade diğer insanların düşünce ve görüşleri, beni daha fazla etkiler”; fedakarlık boyutu için “Birine değer vermek, bir şey yapmak istesem bile, onun istediğini yapmayı seçmektir”; kendini susturma boyutu için “Yakın ilişkilerde yüzleşmeyi göze almaktansa sessiz kalmayı tercih ederim” ve bölünmüş benlik boyutu için ise “Romantik bir ilişkideyken kendim olmak, yalnızken kendim olmaktan daha zordur” maddeleri örnek olarak gösterilebilir. Ölçek

“kesinlikle katılmıyorum”dan (1 puan) “kesinlikle katılıyorum”a (5 puan) kadar sıralanan 5’li likert tipi bir ölçektir. Ölçekte 1, 8, 11, 15 ve 21. maddeler olmak üzere 5 madde ters kodlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek toplam puan 155 ve en düşük toplam puan ise 31 olarak belirlenmiştir (Birtane-Doyum, 2017).

Jack ve Dill (1992) ölçeğin iç tutarlılık katsayısı belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada üniversite öğrencileri olan kadınlar, sığınma evinde kalan mağdur edilmiş kadınlar ve hamileliğinde kokain tarzi kullanmış olan kadınlar olmak üzere üç gruptan oluşmaktadır. Gerçekleştirilen analizde iç tutarlılık katsayısının .86 ile .96 değerleri arasında değiştiği bulunmuştur. Test tekrar test güvenilirliği ilk grup için .88, ikinci grup için .89 ve üçüncü grup için .93 olarak saptanmıştır. Birtane-Doyum (2017) tarafından Türkçeye uyarlama çalışmasında ise ölçeğin iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .86$, test tekrar test bağıntısı $r = .74$ olarak bulunmuştur. Bu çalışmada da Kendini Susturma Ölçeği’nin toplam Cronbach’s alfa değeri .87; dışsallaştırılmış benlik algısı, fedakarlık, kendini susturma ve bölünmüş benlik alt ölçeklerinin Cronbach’s alfa katsayısı sırasıyla .57, .66, .78 ve .68 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Verileri toplamadan önce, ölçekleri geliştiren araştırmacılarla iletişime geçilmiş ve gerekli izinler alınmıştır. Sonrasında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu’na başvurulmuştur. Veri toplama araçlarının uygunluğuna ilişkin etik kurul raporu EK-5’te sunulmuştur. Etik onay alındıktan sonra verilerin toplanması planlanan Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’nin Eğitim, Sağlık ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri’nden gerekli izinler alınmıştır. Veri toplama süreci fiziki olarak sınıflarda uygulanarak yürütülmüştür.

Öncelikle üniversite öğrencilerine ilk sayfasında bilgilendirilmiş onam formu olan anket formu dağıtılmıştır. Bu formda çalışmaya katılmanın gönüllü olduğu istedikleri zaman çalışmadan ayrılmakta özgür oldukları ifade edilmiştir. Ayrıca formda doldurulan bilgilerin sadece bu çalışma için kullanılacağı üçüncü şahıslarla paylaşılmayacağı ve katılımcıların bilgilerinin gizli tutulacağı vurgulanmıştır. Bu anket formları 367 üniversite öğrencisi tarafından doldurulmuştur.

Veri toplama süreci tamamlandıktan sonra IBM SPSS 22.0 programına (Statistical Package for the Social Science) veri girişi yapılmıştır. Başlangıçta verilerin analize uygun olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla veri taraması yapılmıştır. Ölçme araçlarındaki ters maddeler yeniden kodlanmıştır. Çalışmaya 367 kişiden anketi eksik dolduran, üniversite öğrencisi olma ve flört ilişkisi deneyimlemiş olma kriterlere uymayan 52 kişinin yanıtları çalışmaya dahil edilmemiştir. Ayrıca uç değerler çıkarılarak analize 307 veri ile devam edilmiştir.

Analizlerden önce YİŞTÖ-GG, RDA, KSÖ'nün her bir alt ölçeğinin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach's alfa katsayı puanları belirlenmiştir. Cronbach's alfa katsayısı .65'ten yüksek olarak hesaplandığı için ölçeklerin güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Kategorik ve nominal değişkenler için frekans ve yüzde değerleri, sürekli değişkenler için ise ortalama ve standart sapma değerleri rapor edilmiştir.

Yapılan analizlerde üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları incelenmiş ve analiz sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.

Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları

Değişkenler	$\bar{x}$	SS	Min.	Maks.	Yüzdelik Aralıklar		
					25	50	75
Şiddet	5.09	1.58	4	10	4	4	6
Kontrol	14.90	3.92	6	24	12	15	18
İstismar	12.68	3.75	7	21	10	12	15

Tablo 2 incelendiğinde, Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği-Şiddet alt boyutundan alınan puanların dağılımı incelendiğinde alınan en düşük puanın 4 olduğu, en yüksek puanın ise 10 olduğu görülmektedir. Aritmetik ortalaması 5.09 ve standart sapması ise 1.58 olarak bulunmuştur. Puanların dağılımı yüzdelikler açısından incelendiğinde %25'lik dilimde puanın 4, %75'lik dilimde ise 6 olduğu görülmüştür. YİŞTÖ-GG şiddet alt boyutundan alınabilecek minimum puan 4, maksimum puanın 20 olduğu da dikkate alınırsa araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bu alt boyut açısından flört şiddeti düzeylerinin düşük düzeyde olduğu gözlenmiştir.

YİŞTÖ-GG'nin Kontrol alt boyutundan alınan puanların dağılımı incelendiğinde alınan en düşük puanın 6 olduğu, en yüksek puanın ise 24 olduğu görülmektedir.

Aritmetik ortalaması 14.90 ve standart sapması ise 3.92 olarak bulunmuştur. Puanların dağılımı yüzdeler açısından incelendiğinde %25'lik dilimde puanın 12, %75'lik dilimde ise 18 olduğu görülmüştür. YİŞTÖ-GG kontrol alt boyutundan alınabilecek minimum puan 6, maksimum puanın 30 olduğu da dikkate alınırsa araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bu alt boyut açısından flört şiddeti düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür.

YİŞTÖ-GG'nin İstismar alt boyutundan alınan puanların dağılımı incelendiğinde alınan en düşük puanın 7 olduğu, en yüksek puanın ise 21 olduğu görülmektedir. Aritmetik ortalaması 12.68 ve standart sapması ise 3.75 olarak bulunmuştur. Puanların dağılımı yüzdeler açısından incelendiğinde %25'lik dilimde puanın 10, %75'lik dilimde ise 15 olduğu görülmüştür. YİŞTÖ-GG kontrol alt boyutundan alınabilecek minimum puan 7 maksimum puanın 35 olduğu da dikkate alınırsa araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bu alt boyut açısından flört şiddeti düzeylerinin düşük düzeyde olduğu görülmüştür.

Analizde uygulanacak olan testlerin belirlenmesi amacıyla çarpıklık/basıklık değerleri incelenmiştir. George ve Mallery (2012)'e göre, verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilmesi için $\pm 1,0$ arasındaki basıklık değeri mükemmel kabul edilmekte, ancak çoğu durumda $\pm 2,0$ arasındaki bir değer de kabul edilebilmektedir. Değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikleri içeren analizler Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3.

Değişkenlere Ait Tanımlayıcı İstatistikler

	N	Min.	Maks.	Ort.	SS	Çarpıklık		Basıklık	
						İstatistik	Std. Hata	İstatistik	Std. Hata
YİŞTÖ-GG Şiddet Altboyutu	307	4.00	10.00	5.09	1.58	1.36	.14	.81	.28
YİŞTÖ-GG Kontrol Altboyutu	307	6.00	24.00	14.90	3.92	.01	.14	-.23	.28
YİŞTÖ-GG İstismar Altboyutu	307	7.00	21.00	12.68	3.75	.34	.14	-.66	.28
YİŞTÖ-GG Toplam	307	17.00	52.00	32.67	6.91	.12	.14	-.15	.28
RDA	307	1.17	19.61	8.71	3.45	.43	.14	.35	.28
KSÖ Dışsallaştırılmış Benlik Algısı	307	6.00	28.00	15.30	4.08	.05	.14	-.18	.28
KSÖ Fedakarlık	307	8.00	34.00	21.03	5.32	-.10	.14	-.06	.28

KSÖ Kendini Susturma	307	9.00	40.00	21.28	5.77	.28	.14	-.19	.28
KSÖ Bölünmüş Benlik Algısı	307	7.00	27.00	16.43	4.70	1.24	.14	-.64	.28
KSÖ Toplam	307	36.00	108.00	74.03	15.78	-.06	.14	-.59	.28

Tablo 3’te verilen analiz sonuçlarına göre betimleyici istatistikler incelendiğinde, çarpıklık değerlerinin -.10 ile 1.36 arasında, basıklık değerlerinin ise -.64 ile .81 arasında değiştiği belirlenmiştir. Bu çalışmada hesaplanan YİŞTÖ-GG, RDA ve KSÖ puanları için Skewness-Kurtosis değerleri genel olarak ele alındığında normal dağılım kriterinin karşılandığı ifade edilebilir. Normal dağılım gösteren veriler test edilirken; Bağımsız gruplar t testi, Tek yönlü ANOVA testi, Pearson korelasyon analizi ve regresyon analizi kullanılmıştır. Testler %95 güvenirlikle uygulanmıştır.

Değişkenler arasında çoklu bağlantı sorununu tespit edebilmek amacıyla kontrol edilebilmesi için Pearson Korelasyon Katsayısı analizi uygulanmış ve değişkenler arasındaki ikili korelasyonlar hesaplanmıştır. 0 ile 1 arasındaki korelasyon katsayıları Cohen (1988) tarafından 0,10 ile 0,29 arası zayıf, 0,30 ile 0,49 arası orta ve 0,50 ile 1,00 arası güçlü olarak yorumlanmıştır. Her bir değişkene ait ortalama ve standart sapmalar ile değişkenler arasındaki korelasyon değerleri Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4.

Çalışmanın Değişkenleri Arasındaki İkili Korelasyon Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	S	1	1a	1b	1c	2	3	3a	3b	3c	3d
1.YİŞTÖ-GG	32.68	6.91	-	.48**	.78**	.82**	.16**	.38**	.26**	.39**	.23**	.33**
1a.YİŞTÖ-GG	5.09	1.58		-	.12*	.34**	.17**	.25**	.24**	.09	.18**	.29**
Şiddet												
1b. YİŞTÖ-GG	14.91	3.92			-	.35**	.10	.24**	.11*	.37**	.12*	.16**
Kontrol												
1c. YİŞTÖ-GG	12.68	3.75				-	.12*	.35**	.26**	.30**	.23**	.32**
İstismar												
2.RDA	8.71	3.45					-	.33**	.34**	.18**	.32**	.24**
3.KSÖ	74.03	15.78						-	.75**	.73**	.87**	.81**
3a. KSÖ	15.30	4.08							-	.39**	.52**	.56**
Dışsallaştırılmış												
Benlik Algısı												
3b. KSÖ	21.03	5.32								-	.51**	.36**
Fedakarlık												
3c. KSÖ	21.28	5.77									-	.66**
Kendini												
Susturma												
3d. KSÖ	16.43	4.70										-
Bölünmüş												
Benlik												

**p<.01 *p<.05

Tablo 4 incelendiğinde YİŞTÖ-GG'nin "şiddet" alt boyutu ile reddedilme duyarlılığı ($r = .17, p < .01$), kendini susturmanın alt boyutları olan "dışsallaştırılmış benlik algısı" ($r = .24, p < .01$), "kendini susturma" ($r = .18, p < .01$), ve "bölünmüş benlik" ($r = .29, p < .01$) arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. YİŞTÖ-GG'nin alt boyutu olan "kontrol" ile kendini susturmanın alt boyutu olan "dışsallaştırılmış benlik algısı" ($r = .11, p < .05$), "fedakarlık" ($r = .37, p < .01$), "kendini susturma" ($r = .12, p < .05$) ve "bölünmüş benlik" ($r = .16, p < .01$) arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmuştur. YİŞTÖ-GG'nin alt boyutu olan "istismar" ile reddedilme duyarlılığı ($r = .12, p < .05$), kendini susturmanın alt boyutları olan "dışsallaştırılmış benlik algısı" ($r = .26, p < .01$), "fedakarlık" ($r = .30, p < .01$), "kendini susturma" ($r = .23, p < .01$), ve "bölünmüş benlik" ($r = .32, p < .01$) arasında anlamlı ve pozitif bir ilişkiye rastlanmıştır. Reddedilme duyarlılığı ile kendini susturmanın alt boyutları olan "dışsallaştırılmış benlik algısı" ($r = .34, p < .01$), "fedakarlık" ($r = .18, p < .01$), "kendini susturma" ($r = .32, p < .01$), ve "bölünmüş benlik" ($r = .24, p < .01$) arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki saptanmıştır. Tüm bu ilişkilerin kurgulanan modelde çoklu bağlantı sorunu yaratacak seviyede olmadığı (.90'dan küçük olduğu) anlaşılmıştır (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2014). Bu araştırmada hem korelasyonların yüksek olmadığı hem de güçlü bir çoklu bağlantı ya da otokorelasyon olmadığı görülmüştür. Ayrıca, çok değişkenli normallik değerleri de Mahalonobis uzaklık katsayısı ile değerlendirilmiş ve değerlerin normal dağılım sınırları dahilinde olduğu belirlenmiştir. Bu durumda regresyon analizi için gerekli varsayımlar sağlanmış olup regresyon analizine devam edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen verilerin uygun istatistiksel yöntem ile analizi sonucunda ortaya çıkan bulgulara ve bu bulgulara yönelik yorumlara yer verilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda sunulmuştur.

4.1. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi

Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği Bağımsız gruplar t-testi ile incelenmiş ve bulunan sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi
(Bağımsız t-testi Sonuçları)

Değişkenler	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t	sd	p
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum- Şiddet Alt Boyutu	Kadın	164	5.17	1.56	.98	307	.33
	Erkek	143	4.99	1.61			
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum- Kontrol Alt Boyutu	Kadın	164	14.22	3.56	-3.35	307	.001*
	Erkek	143	15.70	4.17			
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum- İstismar Alt Boyutu	Kadın	164	12.14	3.57	-2.75	307	.006*
	Erkek	143	13.31	3.87			
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum- Toplam	Kadın	164	31.52	6.06	-3.18	307	.002*
	Erkek	143	34.00	7.57			

*p<.05

Cinsiyete göre katılımcılara uygulanan flört şiddetine yönelik tutumun cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek için yapılan bağımsız örneklem t testi sonucunda, Kontrol alt boyutundan $[t(307) = -3.35, p < .05]$, İstismar alt boyutundan $[t(307) = -2.75, p < .05]$ ve toplam puandan $[t(307) = -3.18, p < .05]$ aldıkları puan ortalamalarının cinsiyetlerine göre anlamlı olduğu belirlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre erkek üniversite öğrencilerinin Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum

Ölçeği Kontrol alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarının ($\bar{x}=15.70$), İstismar alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarının ($\bar{x}=13.31$) ve toplam puan ortalamalarının ($\bar{x}=34.00$) kadın üniversite öğrencilerinin aldıkları puan ortalamalarından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ancak Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği Şiddet alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarının cinsiyetlerine göre farklılık göstermediği görülmüştür ($p>.05$). Buna göre, cinsiyetin üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının genel puanını, kontrol ve istismar alt boyutunu etkileyen bir faktör olduğu söylenebilir.

4.2. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Yaş Değişkenine Göre İncelenmesi

Flört şiddetine yönelik tutumların katılımcıların yaşlarına göre farklılık gösterip göstermediği ANOVA ile değerlendirilmiş ve analiz sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6.

Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Yaş Değişkenine Göre İncelenmesi (ANOVA)

Değişken	Yaş	N	$\bar{x}$	SS	Varyans	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum-Şiddet Alt Boyutu	18-20	108	5.62	1.72	Gruplar Arası	50.598	2	25.299	10.741	<.001*
	21	118	4.91	1.49	Gruplar içi	716.027	304	2.355		
	≥22	81	4.64	1.33	Toplam	766.625	306			
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum-Kontrol Alt Boyutu	18-20	108	14.96	3.09	Gruplar Arası	193.294	2	96.647	6.517	.002*
	21	118	15.69	4.22	Gruplar içi	4508.153	304	14.829		
	≥22 yaş	81	13.69	4.46	Toplam	4701.446	306			
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum-İstismar Alt Boyutu	18-20	108	13.07	3.27	Gruplar Arası	102.874	2	51.437	3.716	.025*
	21	118	12.98	4.19	Gruplar içi	4207.843	304	13.842		
	≥22 yaş	81	11.72	3.55	Toplam	43310.717	306			
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum-Toplam	18-20	108	33.66	5.92	Gruplar Arası	760.296	2	380.148	8.356	<.001*
	21	118	33.59	7.11	Gruplar içi	13830.779	304	45.496		
	≥22 yaş	81	30.05	7.22	Toplam	14591.075	306			

*p<.05

Tablo 6’da verilen analiz sonuçlarına göre, Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Şiddet [$F(2-304) = 10.74$; $p < .05$], Kontrol [$F(2-304) = 6.51$; $p < .05$], İstismar [$F(2-304) = 3.71$; $p < .05$] alt boyutundan alınan ve ölçeğin toplam puanının [$F(2-304)=8.36$; $p < .05$] yaşa göre anlamlı oranda farklılaştığı belirlenmiştir. Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinin şiddet (Levene: $<.001$), kontrol (Levene: $.003$) ve istismar (Levene: $.001$) alt boyutları için dağılımın homojen olmadığı görülmektedir. Ancak ölçeğin toplam puanı için dağılımın homojen olduğu söylenebilir (Levene: $.059$). Alt ölçeklerden alınan puanlardaki farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Games-Howell testi uygulanmıştır, post-hoc testi sonucunda ikili karşılaştırmalarda anlamlı farklılaşmalar bulunmuştur ($p < .05$). Şiddet alt boyutu için 18-20 yaş grubu üniversite öğrencilerinin ortalaması 21 yaş grubunda olan üniversite öğrencileri ($p = .003$) ile 22 ve üzeri yaş grubunda olan üniversite öğrencilerinin ortalamasına ($p < .001$) göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Kontrol alt boyutu için 21 yaş grubu üniversite öğrencilerinin ortalamasının, 22 ve üzeri yaş grubu üniversite öğrencilerinin ortalamasına oranla anlamlı bir şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p = .004$). İstismar alt boyutu incelendiğinde ise 18-20 yaş grubunda bulunan üniversite öğrencilerinin ortalamasının 22 ve üzeri yaş grubunda bulunan üniversite öğrencilerinin ortalamasına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p = .021$). Ölçeğin toplam puanı için farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Scheffe testi uygulanmıştır, post-hoc testi sonucunda ikili karşılaştırma anlamlı farklılaşma gözlenmiştir ($p < .05$). Ölçeğin toplam puanı için 22 ve üzeri yaş grubunda bulunan üniversite öğrencilerinin ortalamasının, 18-20 yaş grubunda bulunan üniversite öğrencilerine ($p = .002$) ve 21 yaş grubunda bulunan öğrencilerine göre anlamlı bir şekilde daha düşük olduğu görülmüştür ($p = .002$).

4.3. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Algılanan Ebeveyn Tutumlarına Göre İncelenmesi

Flört şiddetine yönelik tutumların katılımcıların algılanan ebeveyn tutumlarına göre farklılık gösterip göstermediği ANOVA ile değerlendirilmiş ve analiz sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7.

Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Algılanan Ebeveyn Tutumlarına Göre İncelenmesi (ANOVA)

Değişken	Algılanan Ebeveyn Tutumu	N	$\bar{x}$	SS	Varyans	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	P
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum-Şiddet Alt Boyutu	Demokratik	137	4.96	1.53	Gruplar Arası	17.031	2	8.516	3.454	.033*
	Otoriter	56	5.39	1.76	Gruplar içi	749.594	304	2.466		
	Koruyucu	114	4.80	1.21	Toplam	766.625	306			
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum-Kontrol Alt Boyutu	Demokratik	137	13.23	4.56	Gruplar Arası	194.768	2	97.384	6.569	.002*
	Otoriter	56	15.39	3.22	Gruplar içi	4506.679	304	14.825		
	Koruyucu	114	15.20	4.01	Toplam	4701.446	306			
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum-İstismar Alt Boyutu	Demokratik	137	11.00	3.37	Gruplar Arası	198.914	2	99.457	7.353	.001*
	Otoriter	56	13.19	4.00	Gruplar içi	4111.803	304	13.526		
	Koruyucu	114	12.89	3.40	Toplam	43310.717	306			
Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum-Toplam	Demokratik	137	29.04	6.73	Gruplar Arası	914.937	2	457.469	10.169	<.001*
	Otoriter	56	33.67	5.94	Gruplar içi	13676.138	304	44.987		
	Koruyucu	114	33.34	7.27	Toplam	14591.075	306			

*p<.05

Tablo 7’de verilen analiz sonuçlarına göre, Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Şiddet [$F(2-304) = 3.45$; $p < .05$], Kontrol [$F(2-304) = 6.57$; $p < .05$], İstismar [$F(2-304) = 7.35$; $p < .05$] alt boyutundan alınan ve ölçeğin toplam puanının [$F(2-304)=10.17$; $p < .05$] algılanan ebeveyn tutumlarına göre anlamlı derecede farklılaştığı belirlenmiştir. Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinin şiddet (Levene: $<.001$), kontrol (Levene: $.002$) ve istismar (Levene: $.019$) alt boyutları ve ölçeğin toplam puanı (Levene: $.012$) için dağılımın homojen olmadığı görülmektedir. Ölçekten alınan puanlardaki farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Games-Howell testi uygulanmıştır, post-hoc testi sonucunda ikili karşılaştırmalarda anlamlı farklılaşmalar bulunmuştur ($p < .05$). Şiddet alt boyutu için otoriter ebeveyn tutumuna sahip olan üniversite öğrencilerinin ortalamasının, koruyucu ebeveyn tutumuna sahip olan üniversite öğrencilerinin ortalamasına ($p=.034$) göre anlamlı bir

KSÖ Fedakarlık	-.03	.03	-.06	-.84	.40
KSÖ Kendini Susturma	.02	.03	.04	.46	.65
KSÖ Bölünmüş Benlik	.03	.03	.06	.88	.38

1: Kadın 1 olarak kodlanmıştır. *p<.05.

Hiyerarşik regresyon analizine geçilmeden önce cinsiyet “Dummy” değişken olarak tanımlanmış ve kadın cinsiyeti referans değişken olarak alınmıştır. Hiyerarşik regresyon analizinin ilk bloğunda yordayıcı değişken olarak cinsiyet ve yaş değişkeni girilmiştir. Model gözlenen varyansın yaklaşık %0.2’sini açıklamıştır [F= 2.52, p>.05]. Cinsiyetin ($\beta = .04$, p>.05) ve yaşı ($\beta = -.12$, p>.05) modele anlamlı bir katkısının olmadığı belirlenmiştir.

Analizin ikinci bloğunda reddedilme duyarlılığı modele eklendiğinde, model gözlenen varyansın %0.8’ini açıklamıştır [F=25.02, p<.05]. Reddedilme duyarlılığının modele etkisinin ($\beta = -.28$, p<.05) anlamlı olduğu belirlenmiştir. Reddedilme duyarlılığının modele eklenmesinin modeldeki değişime katkısının ise ($R\Delta = .08$, p<.05) anlamlı olduğu görülmüştür.

Üçüncü blokta kendini susturmanın alt boyutları olan dışsallaştırılmış benlik algısı, fedakarlık, kendini susturma ve bölünmüş benlik modele eklendiğinde model gözlenen varyansın %12’sini açıklamıştır [F=2.19, p>.05]. Kendini susturmanın alt boyutları olan dışsallaştırılmış benlik algısının ($\beta = .12$, p>.05), fedakarlığın ($\beta = -.06$, p>.05), kendini susturmanın ($\beta = .04$, p>.05) ve bölünmüş benliğin ($\beta = .06$, p>.05) modele anlamlı bir katkısının olmadığı tespit edilmiştir. Kendini susturma davranışının modeldeki değişime katkısının ($R\Delta = .03$, p>.05) anlamlı olmadığı görülmektedir.

Özet olarak, genç yetişkinlerin reddedilme duyarlılıklarının Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği Şiddet alt boyutundan alınan puanların anlamlı yordayıcısı olduğu belirlenmiştir.

4.5. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkideki Flört Şiddeti Tutumlarının Kontrol Alt Boyutuna Göre Yordanmasına İlişkin Bulgular

Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği Kontrol alt boyutunun yordayıcılarına ilişkin analiz sonuçları Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 3.

Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği Kontrol Alt Boyutundan Alınan Puanların, Reddedilme Duyarlılığı ve Kendini Susturma Tarafından Yordanması

	Modeller	B	SH	β	t	p	R ²	R ² Δ	F	P
1	(Sabit)	24.53	3.23		7.59	.00	.051	.05	8.12	.00
	Cinsiyet ¹	-1.47	.44	-.19	-3.38	.00				
	Yaş	-.42	.15	-.16	-2.79	.01				
2	(Sabit)	25.62	2.98		8.59	.00	.196	.15	54.59	.00
	Cinsiyet ¹	-1.30	.40	-.17	-3.23	.00				
	Yaş	-.26	.14	-.10	-1.82	.07				
	RDA Toplam	-.28	.04	-.39	-7.39	.00				
3	(Sabit)	20.80	3.26		6.38	.00	.270	.07	7.62	.00
	Cinsiyet ¹	-.75	.40	-.10	-1.87	.06				
	Yaş	-.14	.14	-.05	-1.00	.32				
	RDA Toplam	-.26	.04	-.36	-6.56	.00				
	KSÖ	-.08	.06	-.09	-1.36	.18				
	Dışsallaştırılmış Benlik Algısı									
	KSÖ	.24	.05	.33	5.37	.00				
	Fedakarlık									
	KSÖ Kendini Susturma	-1.33	.05	-.21	-2.76	.01				
	KSÖ Bölünmüş Benlik	.05	.05	.07	-1.05	.29				

1: Kadın 1 olarak kodlanmıştır. *p<.05.

Hiyerarşik regresyon analizine geçilmeden önce cinsiyet “Dummy” değişken olarak tanımlanmış ve kadın cinsiyeti referans değişken olarak alınmıştır. Hiyerarşik regresyon analizinin ilk bloğunda yordayıcı değişken olarak cinsiyet ve yaş değişkeni girilmiştir. Model gözlenen varyansın yaklaşık %0.5’ini açıklamıştır [F= 8.12, p<.05]. Cinsiyetin ($\beta = -.19$, p<.05) ve yaşın ($\beta = -.16$, p<.05) modele katkısının anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analizin ikinci bloğunda reddedilme duyarlılığı modele eklendiğinde, model gözlenen varyansın %20’sini açıklamıştır [F=54.59, p<.05]. Reddedilme duyarlılığının modele etkisinin ($\beta = -.39$, p<.05) anlamlı olduğu belirlenmiştir. Reddedilme duyarlılığının modele eklenmesinin modeldeki değişime katkısının ise ($R\Delta = .15$, p<.05) anlamlı olduğu görülmüştür.

Üçüncü blokta kendini susturmanın alt boyutları olan dışsallaştırılmış benlik algısı, fedakarlık, kendini susturma ve bölünmüş benlik modele eklendiğinde model gözlenen varyansın %27’sini açıklamıştır [F=7.62, p<.05]. Kendini susturmanın alt boyutları olan dışsallaştırılmış benlik algısının ($\beta = -.09$, p>.05) ve bölünmüş benliğin ($\beta = .07$, p>.05) modele anlamlı bir katkısının olmadığı tespit edilmiştir. Alt boyutlardan

fedakarlığın ($\beta = .33$, $p < .05$) ve kendini susturmanın ($\beta = -.21$, $p < .05$) modele anlamlı bir katkısının olduğu görülmüştür. Kendini susturma davranışının modeldeki değişime katkısının ($R\Delta = .07$, $p < .05$) anlamlı olduğu görülmektedir.

Özet olarak, genç yetişkinlerin reddedilme duyarlılıklarının ve kendini susturmanın alt boyutu olan fedakarlığın ve kendini susturmanın Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği Kontrol alt boyutundan alınan puanların anlamlı yordayıcısı olduğu belirlenmiştir.

4.6. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkideki Flört Şiddeti Tutumlarının İstismar Alt Boyutuna Göre Yordanmasına İlişkin Bulgular

Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği İstismar alt boyutunun yordayıcılarına ilişkin analiz sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 4.

Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği İstismar Alt Boyutundan Alınan Puanların, Reddedilme Duyarlılığı ve Kendini Susturma Tarafından Yordanması

	Modeller	B	SH	β	T	P	R^2	$R^2\Delta$	F	P
1	(Sabit)	24.47	3.33		7.35	.00	.047	.05	7.54	.00
	Cinsiyet ¹	-1.15	.45	-.15	-2.55	.01				
	Yaş	-.52	.16	-.19	-3.35	.00				
2	(Sabit)	25.62	3.06		8.36	.00	.198	.15	57.12	.00
	Cinsiyet ¹	-1.96	.41	-.12	-2.33	.02				
	Yaş	-.35	.15	-.13	-2.42	.02				
	RDA Toplam	-.30	.04	-.39	-7.56	.00				
3	(Sabit)	18.98	3.41		5.57	.00	.247	.05	4.81	.00
	Cinsiyet¹	-.96	.42	-.12	-2.28	.02				
	Yaş	-.27	.15	-.10	-1.84	.07				
	RDA Toplam	-.23	.04	-.31	-5.63	.00				
	KSÖ	.12	.06	.12	1.90	.06				
	Dışsallaştırılmış Benlik Algısı									
	KSÖ Fedakarlık	.07	.05	.09	1.47	.14				
	KSÖ Kendini Susturma	-.05	.05	-.08	-1.01	.32				
	KSÖ Bölünmüş Benlik	.11	.05	.16	2.30	.02				

1: Kadın 1 olarak kodlanmıştır. * $p < .05$.

Regresyon analizinden önce cinsiyet “Dummy” değişken olarak tanımlanmış ve kadın cinsiyeti referans değişken olarak kodlanmıştır. Hiyerarşik regresyon analizinin ilk bloğunda yordayıcı değişken olarak cinsiyet ve yaş değişkeni girilmiştir. Model

gözlenen varyansın yaklaşık olarak %0.5'ini açıklamıştır [$F= 7.54, p<.05$]. Cinsiyet ($\beta= -.15, p<.05$) ve yaşı ($\beta=-.19, p<.05$) modele anlamlı bir katkısının olduğu belirlenmiştir.

Analizin ikinci bloğunda reddedilme duyarlılığı değişkeni modele eklendiğinde, model gözlenen varyansın %20'sini açıklamıştır [$F=57.12, p<.05$]. Reddedilme duyarlılığının modele etkisinin ($\beta= -.39, p<.05$) anlamlı olduğu belirlenmiştir. Reddedilme duyarlılığının modele eklenmesinin modeldeki değişime katkısının ise ($R\Delta=.15, p<.05$) anlamlı olduğu görülmektedir.

Üçüncü blokta kendini susturma davranışının alt boyutları modele eklendiğinde, model gözlenen varyansın %25'ini açıklamıştır [$F=4.81, p<.01$]. Kendini susturmanın alt boyutu olan bölünmüş benliğin ($\beta=.16, p<.05$) modele etkisinin anlamlı olduğu, ancak diğer alt boyutların modele anlamlı bir katkısının olmadığı tespit edilmiştir. Kendini susturmanın modeldeki değişime katkısının ($R\Delta=.05, p<.05$) anlamlı olduğu görülmektedir.

Özet olarak, katılımcıların cinsiyetinin, reddedilme duyarlılığının ve bölünmüş benliğinin Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği İstismar alt boyutundan alınan puanların anlamlı yordayıcısı olduğu belirlenmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın ana amacı, üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma davranışlarının flört şiddeti tutumlarını yordayıp yordamadığını incelemektir. Belirlenen ana amaç ve alt amaçlar doğrultusunda bulgular kısmında sunulan sonuçlar, çalışmanın bu bölümünde literatür çerçevesinde incelenip tartışılmıştır. Ayrıca, çalışmanın gelecekteki çalışmalara katkı sağlayabilmesi amacıyla önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

5.1.1. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre tartışılması. Genç yetişkinlerin Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği'nin kontrol ve istismardan alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarının ve ölçeğin toplam puan ortalamasının cinsiyete göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu farklılaşmanın erkekler lehine olduğu saptanmıştır. Diğer bir ifade ile erkeklerin ilişkideki tehdit, sözel şiddet, suçlama davranışlarını ve ilişkideki kontrol edici davranışlarını ifade eden psikolojik şiddeti kadınlara kıyasla daha fazla kabul ettikleri tespit edilmiştir. Bu araştırma sonucundan yola çıkarak erkek öğrencilerin yakın ilişkilerinde kendilerine uygulanan şiddeti kabul etme ve bu şiddeti uygulama eğiliminde olma açısından daha riskli bir konumda oldukları söylenebilmektedir. Literatür tarandığında yakın partner şiddetinin hem maruz kalma hem de uygulama yönünden sıklıkla cinsiyet değişkenine göre incelendiği görülmektedir.

Bu araştırmanın sonucunda ulaşılan; erkeklerin, kadın öğrencilere oranla şiddete yönelik tutumlarının daha yüksek olması literatürdeki çoğu çalışma tarafından desteklenmektedir (Price vd., 1999; Courtain ve Glowacz, 2018; İftar ve Güler, 2020; Kelmendi ve Baumgartner, 2020; Alp-Yılmaz ve Şener-Taplak, 2021; Çakılkeya, 2023). Buna karşın, bazı araştırmalarda flört şiddetine yönelik tutumun cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği (Akış, Haşıl-Korkmaz, Taneri, Özkaya ve Güney, 2019;

Duman, Bridge ve Dağ, 2019) ya da kadınların şiddete yönelik tutumunun daha yüksek olduğu (Wang, 2016) tespit edilmiştir. Bu çalışmada erkeklerin kadınlara kıyasla şiddeti kabul etme düzeylerinin yüksek olmasının toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyetten farklı olarak toplumun bireyi nasıl gördüğü, nasıl algıladığı, ne tür sorumluluklar yüklediği ve bireyin nasıl davranmasını beklediği ile ilgili yargılar ve roller bütünü olarak adlandırılmaktadır (Akın ve Demirel, 2003). Geleneksel ve eşitlikçi bakış açısına göre toplumsal cinsiyet kavramı farklılık gösterebilmektedir. Toplumsal cinsiyet rollerinde geleneksel bakış açısına sahip olma ciddi bir problem olarak düşünülmekte, kadın ve erkek arasındaki eşitsizliklerin ve şiddetin temel nedenlerinden biri olarak kabul edilmektedir (Lichter ve McCloskey, 2004; Tarı-Selçuk vd., 2018). Geleneksel bakış açısına sahip ataeril toplumlarda erkeklerin şiddet içerikli davranışlarını hoş karşılanmakta ancak kızlara daha uyumlu olmaları konusunda öğütler verilmektedir (Yörük-Tepe, 2021). Toplum tarafından kabul edilen erkek rolü için ilişkide baskın olmak, sözünü dinletmek ve istediğini yaptırmak amacıyla şiddet uygulaması haklı görülebilmektedir (Özdere, 2019). Erkeğe verilen bu güç kadınların yakın ilişkilerde kendini savunmasız hissetmesine neden olmakta ve şiddete maruz kalma risklerini arttırmaktadır (Caldwell, Swan ve Woodbrown, 2012). Bu bağlamda, ataeril bir toplumsal yapıya sahip olan Türk toplumunda, erkekler flört ilişkilerinde fiziksel şiddeti, duygusal istismarı ve partneri üzerindeki kontrol edici davranışları kendinde hak bulabilmektedir.

5.1.2. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının yaş değişkenine göre tartışılması. Yaşa göre flört şiddetine yönelik tutumun farklılaşma durumunun incelenmesi amacıyla yapılan analizde flört şiddetine yönelik tutumlarının anlamlı oranda farklılaştığı belirlenmiştir. Flört şiddetine yönelik tutum ölçeğinin şiddet alt boyutu için 18-20 yaş grubu genç yetişkinlerin ortalaması diğer yaş gruplarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Kontrol alt boyutu için 21 yaş grubu üniversite öğrencilerinin ortalaması 22 ve üzeri yaş grubu üniversite öğrencilerinin ortalamasına göre anlamlı farklılık göstermektedir. İstismar alt boyutu incelendiğinde ise 18-20 yaş grubunda bulunan üniversite öğrencilerinin ortalaması ile

22 ve üzeri yaş grubunda bulunan üniversite öğrencilerinin ortalamasına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Alanyazın incelendiğinde araştırmanın bulgularını destekler nitelikte çalışmaların olduğu görülmektedir. Crittenden, Policastro ve Eigenberg'in (2017) yapmış olduğu bir araştırmada katılımcıların yaşı arttıkça flört şiddeti tutumlarının azaldığı ve flört şiddetini daha az desteklediği sonucuna varılmıştır. Diğer bir araştırmada ise ilerleyen yaşın yakın partner şiddeti riskinin azalması ile ilişkili olduğu bulunmuştur (Capaldi vd., 2012). Venema (2018) tarafından yapılan bir çalışmada bireylerin yaşının artmasıyla psikolojik şiddete maruz kalma ve psikolojik şiddet uygulama oranlarının azaldığı tespit edilmiştir. Başka bir çalışmada yaş arttıkça kadının uyguladığı psikolojik şiddete karşı tutum puanını azaldığı bulunmuştur (Cinal, 2018). Yapılan bazı araştırmalarda ise yaş ile flört şiddetine yönelik tutum arasında anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır (Balcı-Devrim, 2019; Dereli, 2023).

5.1.3. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının algılanan ebeveyn tutumu değişkenine göre tartışılması. Mevcut çalışmada yapılan analiz sonuçlarına göre, Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Şiddet, Kontrol ve İstismar alt boyutlarından alınan ve ölçeğin toplam puanının ebeveyn tutumlarına göre anlamlı oranda farklılaştığı belirlenmiştir. Şiddet alt boyutu için ebeveynini otoriter olarak adlandıran genç yetişkinlerin koruyucu olarak adlandıranlara kıyasla flört şiddeti tutum puan ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca; ebeveynlerini otoriter olarak algılayan genç yetişkinlerin ölçeğin istismar, kontrol alt boyutları ve toplam puan ortalamalarının da diğer ebeveyn tutumlarına göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu çalışmadaki bulgunun literatürdeki bazı çalışmalarla tutarlı olduğu görülmektedir. Povedano, Monreal, Cuesta, Muñiz, Moreno ve Musitu (2014) tarafından yapılan araştırmada otoriter ebeveynlik tarzlarını uygulayan ailelerden gelen gençlerin şiddet içeren flört ilişkilerinde bulunma ihtimalinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ergenlerle yapılan başka bir araştırmada ise otoriter anneleri olan ergenlerin sırasıyla çevrimiçi şiddet ve uygulanan kontrol konusunda en yüksek puanları aldığı, otoriter babaları olan ergen kızların ise sözel-duygusal şiddetten en yüksek puanları aldığı tespit edilmiştir (Muñiz-Rivas, Vera ve Povedano-Díaz, 2019). Cucci, O'Leary, Olivari, Bonanomi ve

Confalonieri (2019)'nin yürüttükleri bir çalışmada hem erkek hem de kız ergenler için, hem annenin hem de babanın otoriter tarzlarına ait anıların, ergenlerin dürtü kontrol zorluklarının aracılık ettiği ergen flört şiddeti suçlarının işlenmesi üzerinde önemli dolaylı etkilerinin olduğu görülmüştür. Bu çalışmalardan yola çıkarak otoriter ebeveynlik tarzının özellikle genç yetişkinlerde flört şiddetini arttırdığı yorumu yapılabilmektedir. Otoriter ebeveyn tarzında ebeveynler itaate önem vermekte ve çocuklarının özerkliğini kısıtlayıcı bir tutum benimsemektedir (Baumrind, 1978). Otoriter ebeveynlik tarzına sahip olan anne-babayla büyüyen çocuklar gelecekte de onları birinin kontrol etmesine ve baskı yapmasına ihtiyaç duyabilmektedir. Bu nedenle de otoriter ebeveynlik tarzıyla büyüyen genç yetişkinlerin flört şiddeti yönünden daha riskli bir grupta olduğu söylenebilmektedir.

5.1.4. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkideki reddedilme duyarlılıklarının flört şiddeti tutumlarını yordamasına ilişkin bulguların tartışılması. Mevcut araştırmada genç yetişkinlerin reddedilme duyarlılıklarının Yakın İlişkilerde Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği Şiddet, Kontrol ve İstismar alt boyutundan alınan puanların anlamlı yordayıcısı olduğu belirlenmiştir. Reddedilme duyarlılığı yüksek genç yetişkinlerin flört şiddetine yönelik tutum puan ortalamalarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Mevcut araştırmaya benzer bir bulgu Downey vd. (2000) tarafından yapılan bir araştırmada da tespit edilmiştir. Bu çalışmada ilişkilerinde az yatırım yapan yüksek reddedilme duyarlılığına sahip erkeklerin olası bir reddedilme durumunda hemen kendilerini geri çektiği ve bu nedenle de flört şiddeti uygulama ihtimallerinin düşük olduğu bulunmuştur. Atay (2021) tarafından yapılan çalışmada da reddedilme duyarlılığı ile flört şiddetine maruz kalma arasında negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ancak genel olarak mevcut çalışma literatürdeki bulguları desteklememektedir. Reddedilme duyarlılığı ve flört şiddeti arasındaki ilişki incelendiğinde yüksek reddedilme duyarlılığına sahip bireylerin reddedilme ihtimallerine karşı partnerlerinin niyetlerini ve davranışlarını daha fazla düşünme ve olumsuz yorumlama eğiliminde oldukları ve yaşadıkları hayal kırıklıkları sonucunda da partnerlerine şiddet uygulayabilecekleri savunulmaktadır (Romero-Canyas vd., 2010). Kahya (2018)'nin kadınlarla yaptığı bir çalışmada çocuklukta istismar veya ihmal edilmenin, reddedilme duyarlılığıyla ilişkili olduğu ve

bu kadınların ilişkilerinde şiddet mağduru olma ihtimallerinin yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak bu çalışmada reddedilme duyarlılığı ile şiddet uygulama arasında herhangi bir ilişkiye rastlanmamıştır. Başka bir araştırmada da yüksek reddedilme duyarlılığına sahip bireylerin ilişkilerinde flört şiddetine maruz kaldığı tespit edilmiştir (Purdie ve Downey, 2000). Gao, Assink, Liu, Chan ve Ip (2019)'ın yürüttüğü 66.405 katılımcının yer aldığı bir meta-analiz araştırmasında reddedilme duyarlılığının cinsiyet ve yaştan bağımsız olarak saldırganlık ve mağduriyet ile anlamlı düzeyde ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Tutucu (2021)'nin yaptığı bir çalışmada reddedilme duyarlılığı ve flört şiddeti arasında ilişkiye rastlanmamıştır. Flört şiddeti ve reddedilme duyarlılığı ile ilgili alan yazın incelendiğinde araştırmalarda farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür. Bu durumun sebebi flört şiddeti ve reddedilme duyarlılığı arasındaki ilişkiye aracılık eden başka değişkenlerin varlığı olabilir.

5.1.5. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkideki kendini susturma davranışlarının flört şiddeti tutumlarını yordamasına ilişkin bulguların tartışılması. Araştırmada kendini susturma ölçeği alt boyutlarından fedakarlığın flört şiddeti kontrol alt boyutunu pozitif yönde yordadığı saptanmıştır. Diğer bir ifadeyle, bireylerin fedakarlık düzeyleri arttıkça flört şiddeti tutumları da artmaktadır. İlişkideki fedakarlık, başka bir kişinin iyiliği için kişisel çıkarlardan vazgeçmek olarak tanımlanmaktadır (Impett ve Gordon, 2008). Literatür incelendiğinde mevcut çalışma bulgularının desteklendiği görülmüştür. Katz, Tirone ve Schukrafft (2012) tarafından yapılan bir çalışmada partnerleriyle daha fazla zaman geçiren ve ilişkinin sona ermesi durumunda muhtemelen kaybedecek daha çok şeyi olan kadınların, partner şiddetinden sonra ilişkilerini düzeltmek için fedakarlık yapma olasılıklarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kissya, Huliselan ve Koritelu (2024)'nin yürüttüğü çalışmada ise flört şiddetine mağdur kalan kadınlardan bazıları flört şiddeti olgusuna dayanmak için temel olarak Erich Fromm'a göre sevme sanatındaki gönüllü bağlılık, fedakarlık ve affetme olan aşkın üç göstergesini kullandığı bulunmuştur. Muradyan (2012) tarafından yapılan bir çalışmada kadınlara yöneltilen istismarcı davranışların kadınların fedakarlıkları ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Vandello ve Cohen (2008)'in yaptığı bir tarama çalışmasında erkeklerin, kadınları ast olarak gördükleri ve onları cezalandırabilecekleri, bu cezanın sonucunda da kadınların ailenin iyiliği için

fedakarlık yaparak istismarcı ilişkilere devam etme baskısı yaşayabilecekleri sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde fedakarlık ve şiddet ilişkisinin genellikle kadınlar üzerinden çalışıldığı görülmüştür. Ancak mevcut araştırmada erkekler de örnekleme dahil edilerek literatüre katkı sağlanmıştır. Tüm bu çalışmalar ışığında, kişilerin ilişkilerinde fedakarlık etmesinin partnerlerinin onları zayıf ve güçsüz olarak algılamasına neden olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın bir diğer bulgusu ise kendini susturma ölçeğinin kendini susturma alt boyutunun flört şiddetinin kontrol alt boyutunu negatif yönde yordamasıdır. Bireylerin kendini susturma davranışları arttıkça flört şiddetine yönelik tutumları azalmaktadır. Literatür tarandığında kendini susturma ve flört şiddeti ile ilgili yeterli çalışmaya ulaşılamamıştır. Flört şiddetinin ve kendini susturma davranışının incelendiği araştırmalar ise mevcut araştırma bulgularına paralellik göstermemektedir. Baeze-Robba (2023) tarafından yapılan bir çalışmada flört şiddetinin kadınlarda kendini susturma davranışına sebep olabileceğini ileri sürmüştür. İlişkilerinde şiddete maruz kalan ve kendini susturan kadınların ilişkiyi devam ettirme kararında kültürel değerlerin ve gelecekteki sonuçlardan duyulan korkunun önemli rolü olduğunu vurgulamıştır. Woods (2010) yaptığı bir çalışmada istismara uğrayan kadınların kendini susturma alt ölçeğinde istismara uğramamış kadınlara veya istismardan sonra ilişkiyi sonlandıran kadınlara oranla daha yüksek puan aldığını bildirmiştir. Buna karşın Sikka vd. (2010) ise çatışmayı artırabilecek düşünce ve duyguları ifade etme korkusu nedeniyle kendini susturmanın şiddete karşı koruyucu ama başarısız bir strateji olarak kullanılabileceğini öne sürmüştür. Yapılan bu çalışmada da genç yetişkinler ilişkilerinde kendini susturma davranışı gösterdiklerinde psikolojik flört şiddetine maruz kalmayacaklarını düşünüyor olabilirler.

Kendini susturma ölçeğinin alt boyutu olan bölünmüş benliğin, flört şiddeti alt boyutu olan istismarı pozitif yönde yordadığı saptanmıştır. Bölünmüş benlik bireylerin yakın ilişkilerde duygu ve düşüncelerini saklaması ve bunun sonucunda da gerçek benliği ve sahte benliği arasında uyumsuz davranışlar göstermesini içermektedir. Bu tanımdan yola çıkarak bireyler ilişkilerinde kendi duygularını rahatça ifade edemediklerinde bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının arttığı söylenebilir. Literatür incelendiğinde bölünmüş benlik ve flört şiddeti arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Whiffen, Foot ve Thompson (2007) kendini

susturma davranışının evlilik çatışması ile depresif belirtiler arasındaki ilişkiye aracılık edip etmediğini inceledikleri bir araştırmada, bölünmüş benliğin hem evlilik çatışması (tartışma sırasında sözlü ve fiziksel şiddete başvurma) hem de depresif belirtilerle ilişkili olduğu saptanmıştır. Bruck-Segal vd. (2019) farklı etnik gruplardan olan AIDS kadınlarla yürüttükleri araştırmada fiziksel istismar geçmişine sahip olan kadınların bölünmüş benlik puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmalara ek olarak istismar geçmişi olan bireylerin istismar sonrasında bile bölünmüş benlik puanlarının artış gösterdiği bulunmuştur (Woods, 2010). Özellikle daha önce şiddete maruz kalan bireyler düşünüldüğünde bölünmüş benliğin çok önemli bir kavram olduğu göze çarpmaktadır. İçten içe hissedilen ama gün yüzüne çıkamayan duygulardan kaynaklanan bölünme algısı o kadar kökleşmiş olabilir ki bireyler şiddete maruz kaldıktan sonra bile kendi gerçek düşünce ve duygularının farkına varamayabilir. Kişi duygularını saklamaya ve kendinden bile gizlemeye o kadar alışmıştır ki bu durum onun flört şiddetini normalleştirmesine ve kabul etmesine sebep olmuş olabilir.

5.2. Öneriler

5.2.1. Araştırmacılara yönelik öneriler.

- 1-) Flört şiddetinin yordayıcıları olarak genç yetişkinlik döneminde bulunan üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma davranışları incelenmiştir. Veriler toplanırken bireylerin daha önce ya da şuanda bir ilişki içerisinde olma şartı aranmıştır. Ancak daha sonra yapılacak çalışmalarda flört ilişkisinde bulunma şartı aranması ve flört ilişkisinde bulunan her iki partnerin de veri toplama sürecine dahil edilmesi daha güvenilir sonuçlar elde edilmesine katkı sağlayabilir.
- 2-) Araştırmada flört şiddetine yönelik tutumla ilişkili olduğu düşünülen reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma kavramları incelenmiştir. Yapılacak araştırmalarda çocukken şiddete maruz kalma ya da tanık olma, toplumsal cinsiyet rolleri, bağlanma stilleri, ilişki doyumu vb. gibi değişkenler kullanılarak daha kapsamlı incelemeler yapılabilir.
- 3-) Flört şiddeti, reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma kavramları incelendiğinde yurtiçi ve yurtdışında sınırlı sayıda araştırmaya rastlanmıştır. Literatürde bulunan

çalışmalarda da özellikle dezavantajlı kadın popülasyonu ile çalışıldığı göze çarpmaktadır. Ancak mevcut araştırmada bu kavramların sadece kadınlara özel olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle örneklem büyütülerek benzer bir çalışmanın farklı illerde öğrenim gören erkek ve kadın üniversite öğrencileri ile yapılması sonuçların genellenmesine yardımcı olabilir.

5.2.2. Uygulayıcılara yönelik öneriler.

1-) Yapılan çalışmada reddedilme duyarlılığı ve kendini susturmanın üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarını yordadığı söylenebilir. Yakın ilişkiler deneyimlemenin önemli olduğu üniversite çağlarında bireyler hata yapabilmekte, partneri tarafından uygulanan istismarın sevgi göstergesi olduğunu düşünebilmektedir. Bu nedenle üniversitede bulunan Psikolojik Danışmanlık Merkezlerinin bu risk faktörlerinin azaltılması adına yapacağı çalışmalar önem arz etmektedir. Bu çalışmalar sayesinde genç yetişkinler istismar sinyallerini kolayca anlayabilecek ve ilişki tatmini yaşayabilecekleri kişileri daha kolay seçebileceklerdir. Üniversitelerde bulunan merkezlere ek olarak belediyelerde, Aile ve Sosyal Hizmet Merkezlerinde de evlilik öncesinde yapılacak olan aile terapileri genç yetişkinleri bilgilendirerek yakın partner şiddetinden korunmalarına yardımcı olabilir.

2-) Üniversiteye yeni başlayan genç yetişkinler için oryantasyon sürecinde flört şiddetine yönelik yapılacak olan psiko-eğitim programları sayesinde bireylerin aşk ve şiddet kavramlarını birbirinden ayırt edebilir ve daha sağlıklı ilişkiler kurabilir. Ayrıca, özellikle ilişkilerin deneyimlendiği genç yetişkinlik döneminde bireylere fedakarlık ve ilişki tatmini konusunda eğitimler verilmesi flört şiddetini önlemeye yardımcı olabilir.

3-) Flört şiddeti tutumlarına yönelik yapılan bu çalışmada toplumsal cinsiyet rollerinin önemli bir rolü olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle ebeveynlere eşitlikçi toplumsal cinsiyete dayalı çocuk yetiştirme eğitimleri verilebilir, psiko-eğitim programları düzenlenebilir.

KAYNAKLAR

- Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun. (2012). *T. C. Resmi Gazete*, 6284, 20 Mart 2012.
- Akın, A. ve Demirel, S. (2003). Toplumsal cinsiyet kavramı ve sağlığa etkileri. *Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(4), 73-82.
- Alp-Yılmaz, F. ve Şener-Taplak, A. (2021). Relationship between self-esteem, perception of gender and attitudes towards dating violence among university students. *Perspectives in Psychiatric Care*, 57(2), 1-9.
- Akbulut, N. (2022). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının ebeveyn kabul red algıları, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarına göre yordanması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Akcan, G. (2020). Flört şiddeti: Psikopatolojik bir değerlendirme. *Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 5(2), 72-87.
- Akdeniz, B. (2022). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti algıları ve toplumsal cinsiyet rollerini kabul düzeyleri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akış, N., Korkmaz, N. H., Taneri, P. E., Özkaya, G. ve Güney, E. (2019). Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti sıklığı ve etkileyen etmenler. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 4(3), 294-300.
- Aktu, Y. (2016). Levinson'un kuramında ilk yetişkinlik döneminin yaşam yapısı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 8(2), 162-177.

- Anderson, J. F. & Kras, K. (2005). Revisiting Albert Bandura's social learning theory to better understand and assist victims of intimate personal violence. *Women & Criminal Justice*, 17(1), 99-124. https://doi.org/10.1300/J012v17n01_05
- Anderson, K. M., & Danis, F. S. (2007). Collegiate sororities and dating violence: An exploratory study of informal and formal helping strategies. *Violence against women*, 13(1), 87-100. <https://doi.org/10.1177/1077801206294808>
- Arslan, A. (2020). *Beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin yakın ilişki şiddeti algılarının baş etme stilleri ve psikolojik sağlamlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Aslan, D., Vefikuluçay-Yılmaz, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T. ve Temel, F. (2008). *Ankara'da iki Hemşirelik Yüksekokulu'nun birinci ve dördüncü sınıflarında okuyan öğrencilerin flört şiddetine maruz kalma, flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarının ve bu konudaki görüşlerinin saptanması araştırması. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi. Ankara:*
- Atak, H., & Taştan, N. (2012). Romantik ilişkiler ve aşk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(4), 520-546.
- Atay, Ş. (2021). *Psychological aggression among dating university students: The prediction of attachment styles, rejection sensitivity and self-compassion* (Unpublished Master's Thesis). Social Sciences of The Middle East Technical University, Ankara.
- Ayduk, Ö., Gyurak, A. & Luerssen, A. (2008). Individual differences in the rejection–aggression link in the hot sauce paradigm: The case of rejection sensitivity. *Journal of Experimental Social Psychology*, 44(3), 775-782. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2007.07.004>

- Ayduk, O., May, D., Downey, G. & Higgins, E. T. (2003). Tactical differences in coping with rejection sensitivity: The role of prevention pride. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29(4), 435-448.
- Ayhan, Y. (2020). *Flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun güvenli bağlanma ve anne babaya benzerlik ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bal, N. (2014). Sosyolojide şiddet kavramı. *Yurt ve Dünya Dergisi*, 6, 6-22.
- Bandura, A. (1971). Vicarious and self-reinforcement processes. R. Glaser (Ed.), *The nature of reinforcement* (pp. 228-278). New York: Academic Press.
- Bandura, A. (1973). *Aggression: A social learning analysis*. London: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. London: Prentice-Hall.
- Bartholomew, K. & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 226-244. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.61.2.226>
- Baumeister, R.F. & Leary, M.R. (1995). The Need of belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, 117 (3), 497-529.
- Belenky, M. F., Clinchy, B. M., Goldberger, N. R. & Tarule, J. M. (1986). *Women's ways of knowing: The development of self, voice, and mind*. New York: Basic Books.
- Biçer, F. İ. (2022). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumlarında benlik saygısı ve kişilik özelliklerinin rolü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gedik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Birtane-Doyum, B. (2017). *Kendini Susturma Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. 1. Attachment*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1973). Attachment and loss: Volume II: Separation, anxiety and anger. In *Attachment and Loss: Volume II: Separation, Anxiety and Anger* (pp. 1-429). London: The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis.
- Bowlby, J. (1980). By ethology out of psycho-analysis: an experiment in interbreeding. *Animal Behaviour*, 28 (3), 649–656. [https://doi.org/10.1016/s0003-3472\(80\)80125-4](https://doi.org/10.1016/s0003-3472(80)80125-4)
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: retrospect and prospect. *American journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664-678.
- Breiding, M. J., Basile, K. C., Smith, S. G., Black, M. C. & Mahendra, R. R. (2015). *Intimate Partner Violence Surveillance: Uniform Definitions and Recommended Data Elements*, (Version 2.0). Atlanta (GA): National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/pdf/ipv/intimatepartnerviolence.pdf>
- Bronfenbrenner, U. (1977). Toward and experimental ecology of human development. *American Psychologist*, 32(7), 513-531. <https://doi.org/10.1037/0003-066x.32.7.513>
- Buchholz, A., Henderson, K. A., Hounsell, A., Wagner, A., Norris, M. & Spettigue, W. (2007). Self-silencing in a clinical sample of female adolescents with eating disorders. *Journal of the Canadian Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 16(4), 158-163.
- Buğa, D. (2021). *Kadına yönelik aile içi şiddetle mücadelenin değerlendirilmesi ve haritalandırılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bulut, T. (2023). *Kadın ve erkeklerde cinsel doyumun ve yaşam doyumunun flört şiddeti ile ilişkisi* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Capaldi, D. M., Knoble, N. B., Shortt, J. W., & Kim, H. K. (2012). A systematic review of risk factors for intimate partner violence. *Partner Abuse*, 3(2), 231-280.

- Carlson, B. E. (1987). Dating violence: A research review and comparison with spouse abuse. *Social Casework*, 68(1), 16-23. <https://doi.org/10.1177/104438948706800102>
- Cicchetti, D. & Toth, S. L. (2000). Child maltreatment and attachment organization: Implications for intervention. In S. Goldberg, R. Muir & J. Kerr (Eds.), *Attachment theory: Social, developmental and clinical perspectives* (pp. 279-308). Analytic Press, Inc.
- Cinal, B. (2018). *Flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun anksiyete ve depresyon düzeyleriyle ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. New York: Routledge.
- Cohen, Z. P., & Yavuz, M. F. (2018). Fiziksel-sözel şiddet davranışı ve dürtüsellik arasında öfkenin aracılık etkisinin incelenmesi. *Aydın İnsan ve Toplum Dergisi*, 4(2), 99-125.
- Collins, N. L. & Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58, 644-663.
- Collins, W. A. (2003). More than myth: The developmental significance of romantic relationships during adolescence. *Journal of Research on Adolescence*, 13(1), 1-24.
- Cornelius, T. L. & Resseguie, N. (2007). Primary and secondary prevention programs for dating violence: A review of the literature. *Aggression and Violent Behavior*, 12(3), 364-375. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2006.09.006>
- Corvo, K. & Carpenter, E. H. (2000). Effects of parental substance abuse on current levels of domestic violence: A possible elaboration of intergenerational transmission processes. *Journal of Family Violence*, 15, 123-135. <https://doi.org/10.1023/A:1007557626788>

- Courtain, A. & Glowacz, F. (2018). Exploration of dating violence and related attitudes among adolescents and emerging adults. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(5-6), 2975-2998.
- Craver, R. S. (1999). *Dating violence and its relation to identity, self-esteem, and silencing the self among college women* (Unpublished Doctoral Dissertation). North Carolina State University, Raleigh.
- Culp, L. N. (1997). *The role of attachment style, gender role socialization and perceived partner acceptance in silencing the self and depression for women* (Unpublished Doctoral Dissertation). The University of Georgia, Georgia.
- Cunningham, A., Jaffe, P. G., Baker, L., Dick, T., Malla, S., Mazaheri, N. & Poisson, S. (1998). *Theory-derived explanations of male violence against female partners: Literature update and related implications for treatment and evaluation*. London: London Family Court Clinic.
- Cüceloğlu, D. (1997). *İnsan ve davranışı. Psikolojinin temel kavramları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çakıl kaya, N. E. (2023). *Üniversite öğrencilerinde erken dönem uyumsuz şemaların yakın partner şiddetine yönelik tutumlar ile ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Antalya Bilim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Antalya.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Devrim, S. B., & Beydağ, K. D. (2022). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısının flört şiddeti tutumuna etkisi. *Fenerbahçe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(2), 413-423.
- Dobash, R. E. ve Dobash, R. P. (1992). *Women, violence and social change*. London: Routledge.
- Dobash, R. P., Dobash, R. E., Wilson, M. & Daly, M. (1992). The myth of sexual symmetry in marital violence. *Social problems*, 39(1), 71-91.
- Doğan, R. (2014). Kadına Yönelik Şiddetin Bir Türü Olarak, Israrlı Takip (Stalking) Kavramı ve Suçu. *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 135-154.

- Douvan, E. (1997). Erik Erikson: Critical times, critical theory. *Child psychiatry and human development*, 28, 15-21. <https://doi.org/10.1023/A:1025188901554>
- Downey, G. & Feldman, S. I. (1996). Implications of rejection sensitivity for intimate relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(6), 1327-1343.
- Downey, G., Feldman, S. & Ayduk, O. (2000). Rejection sensitivity and male violence in romantic relationships. *Personal Relationships*, 7(1), 45-61. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2000.tb00003.x>
- Drat-Ruszczak, K. (2010). The meaning of self-silencing in Polish women. In D. C. Jack & A. Ali (Eds.), *Silencing the self across cultures* (pp. 203-225). New York, NY: Oxford University Press.
- Duarte, L. M. & Thompson, J. M. (1999). Sex differences in self-silencing. *Psychological Reports*, 85(1), 145-161. <https://doi.org/10.2466/pr0.1999.85.1.145>
- Duman, N., Bridge, E. N., & Dağ, B. (2019). Yetişkin ilişkilerinde şiddete yönelik tutumun incelenmesi. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 12(28), 1210-1222.
- Durak, R. (2023). *Çocukluk çağı travmaları ile kendini susturma, yakın ilişkilerdeki yaşantılar ve romantik aşk mitleri ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Krug, E. G., Dahlberg, L.L., Mercy, J. A., Zwi, A. B. & Lozano, R. (2002). *World Report on Violence and Health*. Geneva: World Health Organization.
- Ediz, A. ve Altan Ş. (2017). Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Üzerine Bir Alan Araştırması [Özel Sayı], *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 1, 397-410. <http://tbddergisi.barobirlik.org.tr/m2017-2017-1729>
- Ercoşkun, M. H. ve Nalçacı, A. (2005). Öğretimde psikolojik ihtiyaçların yeri ve önemi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (11), 353-370.
- Eren, M. (2019). *Üniversite öğrencilerinin boyun eğici davranışı ile sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.

- Erikson, E. H. (1968). On the nature of psycho-historical evidence: In search of Gandhi. *Daedalus*, 695-730. <https://www.jstor.org/stable/20023839>
- Erözkan, A. (2007). Üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlıkları ile sosyal kaygı düzeylerinin bası değişkenlere göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (17), 225-240.
- Eryılmaz, A. ve Ercan, L. (2011). Beliren yetişkinlikte romantik yakınlığı başlatma ve algılanan kontrol. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2), 359-380.
- Eslek, D., Kızıltepe, R. ve Irmak, T. Y. (2021). Flört şiddetini anlamak: Nitel bir çalışma. *Türk Psikoloji Yazıları*, 24(48), 53-67.
- Feldman, S. & Downey, G. (1994). Rejection sensitivity as a mediator of the impact of childhood exposure to family violence on adult attachment behavior. *Development and Psychopathology*, 6(1), 231-247.
- Fidan, F. ve Yeşil, Y. (2018). Nedenleri ve sonuçları itibarıyla flört şiddeti. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 16-24.
- Fincham, F. D., Cui, M., Braithwaite, S. & Pasley, K. (2008). Attitudes toward intimate partner violence in dating relationships. *Psychological Assessment*, 20(3), 260-269.
- Finley, L. L. (Ed.). (2011). *Encyclopedia of school crime and violence [2 volumes]*. Santa Barbara: ABC-CLIO.
- Follingstad, D. R., Rutledge, L. L., Berg, B. J., Hause, E. S. & Polek, D. S. (1990). The role of emotional abuse in physically abusive relationships. *Journal of Family Violence*, 5(2), 107-120. <https://doi.org/10.1007/BF00978514>
- Freitag, S. (2021). *The associations among rejection sensitivity, self-silencing behavior, and affiliation on sexual violence victimization* (Unpublished Doctoral Dissertation). Binghamton University (State University of New York), New York.
- Gable, S. L. & Reis, H. T. (2001). Appetitive and aversive social interaction. In J. Harvey & A. Wenzel (Eds.), *Close romantic relationships* (pp. 177-202). London: Psychology Press.

- Galliher, R. V. & Bentley, C. G. (2010). Links between rejection sensitivity and adolescent romantic relationship functioning: The mediating role of problem-solving behaviors. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 19(6), 603-623. <https://doi.org/10.1080/10926771.2010.502066>
- Gardiner, H. W. ve Gander, M. J. (2010). Çocuk ve Ergen Gelişimi. (çev. Ali Dönmez, Bekir Onur, Nermin Çelen) Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Garthe, R. C., Sullivan, T. N. & Gorman-Smith, D. (2019). The family context and adolescent dating violence: a latent class analysis of family relationships and parenting behaviors. *Journal of Youth and Adolescence*, 48, 1418-1432. <https://doi.org/10.1007/s10964-019-01051-w>
- George, D. & Mallery, P. (2012). *IBM SPSS statistics 19 step by step*. Boston: Mass.
- Gökulu, G., Uluocak, Ş. ve Bilir, O. (2014). Kadına yönelik şiddetin yaygınlığı ve risk faktörleri: Çanakkale, Türkiye’de bir saha araştırması. *Electronic Turkish Studies*, 9(8), 499-516.
- Göncü-Köse, A., Özen-Çıplak, A., Ulaşan-Özgüle, E. T. ve Sümer, N. (2017). Reddedilme duyarlılığı ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Nesne-Psikoloji Dergisi*, 5(11), 383-403.
- Gürkan, Ö. C. ve Coşar, F. (2009). Ekonomik şiddetin kadın yaşamındaki etkileri. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 2(3), 124-129.
- Hafeez, S., Ayaz, H. & Waseem, A. (2024). Self-Silence and Life satisfaction among Females with Teenage Marriages: Is Rejection Sensitivity Mediate?. *Harf-o-Sukhan*, 8(1), 307-317.
- Hafen, C. A., Spilker, A., Chango, J., Marston, E. S. & Allen, J. P. (2014). To accept or reject? The impact of adolescent rejection sensitivity on early adult romantic relationships. *Journal of Research on Adolescence*, 24(1), 55-64. <https://doi.org/10.1111/jora.12081>
- Han, J., & Park, S. (2019). The Difference in Job-seeking Stress between Perceived Parents’ Parenting Style and Perfectionism of University Students. *International Journal of Theory and Application in Elementary and Secondary School Education*, 1(1), 42-49. [doi:10.31098/ijtaese.v1i1.23](https://doi.org/10.31098/ijtaese.v1i1.23)

- Harper, M. S., Dickson, J. W., & Welsh, D. P. (2006). Self-silencing and rejection sensitivity in adolescent romantic relationships. *Journal of Youth and Adolescence*, 35(3), 435-443.
- Havighurst, R. J. (1970). Minority subcultures and the law of effect. *American Psychologist*, 25(4), 313-322.
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524.
- Heise, L. L. (1998). Violence against women: An integrated, ecological framework. *Violence Against Women*, 4(3), 262-290.
- Hines, D.A., Brown J., & Dunning, E. (2007). Characteristics of callers to the Domestic Abuse Helpline for Men. *Journal of Family Violence*, 22(2), 63-72.
- Honeycutt, J. M. & Cantrill, J. G. (2001). *Cognition, communication, and romantic relationships*. Erişim adresi: <https://doi.org/10.4324/9781410600486>
- Hotaling, G. T. & Sugarman, D. B. (1986). An analysis of risk markers in husband to wife violence: The current state of knowledge. *Violence and Victims*, 1(2), 101-124.
- Hutchinson, K. M. (2012). *Predictors of college students' dating violence perceptions and help-seeking recommendations* (Unpublished Doctoral Dissertation). The University of Akron, Ohio.
- Inman, E. M. & London, B. (2021). Self silencing mediates the relationship between rejection sensitivity and intimate partner violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(13-14), 1-20.
- İftar, M. & Güler, G. (2020). Attitudes and behaviors of university students towards dating violence. *International Anatolia Academic Online Journal Health Sciences*, 6(2), 151-167.
- Jack, D. C. (1991). *Silencing the self: Women and depression*. London: Harvard University Press.

- Jack, D. C. & Ali, A. (2010). Introduction: Culture, self-silencing, and depression: A contextual-relational perspective. In *Silencing the Self Across Cultures: Depression and Gender in the Social World: Depression and gender in the social world*. Oxford: Oxford University Press.
- Jack, D. C. & Dill, D. (1992). The Silencing the Self Scale: Schemas of intimacy associated with depression in women. *Psychology of women quarterly*, 16(1), 97-106. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1992.tb00242.x>
- Jordan, C. E., Nietzel, M. T., Walker, R. & Logan, T. K. (2004). *Intimate partner violence: A clinical training guide for mental health professionals*. New York: Springer Publishing Company.
- Josolyn, S. (2011). *Men's experiences of violence and abuse from a female intimate partner: power masculinity and institutional systems* (Unpublished Doctoral Dissertation). University of East London, London.
- Kabalar, M. N. (2023). *Kadın üniversite öğrencilerinde duygusal yeme ile reddedilme duyarlılığı ve kendini susturma arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi Yüksek Lisans Enstitüsü, İstanbul.
- Kalkan, M., Hamamcı, Z., & Yalçın, İ. (2015). Evlilik öncesi dönem ve romantik ilişkiler. M. Kalkan, Z. Hamamcı (Ed.). *Evlilik öncesi psikolojik danışma* (s.1-7). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kaplan, B. (2020). Şiddetin toplumsal taşıyıcısı olarak flört şiddeti: Ankara örneği. *Kent Akademisi*, 13(3), 526-538. <https://doi.org/10.35674/kent.722338>
- Karaçay, E. (2021). *Genç yetişkinlerde çocukluk çağı travmalarının, bağlanma stillerinin ve benlik saygısının flört şiddetine yönelik tutumları üzerindeki yordayıcı etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Karadayı, A. (2020). *Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısı ve çelişik duygulu cinsiyetçiliğin flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumlara etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Karlı, N. (2016). Psiko-sosyal açıdan şiddet ve çözüm yolları. *Dinbilimleri Journal*, 16(3), 63-89.
- Kelmendi, K. & Baumgartner, F. (2020). Exploring violence socialization and approval of intimate partner violence among university students in Kosovo. *Journal of Interpersonal Violence*, 35(5-6), 1081-1107.
- Kılınçer, A., S. ve Tuzgöl-Dost, M. (2014). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde algıladıkları istismar. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 160-172.
- Kocamanoğlu, F. N. (2021). *Geç ergenlik döneminde flört şiddeti ile çocukluk çağı ruhsal travmaları ve ruhsal belirtiler arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Kohanteb, A. S. (2021). *The role of attachment and culture on self-silencing in depression* (Unpublished Doctoral Dissertation). University of La Verne, La Verne.
- Konuralp, C. E. (2014). *Revictimization among survivors of childhood maltreatment: Abuse and neglect* (Unpublished Master's Thesis). Bahçeşehir University, İstanbul.
- Küçükkesici, B. (2019). *Fiziksel şiddetin meşrulaştırılmasının ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların evlilikte kadına yönelik fiziksel şiddetin meşrulaştırılması üzerindeki rolünün incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Larsen, M. M. (2016). Theoretical and empirical perspectives on intimate partner violence. In R. J. Angel and W. R. Avison (Eds.), *Health inequities related to intimate partner violence against women. Social disparities in health and health care* (pp.13-29). Berlin: Springer.
- Levinson, D. J. (2011). *The seasons of a woman's life: A fascinating exploration of the events, thoughts, and life experiences that all women share*. New York: Ballantine Books.

- Lundgren, E. (2012). *Şiddetin normalleştirilme süreci* (B. Erkal, Çev.). İstanbul: Eren Ofset.
- Lutz-Zois, C. J., Dixon, L. J., Smidt, A. M., Goodnight, J. A., Gordon, C. L. & Ridings, L. E. (2013). An examination of gender differences in the construct validity of the silencing the self scale. *Personality and Individual Differences*, 55(1), 35-40. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2013.01.012>
- Maji, S., & Dixit, S. (2019). Self-silencing and women's health: A review. *International Journal of Social Psychiatry*, 65(1), 3-13.
- Makepeace, J. M. (1981). Courtship violence among college students. *Family Relations*, 30(1), 97-102. <https://doi.org/10.2307/584242>
- Markus, H. R. & Kitayama, S. (1991). Cultural variation in the self-concept. In J. Strauss & G. R. Goethals (Eds.), *The self: Interdisciplinary approaches* (pp. 18-48). New York, NY: Springer New York.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370-396.
- Masoudzadeh, A., Bonab, N. M. & Abbasi, Z. (2015). Spouses of male psychiatric patients are more prone to intimate partner violence. *Asian journal of psychiatry*, 15, 2-4. <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2015.04.001>
- Miller, E., Decker, M. R., Reed, E., Raj, A., Hathaway, J. E. & Silverman, J. G. (2007). Male partner pregnancy-promoting behaviors and adolescent partner violence: findings from a qualitative study with adolescent females. *Ambulatory pediatrics : the official journal of the Ambulatory Pediatric Association*, 7(5), 360-366. <https://doi.org/10.1016/j.ambp.2007.05.007>
- Mischel, W., & Shoda, Y. (1995). A cognitive-affective system theory of personality: reconceptualizing situations, dispositions, dynamics, and invariance in personality structure. *Psychological Review*, 102(2), 246-268.

- Mishra, M. & Allen, M. S. (2023). Rejection sensitivity and romantic relationships: A systematic review and meta-analysis. *Personality and Individual Differences*, 208, 1-8.
- Mitchell, C. & Vanya, M. (2009). Explanatory frameworks of intimate partner violence. In C. Mitchell and D. Anglin (Eds.), *Intimate partner violence: A health-based perspective* (pp. 39-52). USA: Oxford University Press.
- Montgomery, M. J. & Cote, J. E. (2008). College as a Transition to Adulthood. *Blackwell Handbook of Adolescence*, 149-172.
- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı. (t.y.). Flört şiddeti. Erişim: 09 Eylül 2023, <https://morcati.org.tr/flort-siddeti/>
- Muehlenhard, C. L., & Linton, M. A. (1987). Date rape and sexual aggression in dating situations: Incidence and risk factors. *Journal of Counseling Psychology*, 34(2), 186-196. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.34.2.186>
- Murdoch, D. D. (2016). Psychological literacy: Proceed with caution, construction ahead. *Psychology Research and Behavior Management*, 189-199.
- Murphy, A. M. & Russell, G. (2016). Rejection sensitivity, jealousy, and the relationship to interpersonal aggression. *Journal of Interpersonal Violence*, 33(13), 2118-2129.
- Murphy, C. M., & Hoover, S. A. (1999). Measuring emotional abuse in dating relationships as a multifactorial construct. *Violence and Victims*, 14(1), 39-53.
- Murray, C. E., & Kardatzke, K. N. (2007). Dating violence among college students: Key issues for college counselors. *Journal of College Counseling*, 10(1), 79-89. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1882.2007.tb00008.x>
- Offenhauer, P., & Buchalter, A. (2011, June). Teen dating violence: A literature review and annotated bibliography. In *A report prepared by the Federal Research Division, Library of Congress under an interagency agreement with the Violence and Victimization Research Division, National Institute of Justice*.

- O'Keefe, M. (1997). Predictors of dating violence among high school students. *Journal of Interpersonal Violence*, 12(4), 546-568. <https://doi.org/10.1177/088626097012004005>
- O'Leary, K. D. (1988). Physical aggression between spouses: A social learning theory perspective. V. B. Van Hasset, R. L. Morrison, A. S. Bellack & M. Hersen (Eds.), *Handbook of family violence* (pp. 31-55). Boston, MA: Springer US.
- Özkan, M. (2019). *Flört şiddetini önlemeye yönelik sivil toplum çalışmalarına dair bir değerlendirme: Flört şiddeti deneyimlerinden öneriler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul.
- Öztürk, M. ve Bilican-Gökkaya, V. (2022). Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti mağduriyetleri ile mücadele stratejileri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(2), 795-806. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1059029>
- Page, A. Z., & İnce, M. (2008). Aile içi şiddet konusunda bir derleme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(22), 81-94.
- Parlak, S., & Canel, A. (2021). Partner şiddeti üzerine bir derleme ve ergenlik döneminde partner şiddetini önleme programının önemi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(3), 1444-1456. <https://doi.org/10.24315/tred.852699>
- Phillips, A. (1997). *Flört Üzerine*. (Çev: Ö. Arıkan). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Pietrzak, J., Downey, G. & Ayduk, Ö. (2005). Rejection sensitivity as an interpersonal vulnerability. In M. W. Baldwin (Ed.), *Interpersonal cognition* (pp. 62-84). New York, London: The Guilford Press.
- Polat, O. (2016). Şiddet. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 15-34.
- Price, E. L., Byers, E. S., Belliveau, N., Bonner, R., Caron, B., Doiron, D., ... & Moore, R. (1999). The attitudes towards dating violence scales: Development and initial validation. *Journal of Family Violence*, 14, 351-375.
- Puig, A. (1984). Predomestic strife: A growing college counseling concern. *Journal of College Student Personnel*, 25(3), 268-269.
- Quinlan, A. (2011). Dating violence. In L. L. Finley (Ed.), *Encyclopedia of School Crime and Violence* (pp.128-130). Santa Barbara: ABC-CLIO.

- Rakovec-Felser, Z. (2014). Domestic violence and abuse in intimate relationship from public health perspective. *Health Psychology Research*, 2(3), 62-67.
- Remen, A. L., Chambless, D. L., & Rodebaugh, T. L. (2002). Gender differences in the construct validity of the silencing the self scale. *Psychology of Women Quarterly*, 26(2), 151-159. <https://doi.org/10.1111/1471-6402.00053>
- Romero-Canyas, R., Downey, G., Berenson, K., Ayduk, O., & Kang, N. J. (2010). Rejection sensitivity and the rejection–hostility link in romantic relationships. *Journal of Personality*, 78(1), 119-148.
- Rothbard, J. C., & Shaver, P. R. (1994). Continuity of attachment across the life span. In M. B. Sperling & W. H. Berman (Eds.), *Attachment in adults: Clinical and developmental perspectives* (pp. 31–71). Guilford Press.
- Sáez, G., Riemer, A. R., Brock, R. L., & Gervais, S. J. (2022). The role of interpersonal sexual objectification in heterosexual intimate partner violence from perspectives of perceivers and targets. *Journal of interpersonal violence*, 37(3-4), 1430-1455. <https://doi.org/10.1177/0886260520922348>
- Santrock, J. W. (2012). *Ergenlik*. (Çev: D. M. Siyez). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Saraç, H. (2022). *Genç yetişkinlerin flört ilişkilerinde şiddeti önlemeye yönelik geliştirilen psikoeğitim programının etkililiğinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Sarıhan, B. (2019). *Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yordayıcıları olarak ve çocukluk çağı travma yaşantıları ve toplumsal cinsiyetçilik özellikleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Selçuk, Z. (2010). *Eğitim Psikolojisi*. (19. Basım). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Senemoğlu, N. (2012). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim. Kuramdan Uygulamaya*. (21. Baskı). 3-5. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Serçe, R. (2023). *Flört şiddeti ve çocukluk dönemi örselenme yaşantıları: Reddedilme duyarlılığı, akılcı olmayanınançların aracılık rolü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Shariff, S. (2005). Cyber-dilemmas in the new millennium: School obligations to provide student safety in a virtual school environment. *McGill Journal of Education*, 40(3), 457-477.
- Shorey, R. C., Cornelius, T. L. and Bell, K. M. (2008). A critical review of theoretical frameworks for dating violence: Comparing the dating and marital fields. *Aggression and Violent Behavior*, 13(3), 185-194.
- Smith, D. M., & Donnelly, J. M. (2001). Adolescent dating violence: A multi-systemic approach of enhancing awareness in educators, parents, and society. *Journal of Prevention & Intervention Community*, 21(1), 53-64.
- Stokols, D. (1992). Establishing and maintaining healthy environments: Toward a social ecology of health promotion. *American Psychologist*, 47(1), 6-22.
- Straus, M. A. (2004). Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence Against Women*, 10(7), 790-811.
- Straus, M. A., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S. U. E., & Sugarman, D. B. (1996). The revised conflict tactics scales (CTS2) development and preliminary psychometric data. *Journal of Family Issues*, 17(3), 283-316. <https://doi.org/10.1177/019251396017003001>
- Sugarman, D. B., & Hotaling, G. T. (1989). Dating violence: Prevalence, context, and risk markers. In M. A. Pirog-Good & J. E. Stets (Eds.), *Violence in dating relationships: Emerging social issues* (pp. 3–32). Praeger Publishers.
- Sugarman, D. B., & Hotaling, G. T. (1997). Intimate violence and social desirability: A meta-analytic review. *Journal of Interpersonal Violence*, 12(2), 275-290. <https://doi.org/10.1177/088626097012002008>

- Sunbas, E., Akyol, C. Ç., & Çoban, G. (2023). Flört şiddetini kabul ile algılanan sosyal destek ve bağlanma arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 27(1), 103-116.
- Sunbas, E., & Durmuş, E. (2018). Romantik yakınlığı başlatmanın yordayıcısı olarak cinsiyet ve romantik ilişki inançları. *Journal of International Social Research*, 11(55), 714-720.
- Süneci, B., Say, A., Gümüştepe, B., Enginkaya, B., Yıldızdoğan, Ç., & Yalçın, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti algıları üzerine bir araştırma. *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, 16(1), 56-83.
- Sweet, P. L. (2019). The sociology of gaslighting. *American sociological review*, 84(5), 851-875. <https://doi.org/10.1177/0003122419874843>
- Şirvanlı-Özen, D. ve Güneri, F. K. (2018). İlişki başarısının temel belirleyicisi: Reddedilme duyarlılığı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 10(4), 454-469. <https://doi.org/10.18863/pgy.360041>
- Tagay, Ö., Çalışandemir, F. ve Ünüvar, P. (2018). Contact disturbance and self-esteem as the predictors of the abuse perceived in romantic relationship Romantik ilişkilerde algılanan istismarın yordayıcıları olarak temas engelleri ve benlik saygısı. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 707-716.
- Tarı- Selçuk, K. T., Avcı, D., & Mercan, Y. (2018). Üniversite öğrencilerinde flört şiddetine maruziyet: flört şiddetine yönelik tutumların ve toplumsal cinsiyet algısının şiddete maruziyet ile ilişkisi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(3), 302-308.
- Taşdemir-Afşar, S. (2015). Türkiye’de şiddetin kadın yüzü. *Journal of Economy Culture and Society*, 0(52), 715-753. <https://doi.org/10.18368/IU/sk.04297>
- Thomas, K. K., & Bowker, J. C. (2015). Rejection sensitivity and adjustment during adolescence: Do friendship self-silencing and parent support matter?. *Journal of Child and Family Studies*, 24, 608-616.
- Thompson, J. M. (1995). Silencing the self: Depressive symptomatology and close relationships. *Psychology of Women Quarterly*, 19(3), 337-353.

- Thompson, J. M., Whiffen, V. E., & Aube, J. A. (2001). Does self-silencing link perceptions of care from parents and partners with depressive symptoms?. *Journal of Social and Personal Relationships*, 18(4), 503-516. <https://doi.org/10.1177/0265407501184004>
- Thompson, W. E. (1986). Courtship violence: Toward a conceptual understanding. *Youth & society*, 18(2), 162-176. <https://doi.org/10.1177/0044118X86018002004>
- Thompson, R. A. (2002). Attachment theory and research. M. Lewis (Ed.), *Child and Adolescent Psychiatry* (pp. 164-172). Philadelphia: Lippincott Williams Wilkins.
- Tjaden, P. G., & Thoennes, N. (1998). *Stalking in America: Findings from the national violence against women survey*. US Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice.
- Tontodonato, P., & Crew, B. K. (1992). Dating violence, social learning theory, and gender: A multivariate analysis. *Violence and victims*, 7(1), 3-14.
- Toplu-Demirtaş, E. & Hatipoğlu-Sümer, Z. (2022). Psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetini ölçmek: beliren yetişkinlerin flört şiddeti yaşantıları. *Humanistic Perspective*, 4(2), 408-432. <https://doi.org/10.47793/hp.1079451>
- Traverse, M. A. (2023). *College women and sexual violence* (Unpublished Doctoral Dissertation). Binghamton University, New York.
- Turan, R. (2018). *Üniversite öğrencilerinde gönül ilişkisinde şiddete yönelik tutumlar ile toplumsal cinsiyet rolleri, bağlanma boyutları, benlik saygısı ve sosyal onay arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Tutucu, A. (2021). *Aile öngörülemezliği, reddedilme duyarlılığı ve şiddet ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Türk, B., Hamzaoglu, N. ve Yayak, A. (2020). Flört Şiddeti Üzerine Bir İnceleme. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*, 17(1), 73-81.

- Türk, B. ve Tekin, A. (2018). Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ile flört şiddeti arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İçinde Turaz Akademi*, 85-91.
- Ussher, J. M. & Perz, J. (2010). Gender differences in self-silencing and psychological distress in informal cancer carers. *Psychology of Women Quarterly*, 34(2), 228-242. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2010.01564.x>
- Üstünel, A. Ö. (2018). *Testing the effectiveness of a dating violence prevention program among college students in Istanbul* (Unpublished Doctoral Dissertation). Boğaziçi University, Istanbul.
- Volz, A. R. (2007). *Investigating the relational dynamics associated with adolescent dating violence: The roles of rejection sensitivity and relational insecurity* (Unpublished Master's Thesis). Miami University, Ohio.
- Volz, A. R., & Kerig, P. K. (2010). Relational dynamics associated with adolescent dating violence: The roles of rejection sensitivity and relational insecurity. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 19(6), 587-602.
- Walker, L. E. (1979). *The battered woman*. New York: Harper & Row, Publishers.
- Walker, L. E. (1989). Psychology and violence against women. *American psychologist*, 44(4), 695-702. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.44.4.695>
- Wang, L. (2016). Factors influencing attitude toward intimate partner violence. *Aggression and violent behavior*, 29, 72-78.
- Wekerle, C., & Wolfe, D. A. (1999). Dating violence in mid-adolescence: Theory, significance, and emerging prevention initiatives. *Clinical psychology review*, 19(4), 435-456. [https://doi.org/10.1016/S0272-7358\(98\)00091-9](https://doi.org/10.1016/S0272-7358(98)00091-9)
- Winstok, Z. (2012). *Partner violence: A new paradigm for understanding conflict escalation*. Berlin: Springer science & Business media.
- Wolfe, D. A., & Feiring, C. (2000). Dating violence through the lens of adolescent romantic relationships. *Child Maltreatment*, 5(4), 360-363.
- Yayla, B. (2022). *The relationship between young adults' subjective happiness in close relationship, beliefs about mate selection and emotional management skills* (Unpublished Master's Thesis). Yeditepe University, İstanbul.

Yushan, Z. (2022). *The relations between coping strategies, caregiver bonding, and dating violence of emerging adults: Cross-cultural comparison between China and Turkey* (Master's thesis). Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara.

Zeren, D. Ç., & Demirli, C. (2021). Üniversite öğrencilerinin ilişki istikrarı ile flört şiddete yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Academic Platform*, 4(1), 29-41.

EKLER

EK-1

Değerli Katılımcı,

Bu form Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Özlem TAGAY ile yüksek lisans öğrencisi Merve KARADOĞAN tarafından yürütülen tez çalışmasına bilgi sağlamak üzere hazırlanmıştır. Bu çalışmaya katılım gönüllük esasına dayanmaktadır. Çalışmaya katılabilmek için üniversite öğrencisi olmak ve flört ilişkisi deneyimlemiş / deneyimlemekte olmak gerekmektedir. Elde edilen veriler sadece ve tamamen bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Yardımlarınız ve işbirliğiniz için teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Özlem TAGAY

Psk. Dan. Faika Merve KARADOĞAN (.....)

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Bu kısımda sizinle ilgili genel bilgiler sorulmaktadır. Lütfen her bir maddeyi okuyup durumunuzu en iyi yansıtan seçeneği işaretleyiniz ya da boşlukları doldurunuz.

Cinsiyetiniz	☐ Kadın		☐ Erkek	
Yaşınız:	Sizin dışınızdaki kardeş sayınız:			
Aile Bütünlüğünüz	Annem-babam birlikte. ☐	Annem-babam ayrı. ☐	Annem vefat etti. ☐	Babam vefat etti. ☐
	Annem-babam ayrı değil ancak farklı şehirlerde yaşıyor. ☐			
Algılanan Anne-Baba Tutumu	☐ Demokratik Tutum		☐ Otoriter Tutum	☐ Koruyucu Tutum
Algılanan Gelir Düzeyiniz:	☐ Düşük		☐ Orta	☐ Yüksek
Üniversite eğitiminiz sırasında	☐ Ailemle birlikte evde kalıyorum.		☐ Tek başıma evde kalıyorum.	☐ Yurtta kalıyorum.
Üniversitede Eğitim Gördüğünüz Düzey:	☐ Ön Lisans	☐ Lisans	☐ Yüksek Lisans	☐ Doktora
Öğrenim Gördüğünüz Fakülte:			Öğrenim Gördüğünüz Bölüm:	
Devam eden romantik ilişkiniz var mı?	☐ Evet		☐ Hayır	
Şu anda devam eden romantik ilişki sürenizi ay ya da yıl olarak belirtiniz:	 ay / yıl			

EK- 2

YAKIN İLİŞKİLERDE ŞİDDETE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ- GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ FORMU (YİŞTÖ-GG)

IV. Lütfen her bir ifadeyle ne derece hemfikir olduğunuzu yukarıda verilen derecelendirmeyi kullanarak belirtiniz.	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Partnerimin bana karşı cinsten biri ile konuşmamamı söylemesi gururumu okşar.	1	2	3	4	5
2. Partnerimin günün her dakikası ne yaptığımı sorması hoşuma <u>gitmez.</u>	1	2	3	4	5
3. Yanlış şeyler yaptığımda partnerimi suçlamakta bir sakınca <u>görmem.</u>	1	2	3	4	5
4. Partnerimin sırf beni kıskandırmak için yaptığı şeyleri <u>umursamam.</u>	1	2	3	4	5
5. Başkalarıyla bir şeyler yapmamı engellemeye çalışan bir partnerle ilişkimi <u>sürdürmem.</u>	1	2	3	4	5
6. Partnerim beni incitmediği sürece “tehditlerini” mazur görürüm.	1	2	3	4	5
7. Şiddetli bir tartışma sırasında partnerimi incitmek için onun geçmişinden bir şeyleri gündeme getirmekte bir sakınca <u>görmem.</u>	1	2	3	4	5
8. Partnerimin başkalarıyla bir şeyler yapmasını asla engellemeye <u>çalışmam.</u>	1	2	3	4	5
9. Partnerimi kıskandırmanın ilişkimize iyi geldiğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5
10. Partnerimin başkalarının önünde beni aşağılamasını çok büyük bir sorun olarak <u>görmem.</u>	1	2	3	4	5
11. Partnerime, karşı cinsten biriyle konuşmamasını söylemekte bir sakınca <u>görmem.</u>	1	2	3	4	5
12. Partneri bıçak ya da tabancayla tehdit etmek asla <u>uygun değildir.</u>	1	2	3	4	5
13. Partnerime ait herhangi bir şeye zarar vermenin yanlış olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
14. Partneri tekmelemek ısırmak ya da yumruklamak <u>uygun değildir.</u>	1	2	3	4	5
15. Partnerimin yaptığı yanlış şeyler için suçu üstlenmekte bir sakınca <u>görmem.</u>	1	2	3	4	5
16. Şiddetli bir tartışma sırasında partnerimi kasıtlı olarak incitmek için bir şeyler söylemekte bir sakınca <u>görmem.</u>	1	2	3	4	5
17. Bir kişinin partnerine bir nesneyle vurması ya da vurmaya çalışması asla <u>uygun değildir.</u>	1	2	3	4	5

EK-3

REDDEDİLME DUYARLILIĞI ANKETİ

YÖNERGE. Aşağıdaki her bir madde genelde üniversite öğrencilerinin bazen diğer kişilerden talep ettiği şeyleri tanımlamaktadır. Lütfen, her bir durumda/koşulda bulunduğunuzu düşünün ve cevaplarınızı ona göre verin. Her bir soruda, sizin için uygun olan numarayı daire içine alarak işaretlemeleri yapınız.

- Maddeleri değerlendirirken, karşınızdaki kişinin (örneğin, bir hocanız veya bir arkadaşınızla ilgili olan maddelerde) lütfen belirli bir kişiyi değil, **ORTALAMA BİR KİŞİYİ DÜŞÜNEREK** yanıt veriniz.
- Araştırma, **özel kişilere karşı olan tutumlarınızı değil, GENEL TUTUMLARINIZI** incelemektedir.

➤ **Her bir maddenin ardından gelen şu soruları yanıtlamanız beklenmektedir:**

- 1) Başkalarının size tepkisi konusunda ne kadar **endişe eder veya kaygı duymazsınız?**
- 2) İlgili durumda diğer kişilerin ne tür tepki verebileceğini düşünürsünüz?

1.Sınıftaki birine notlarını ödünç alıp alamayacağınızı soruyorsunuz.

- Kişinin notlarını vermek isteyip istemeyebileceği ile ilgili olarak ne kadar **endişe eder veya kaygı duymazsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam

1

2

3

Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

4

5

6

- Bu kişinin notlarını bana isteyerek vermesini beklerdim.

Çok küçük ihtimalle

1

2

3

4

Çok büyük ihtimalle

5

6

2. Romantik partnerinizden sizinle aynı eve taşınmasını istiyorsunuz.

- Romantik partnerinizin sizinle aynı eve taşınmayı isteyip istemeyeceği ile ilgili ne kadar **endişe eder veya kaygı duymazsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam

1

2

3

Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

4

5

6

- Romantik partnerimin benimle aynı eve taşınmayı istemesini beklerdim.

Çok küçük ihtimalle

1

2

3

4

Çok büyük ihtimalle

5

6

3. Yurtdışı gezisine gitmek için ebeveynlerinizden destek istiyorsunuz.

- Ebeveynlerinizin size yardımcı olmayı isteyip istemeyebileceği ile ilgili ne kadar **endişe eder veya kaygı duyarınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım 4 5 6

- Onların (Ebeveynlerimin) bana yardım etmek için istekli olmalarını beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 Çok büyük ihtimalle 5 6

4. Yeni tanıştığınız birine çıkma teklif ediyorsunuz.

- Kişinin sizinle çıkmak isteyip istemeyebileceği ile ilgili ne kadar **endişe eder veya kaygı duyarınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım 4 5 6

- O kişinin benimle çıkmayı istemesini beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 Çok büyük ihtimalle 5 6

5. Romantik partneriniz bütün arkadaşlarla birlikte dışarı çıkmayı planlıyor, ancak siz geceyi sadece partnerinizle geçirmek istiyorsunuz, ve bunu ona söylediniz.

- Romantik partnerinizin bu isteğinizi kabul edip etmeyebileceği ile ilgili ne kadar **endişe eder veya kaygı duyarınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım 4 5 6

- Romantik partnerimin bu isteğimi kabul etmeye istekli olmasını beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 Çok büyük ihtimalle 5 6

6. Günlük harcamalarınızı karşılamak için ebeveynlerinizden harçlığınızı arttırmalarını istiyorsunuz.

- Ebeveynlerinizin bu isteğinizi kabul edip etmeyebileceği konusunda ne kadar **endişe eder veya kaygı duyarınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım 4 5 6

- Ebeveynlerimin yardımcı olmaya istekli olmalarını beklerdim.

Çok küçük ihtimalle
1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

7. Derste yeni tanıştığınız birine birlikte kahve içmeyi teklif ediyorsunuz.

- Kişinin sizinle gelmeyi isteyip istemeyebileceği konusunda ne kadar **endişe eder veya kaygı duyarsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Diğer kişinin benimle gelmeyi istemesini beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

8. Yakın bir arkadaşınıza onu ciddi şekilde üzecek bir şey söyledikten ya da yaptıktan sonra, yaklaşıyor ve konuşmak istiyorsunuz.

- Arkadaşınızın bu durumda sizinle konuşmak isteyip istemeyeceği ile ilgili ne kadar **endişe eder veya kaygı duyarsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Hemen benimle konuşup sorunlarımızı çözmek istemesini beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

9. Dersten sonra hocanıza anlamadığınız bir konuda soru yöneltip size fazladan zaman ayırıp ayıramayacağını soruyorsunuz.

- Hocanızın size yardım etmeyi isteyip istemeyeceği ile ilgili ne kadar **endişe eder veya kaygı duyarsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Hocamın bana yardımcı olmak için istekli olmasını beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

10. Okulunuzu bitirdikten sonraki yıllarda ailenizden para istiyorsunuz.

- Ebeveynlerinizin size para vermeyi isteyip istemeyebilecekleri konusunda ne kadar **endişe eder veya kaygı duvarsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Ebeveynlerimin para talebimi kabul etmek konusunda istekli olmalarını beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

11. Okul tatilinde bir arkadaşınızla birlikte tatile gitmeyi teklif ediyorsunuz.

- Arkadaşınızın sizinle tatile gelmeyi isteyip istemeyebileceği konusunda ne kadar **endişe eder veya kaygı duvarsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Teklifimin memnuniyetle kabul edilmesini beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

12. Çok kırıncı bir tartışmadan sonra romantik partnerinize telefon ediyor ve onu görmek istediğinizi söylüyorsunuz.

- Romantik partnerinizin sizi görmeyi isteyip istemeyebileceği konusunda ne kadar **endişe eder veya kaygı duvarsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Romantik partnerimin de beni görmeye istekli olmasını beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

13. Arkadaşınıza ondan bir şeyini ödünç alıp alamayacağınızı soruyorsunuz.

- Arkadaşınızın size istediğiniz şeyi verip vermeyebileceği konusunda ne kadar **endişe eder veya kaygı duvarsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Arkadaşımla istediğim şeyi ödünç vermeye istekli olmasını beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

14. Ebeveynlerinizden sizin için önemli ancak onlar için sıkıcı ve gelmesi zahmetli olabilecek bir etkinliğe sizinle beraber gelmelerini istiyorsunuz.

- Ebeveynlerinizin sizinle gelmeyi isteyip istemeyebileceği konusunda ne kadar endişe eder veya kaygı duyarınız?

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Ebeveynlerimin benimle gelmeyi kabul etmelerini beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

15. Bir arkadaşınızdan size ciddi bir yardımda bulunmasını istiyorsunuz.

- Arkadaşımla bu yardımı yapmak isteyip istemeyebileceği konusunda ne kadar endişe eder veya kaygı duyarınız?

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Arkadaşımla bu yardım isteğimi kabul etmesini beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

16. Romantik partnerinize sizi gerçekten sevip sevmediğini soruyorsunuz.

- Romantik partnerinizin sizi gerçekten sevdiğini söyleyip söylemeyebileceği konusunda ne kadar endişe eder veya kaygı duyarınız?

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Romantik partnerimin beni gerçekten çok sevdiğini söylemeye istekli olmasını beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

17. Bir partiye gidiyorsunuz ve odanın diğer köşesinde birini fark ediyorsunuz, ona beraber dans etmeyi teklif ediyorsunuz.

- Dans etmeyi teklif ettiğiniz kişinin teklifinizi kabul edip etmeyebileceği konusunda ne kadar **endişe eder veya kaygı duyarsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Dans etmeyi teklif ettiğim kişinin bu teklifimi memnuniyetle kabul etmesini beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

18. Ailenizle tanıştırmak üzere romantik partnerinizden sizinle eve gelmesini istiyorsunuz.

- Romantik partnerinizin ailenizle tanışmayı isteyip istemeyebileceği konusunda ne kadar **endişe eder veya kaygı duyarsınız?**

Hiç endişelenmem / Kaygı duymam 1 2 3 4 5 6 Çok endişelenirim / Kaygı duyarım

- Romantik partnerimin ailemle buluşmayı memnuniyetle kabul etmesini beklerdim.

Çok küçük ihtimalle 1 2 3 4 5 6 Çok büyük ihtimalle

EK-4

KENDİNİ SUSTURMA ÖLÇEĞİ (KSÖ)

Lütfen aşağıda sıralanan durumlarla ilgili nasıl hissettiğinizi en iyi ifade eden sayıyı yuvarlak içine alınız. Eğer şu anda bir yakın ilişkiniz yoksa en son yakın ilişkinizde nasıl hissettiğinize ve davrandığınıza göre yanıtınızı belirtiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Önceliği kendime vermenin en iyisi olduğunu düşünürüm. Çünkü kendimden başka kimse beni düşünmez.	1	2	3	4	5
2. Çatışmaya neden olacağını bilirse romantik ilişkimde duygularımı dile getirmem.	1	2	3	4	5
3. Birini önemsemek demek, onun ihtiyaçlarını kendiminkilerin önüne koymaktır.	1	2	3	4	5
4. Kendi ihtiyaçlarımı sevdiklerimin ihtiyaçları kadar önemli saymak bencilliktir.	1	2	3	4	5
5. Yakın ilişkideyken kendim gibi olmayı, yalnızken kendim gibi olmaktan daha zor bulurum.	1	2	3	4	5
6. Diğer insanlar beni nasıl görüyorsa ben de kendimi öyle görme eğilimindeyim.	1	2	3	4	5
7. Günümüzde insanlardan yapması beklenen şeyleri yaptığım takdirde kendimden memnun olurum.	1	2	3	4	5
8. Sevgilimin/eşimin ihtiyaçları ve duyguları benimkilerle ters düştüğünde, kendi ihtiyaç ve duygularımı her zaman açıkça ifade ederim.	1	2	3	4	5
9. Yakın ilişkide benim sorumluluğum, diğer kişiyi mutlu etmektir.	1	2	3	4	5
10. Birine değer vermek demek, ben farklı bir şey yapmak istesem bile, onun istediğini yapmayı seçmek demektir.	1	2	3	4	5
11. İyi hissetmek için, özgür ve kendime yeterli hissetmem gerekir.	1	2	3	4	5
12. Yapabileceğim en kötü şeylerden biri, bencil olmaktır.	1	2	3	4	5
13. Sevgilimi/eşimi memnun etmek için, belli bir şekilde davranmam gerekmiş gibi geliyor.	1	2	3	4	5
14. Yakın ilişkilerde yüzleşmeyi göze almaktansa sessiz kalmayı tercih ederim.	1	2	3	4	5

15.Sorunlara ya da anlaşmazlığa yol açacağını bilsem bile duygularımı sevgilime/eşime dile getiririm.	1	2	3	4	5
16.Dışardan bakıldığında genellikle mutlu görünürüm ama kendimi içten kızgın ve isyankâr hissederim.	1	2	3	4	5
17.Sevgilimin/eşimin beni sevmesi için ona, kendimle ilgili bazı şeyleri söylemem.	1	2	3	4	5
18.Sevgilimin/eşimin ihtiyaçları ya da fikirleri benimkilerle çeliştiği zaman, kendi görüşümü ortaya koymak yerine genellikle onunla hemfikir olup, konuyu kapatırım.	1	2	3	4	5
19.Yakın ilişkide olduğum zaman, kim olduğum hissini kaybederim.	1	2	3	4	5
20.İlişkide benim için önemli bazı ihtiyaçlarım karşılanamayacak gibi görüldüğünde, aslında o ihtiyaçlarımın o kadar da önemli olmadığını düşünürüm.	1	2	3	4	5
21.Sevgilim/eşim, beni ben olduğum için sever ve takdir eder.	1	2	3	4	5
22.Kendim için bir şeyler yapmak, bencilliktir.	1	2	3	4	5
23.Karar verirken, kendi düşüncelerimden ve görüşlerimden ziyade diğer insanların düşünce ve görüşleri, beni daha fazla etkiler..	1	2	3	4	5
24.Öfkemi yakınlarıma nadiren açığa vururum.	1	2	3	4	5
25.Sevgilimin/eşimin, “gerçek beni” bilmediğini hissederim.	1	2	3	4	5
26.Sevgilimin/eşiminkilerle ters düştüğü zaman, duygularımı kendime saklamanın daha iyi olduğu düşünürüm.	1	2	3	4	5
27.Çoğunlukla diğer insanların duygularından sorumlu olduğumu hissederim.	1	2	3	4	5
28.Diğer insanların nasıl hissettikleriyle ilgili daha fazla düşündüğüm için, kendimin ne düşünüp ne hissettiğimi bilmekte zorlanırım.	1	2	3	4	5
29.Yakın ilişkide, karşımdaki mutlu olduğu sürece, genellikle ne yaptığımı önemsemem.	1	2	3	4	5
30.Yakın ilişkilerimde sorun yaratmaması için, duygularımı bastırmaya çalışırım.	1	2	3	4	5
31.Kendime koyduğum standartları hiçbir zaman karşılayamayacağım gibi geliyor.	1	2	3	4	5

EK-5

Evrak Tarih ve Sayısı: 22.12.2022-E.

MAKÜ | Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

ARAŞTIRMA PROJESİ DEĞERLENDİRME RAPORU

Toplantı Tarihi: 07.12.2022 Çarşamba

Toplantı No:2022/12

Karar No: GO 2022/1001

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Yüksek lisans öğrencisi Faika Merve KARADOĞAN' ın Prof. Dr. Özlem TAGAY danışmanlığında yürüteceği *"Romantik İlişkilerde Şiddetin Yordayıcıları Olarak Reddedilme Duyarlılığı ve Kendini Susturma"* başlıklı proje önerisi araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş olup, çalışmanın fikri, hukuki ve telif hakları bakımından sorumluluğu araştırma ekibine ait olması koşulu ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu 15100-BURDUR
Telefon : 0-248-213 1029-1032 / Faks: 0-248-213 1028

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK-6

27.03.2024 16:41

Gmail - Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği - Gözden Geçirilmiş Formu kullanımı hk.

Merve Aker

Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği - Gözden Geçirilmiş Formu kullanımı hk.

3 ileti

Merve Aker <r...>
Alıcı: "

28 Eylül 2023 12:01

Sayın Ezgi Toplu-Demirtaş hocam;

Ben Faika Merve Karadoğan. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde yüksek lisans öğrencisiyim. İzniniz olursa yüksek lisans tez çalışmam için "Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği- Gözden Geçirilmiş Formu" adlı ölçeği kullanmak istiyorum.

İlginize şimdiden teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.

ezgi toplu demirtaş
Alıcı: Merve Aker

1 Ekim 2023 16:14

Merve, merhaba,
Ölçeğe ilginiz için teşekkürler.
Ekte ölçeği bulabilirsiniz.
Ferah bir hafta olsun.
SEvgiler...
😊
etd.

From: Merve Aker <...>
Sent: Thursday, September 28, 2023 12:01 PM
To: ...
Subject: Yakın İlişkilerde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği - Gözden Geçirilmiş Formu kullanımı hk.
[İzlenilemeyen metin gözetildi]

YİŞTÖ_GG.pdf
233K

Merve Aker <...>
Alıcı: ezgi toplu demirtaş

2 Ekim 2023 16:30

Çok teşekkür ederim hocam.

ezgi toplu demirtaş
[İzlenilemeyen metin gözetildi]

, 1 Eki 2023 Paz, 16:14 tarihinde şunu yazdı:

EK-7

27.03.2024 16:42

Gmail - Reddedilme Duyarlılığı Ölçek kullanımı hk.

Merve Aker <

Reddedilme Duyarlılığı Ölçek kullanımı hk.

3 ileti

Merve Aker

25 Ekim 2022 12:10

Alıcı:

Sayın hocam;

Ben Faika Merve Karadoğan. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde yüksek lisans öğrencisiyim. Nesne Psikoloji Dergisinde yayımlanan "Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması" isimli çalışmanızı inceledim. İzniniz olursa yüksek lisans tez çalışmam için ölçeğinizi kullanmak istiyorum.

İlginize şimdiden teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.

Aslı Göncü Köse

25 Ekim 2022 14:00

Alıcı: Merve Aker

Sevgili Faika Merve merhaba,

Tabii ki ölçeği kullanabilirsiniz, ekte gönderiyorum.

Sağlıklı günler ve çalışmalarınızda başarılar dilerim.

—
Doç. Dr. Aslı GÖNCÜ KÖSE
Çankaya Üniversitesi
Psikoloji Bölüm Başkanı

Tel.:

Assoc. Prof. Aslı GÖNCÜ KÖSE
Chairperson of the Department of Psychology
Çankaya University
Ankara/TURKEY

EK-8

Fwd: Kendini Susturma Ölçeği hk.

Gelen Kutusu x

Merve Aker

10:57 (0 dakika önce)

Alıcı: ben ▼

----- Forwarded message -----

Gönderen: Merve Aker ◀

Date: 9 Kas 2022 Çar 09:37

Subject: Re: Kendini Susturma Ölçeği hk.

To: busra birtane ◀

Teşekkür ederim hocam sağolun.

9 Kas 2022 Çar 09:28 tarihinde busra birtane <[redacted]> şunu yazdı:

Merve Hanım merhaba

Kullanabilirsiniz, çalışmanızda kolaylıklar dilerim .

9 Kas 2022 Çar, saat 09:07 tarihinde Merve Aker ◀

şunu yazdı:

Sayın hocam; Ben Faika Merve Karadoğan. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde yüksek lisans öğrencisiyim. Okan Üniversitesinde yapmış olduğunuz "Kendini Susturma Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması" isimli yüksek lisans tezini inceledim. İzniniz olursa yüksek lisans tez çalışmam için ölçeğinizi kullanmak istiyorum.

İlginize şimdiden teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.

